

ΝΙΟΧΩΡΙΤΙΚΗ ΦΩΝΗ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ ΚΟΙΝΟΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΝΕΟΥ ΧΩΡΙΟΥ ΚΥΘΡΕΑΣ

ΝΙΟΧΩΡΙΤΙΚΗ ΦΩΝΗ

ΕΞΑΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΚΟΙΝΟΤΙΚΟΥ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΝΕΟΥ ΧΩΡΙΟΥ ΚΥΘΡΕΑΣ

Σύμβουλος Έκδοσης: Απόστολος Γ. Κουρουπάκης

Συνεργάτες τεύχους: Χρίστος Λαμπρίας, Απόστολος Γ. Κουρουπάκης, Θεώνη Στυλιανού Κούννου, Ευανθία Χαραλάμπους, Παναγιώτα Χριστούδια Τζιάμπου, Μαρία Νικολαΐδου Βακανά, Άννα Μιχαήλ, Ιάκωβος Τσαγγάρης, Χρίστος Μελλή Λαμπρίας.

Φωτογραφίες: Κύπρος Αδαμίδης, Απόστολος Γ. Κουρουπάκης

Σελίδωση: Χρυσόστομος Δημητρόπουλος

Διεύθυνση: Μαγνησίας 3, 1056 Λευκωσία, Τηλ. 99 330981

Ηλεκτρονική επικοινωνία: lambriasc@yahoo.com

Ιστοσελίδα: <http://www.niochorio.org.cy>

Facebook: [https://www.facebook.com/](https://www.facebook.com/Κοινοτικό_Συμβούλιο_Νέου_Χωρίου_Κυθρέας)

Κοινοτικό Συμβούλιο Νέου Χωρίου Κυθρέας

Εκτύπωση: Τυπογραφεία «ΚΩΝΟΣ Ατδ»

Αμαζόνων 3, 2150 Στρόβολος, Τ.Κ. 20287

Τηλ. 22 491419, Φαξ : 22 491443

Email : info@konospress.com

Website: www.konospress.com

ISSN 2547-9156 (print) / ISSN 2547-9164 (online)

Στα κείμενα εκφράζονται προσωπικές απόψεις των συνεργατών που τα υπογράφουν και δεν εκφράζουν ούτε δεσμεύουν με κανένα τρόπο το Κοινοτικό Συμβούλιο.

**ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ
ΝΕΟΥ ΧΩΡΙΟΥ ΚΥΘΡΕΑΣ**

Κοινοτάρχης: Χρίστος Λαμπρίας

Μαγνησίας 3, 1056, Λευκωσία

Τηλ. 99 330981, Email: lambriasc@yahoo.com

Αν. Κοινοτάρχης: Σοφοκλής Χατζηανδρέου

Ιωάννη Καποδίστρια, 2236, Λατσία

Τηλ 99244212, Email: sofos@hotmail.com

Μέλη

Χαραλάμπος Κυριακίδης

Αγίας Τριάδας 5, 2548, Δάλι

Τηλ. 99592158, Email: p.kyriakides@cytanet.com.cy

Κυριάκος Σαλλαγκός

Σπύρου Κυπριανού 44, 2546, Δάλι

Τηλ. 99331621, Email: kyriacossallangos@gmail.com

Χαραλάμπος Δαμ. Αντωνίου

Αντωνίου Πλάτωνα 2, 1041, Λευκωσία

Τηλ. 99520494

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΝΙΟΧΩΡΙΤΙΚΑ ΝΕΑ

8 Λειτουργηθήκαμε για ακόμη μία φορά στον κατεχόμενο Άγιο Χαραλάμπο

14 Προσκύνημα στο μοναστήρι του Αποστόλου Αντρέα

16 Απόλλωνας Νέου Χωρίου Κυθραίας: Εβδομήντα χρόνια ιστορίας

20 Νιοχωρίτης μαθητής διακρίθηκε σε παγκύπριο διαγωνισμό

22 Αντάμωσαν ξανά οι Νιοχωρίτες στο Κτήμα Κουσιουμή

ΘΥΜΗΣΕΣ

26 Η ζωή μου στο Νέο Χωρίο Κυθρέας

30 Κατ' οίκον περιορισμός -κέρφιου- στο χωριό

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ

33 Η Μαρία Χαραλάμπους Πόντου ανοίγει την καρδιά της στη *Νιοχωρίτικη Φωνή*

ΑΦΗΓΗΣΗ

44 Ο Ανδρέας Γεωργίου εξιστορεί τα χρόνια που έζησε στο Νέο Χωρίο

ΠΡΟΣΩΠΟ

52 Ο Πολύβιος Γεωργίου μάς διηγείται την ιστορία της οικογένειάς του και φυσικά τη δική του

ΙΣΤΟΡΙΑ

72 Η ιστορία των ποδοσφαιρικών ομάδων του χωριού από το 1960 έως το 1974

84 Το Νέο Χωρίο Κυθρέας στον Τύπο

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ:

Από τα αριστερά στα δεξιά: Ο Πολύβιος Γεωργίου, ο Ανδρέας Γεωργίου, που κρατάει τον γιο του Χρίστο, και η μητέρα τους Κατερίνα. Στα δεξιά η σύζυγος του Πολύβιου Pearl. Μπροστά οι κόρες του Αντρέα Ντιάνα και Τούλα (δεκ. 1960).

ΤΜΗΜΑ
ΣΥΓΧΡΟΝΟΥ
ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

Η παρούσα έκδοση κυκλοφορεί με την οικονομική στήριξη του Τμήματος Σύγχρονου Πολιτισμού του Υφυπουργείου Πολιτισμού. Η επιχορήγησή της δεν εξυπακούει την αποδοχή του περιεχομένου ή των απόψεων που εκφράζονται σ' αυτήν από το Υφυπουργείο.

ΕΙΣΦΟΡΕΣ ΓΙΑ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΙΕΡΟΥ ΝΑΟΥ ΤΙΜΙΟΥ ΠΡΟΔΡΟΜΟΥ

1. Μελής Λέβας εις μνήμη της μητέρας του Μάρως Λέβα	€20.000
2. Γιάννης Μίθυλλος εις μνήμη των γονιών του Νικόλα και Αγάθης	€1.300
3. Παύλος Κουσιουμής εις μνήμη των γονιών του Κώστα και Χρυστάλλας	€1.000
4. Σωτήρης Μιχαήλ εις μνήμη της μητέρας του Χρυσάνθης Χατζηχριστοδούλου, των παππούδων του Χριστόδουλου και Ελεγκούς Χατζηχριστοδούλου και της αδελφής της γιαγιάς του Ροδοθέας Καννή	€200
5. Αντώνης Χριστοδούλου εις μνήμη των παππούδων του Αντώνη και Χρυστάλλας Στρατουρά, των γονιών του Παναγιώτη και Ανδριανής Χριστοδούλου, της θείας του Καλλιόπης Ιωάννου και της νονάς του Γιωργούλας Κατσούρη	€200
6. Νίκος Πόντος εις μνήμη της συζύγου του Παναγιώτας και των γονιών του	€200
7. Παπαντώνης Αντωνιάδης εις μνήμη των γονιών του Γιαννακού και Μαρίτσας και των αδελφών του Έλλης και Νικάνδρου	€150
8. Σωτήρα Κυριακίδη εις μνήμη του συζύγου της Αντρέα	€115
9. Άννα Μιχαήλ Χαϊρεπέτη εις μνήμη της αδελφότεκνης της Ελευθερίας Αντωνιάδου	€100
10. Ιωάννης Πίτσιλλος εις μνήμη των γονιών του	€100
11. Λένια Ζερβού εις μνήμη του συζύγου της Κώστα Ζερβού και των γονιών της	€100
12. Νικόλας Τσαγγαρίδης εις μνήμη των γονιών του Μιχάλη και Αναστασίας	€100
13. Ιουλία Δικωμίτη εις μνήμη των γονιών της	€100
14. Χρυστάλλα Κυθραιώτου Κοκονή εις μνήμη των γονιών της Κώστα και Ιωάννας	€100
15. Άννα Μιχαήλ Χαϊρεπέτη εις μνήμη του πατέρα της Γιώργου Αντωνιάδη	€100
16. Σωτήρα Αποστολίδη Παύλου εις μνήμη των γονιών της Απόστολου και Μαρίτσας	€60
17. Σωτηρούλα Κνώθου εις μνήμη των γονιών της	€50

ΣΗΜΑΝΤΙΚΗ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Όπως σας έχουμε πληροφορήσει, έχει εγκριθεί η αναστήλωση του ιερού ναού του Τιμίου Προδρόμου του χωριού μας. Η σχετική απόφαση λήφθηκε στο πλαίσιο της δικοινοτικής Τεχνικής Επιτροπής για την Πολιτιστική Κληρονομιά. Μέχρι τώρα, έπειτα από άοκνες προσπάθειες του Κοινοτικού Συμβουλίου, έχει συντηρηθεί και ουσιαστικά διασωθεί η μεγάλη εκκλησία του χωριού μας, του Αγίου Χαραλάμπους. Επίσης, ολοκληρώθηκαν οι εργασίες περιτοίχισης και τοπιστέχνησης του κοιμητηρίου. Τα έργα αυτά οφείλονται σε μεγάλο βαθμό στις δικές σας χρηματικές εισφορές και εκφράζουμε ευγνώμονες ευχαριστίες. Ευχαριστίες εκφράζουμε και στον Ε/κ συμπρόεδρο της Τεχνικής Επιτροπής δρ Σώτο Κτωρίδη, για το συνεχές ενδιαφέρον του και τις προσπάθειές του για να γίνουν όλα αυτά τα έργα όχι μόνο στο χωριό μας αλλά και σε όλη την κατεχόμενη Κύπρο. Ωστόσο, σε ό,τι αφορά την αναστήλωση του ναού του Τιμίου Προδρόμου παρουσιάζεται κάποια καθυστέρηση, η οποία οφείλεται σε αντικειμενικές δυσκολίες, για τις οποίες καταβάλλεται κάθε δυνατή προσπάθεια να υπερπηδηθούν. Το σημαντικό είναι ότι έχει εγκριθεί το έργο και οι εργασίες θα αρχίσουν έστω και με κάποια καθυστέρηση. Το Κοινοτικό Συμβούλιο Νέου Χωριού για ακόμη μία φορά ευχαριστεί θερμά όλους τους συγχωριανούς και όλες τις συγχωριανές που έχουν κάνει εισφορές για την αναστήλωση του ναού του Τιμίου Προδρόμου.

Προλόγισμα

ΑΠΟ ΤΟΝ ΧΡΙΣΤΟ ΛΑΜΠΡΙΑ
ΚΟΙΝΟΤΑΡΧΗ ΝΕΟΥ ΧΩΡΙΟΥ ΚΥΘΡΕΑΣ

Αγαπητοί συγχωριανοί και συγχωριανές,

Φτάσαμε αισίως στο 15ο τεύχος της *Νιοχωρίτικης Φωνής*, του περιοδικού του χωριού μας, του δικού σας περιοδικού, που έχει καθιερωθεί πλέον ως το έντυπο μέσο της ενημέρωσης και της αμφίδρομης επικοινωνίας με τους όπου γης Νιοχωρίτες, ιδιαίτερα τους απόδημους. Ξεκινώντας αυτή την προσπάθεια γνωρίζαμε πόσο δύσκολο είναι το εγχείρημα. Προσπαθούμε μέσα από συνεντεύξεις με ηλικιωμένους συγχωριανούς μας να καταγράψουμε την μικροϊστορία του χωριού μας. Μέσα από την προφορική παράδοση πολλές φορές εντοπίζονται άγνωστες πτυχές της καθημερινής ζωής των κατοίκων του χωριού μας πολλές δεκαετίες πριν. Αυτός είναι ο στόχος μας, να καταγραφούν όσο το δυνατόν πιο πολλές πληροφορίες, έτσι ώστε οι νέες γενιές να πληροφορηθούν την ιστορία του χωριού τους.

Σε αυτό το τεύχος πρωτοτυπήσαμε, δημοσιεύουμε συνέντευξη από απόδημο Νιοχωρίτη, τον Πολύβιο Γεωργίου (γιο του Μάρκου και της Κατερίνας) καθώς και αυτοβιογραφικό κείμενο του αδελφού του Αντρέα, κι αυτού απόδημου στις ΗΠΑ. Από τα κείμενα αυτά αναδεικνύεται έντονα η αγάπη, αλλά και η νοσταλγία του ξενιτεμένου για τη γενέθλια γη, το Νιόχωρκο. Προκειμένου τα κείμενα αυτά να τα διαβάσουν παιδιά απόδημων Νιοχωριτών που δεν γνωρίζουν την ελληνική μεταφράστηκαν στα αγγλικά.

Δημοσιεύουμε επίσης συνέντευξη της Μαρίας Χαλαλάμπους Πόντου, η οποία αναπολεί και θυμάται τη ζωή της στο χωριό, η οποία ξεκινά από τα παιδικά ανέμελα χρόνια και περιγράφει τη ζωή μιας Νιοχωρίτισσας γυναίκας, μάνας, οικοκυράς που ευτύχησε να γεννήσει και να μεγαλώσει εννιά παιδιά με αρχές και αξίες.

Επίσης, δημοσιεύουμε ρεπορτάζ από εκδηλώσεις του Κοινοτικού Συμβουλίου, όπως η λειτουργία στον κατεχόμενο Άγιο Χαράλαμπο, το προσκύνημα στο μοναστήρι του Αποστόλου Αντρέα στην Καρπασία, την ετήσια συνεστίαση και την εκδήλωση για την παρουσίαση του βιβλίου του «Απόλλωνα» για τα 70 χρόνια προσφοράς του. Είναι μεγάλη

η χαρά μας να φιλοξενούμε κείμενα για εκδηλώσεις των οργανωμένων συνόλων του χωριού μας. Ενδιαφέρον είναι και το ρεπορτάζ για την βράβευση Νιοχωρίτη μαθητή σε παγκύπριο διαγωνισμό που οργάνωσε η Ιερά Αρχιεπισκοπή Κύπρου. Με αφορμή αυτό το ρεπορτάζ απευθύνω θερμή παράκληση σε όλους όταν παιδιά σας διακρίνονται σε διαγωνισμούς να μας πληροφορείτε για να δημοσιεύουμε τη σχετική είδηση. Έτσι, θα μαθαίνουμε για τα επιτεύγματα των νέων μας και αυτό θα βοηθήσει να έλθουν οι νέοι κοντά.

Ο επιστημονικός μας συνεργάτης και υπεύθυνος ύλης του περιοδικού δρ Απόστολος Γ. Κουρουπάκης δημοσιεύει το β' μέρος της πολύ ενδιαφέρουσας έρευνάς του, μέσα από το αρχείο εφημερίδων, για το ποδόσφαιρο στο χωριό μας από τη δεκαετία του '50, μέσα από την οποία ουσιαστικά αναδεικνύεται και η δράση των δύο σωματείων της κοινότητάς μας, του «Αυγερινού» και του «Απόλλωνα».

Οι θύμψες, τα ποιήματα, και οι μόνιμες στήλες του περιοδικού μας, «Το Νέο Χωριό στον Τύπο» και τα «Φωτογραφήματα» συμπληρώνουν την ευρεία γκάμα των θεμάτων του περιοδικού μας.

Θερμές ευχαριστίες εκφράζω σε όλους τους συντελεστές του περιοδικού ιδιαίτερα όμως στον επιστημονικό μας συνεργάτη δρα Απόστολο Γ. Κουρουπάκη και στον υπεύθυνο του σχεδιασμού του περιοδικού Χρυσόστομο Δημητρόπουλο. Επίσης, ευχαριστώ θερμά τις Πολιτιστικές Υπηρεσίες για την ευγενή κορηγία τους.

Με αυτές τις σκέψεις χαιρετίζω την έκδοση του 15ου τεύχους του περιοδικού μας, εκφράζοντας ταυτόχρονα θερμές ευχαριστίες σε όσους έκαναν χρηματική εισφορά. Θα ήθελα να ευχαριστήσω ιδιαίτερα το ταξιδιωτικό γραφείο TOP KINISIS του συγχωριανού μας Άκη Κελεπέση για την καταχώρηση διαφήμισης, πράγμα που κάνει ανελλιπώς στην καλοκαιρινή έκδοση του περιοδικού, με την παράκληση να προτιμούμε την TOP KINISIS στα ταξίδια μας.

Εύχομαι σε όλους καλό καλοκαίρι και καλές διακοπές

Μέσα από την προφορική παράδοση ποδάρδες φορές εντοπίζονται άγνωστες πτυχές της καθημερινής ζωής ποδάρδες δεκαετίες πριν. Αυτός είναι ο στόχος μας, να καταγραφούν όσο το δυνατόν πιο ποδάρδες πληροφορίες, έτσι ώστε οι νέες γενιές να πληροφορηθούν την ιστορία του χωριού τους.

Ο δικός σας άθλος

ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ Γ. ΚΟΥΡΟΥΠΙΑΚΗ

•••

Μήπως τελικά άθλος είναι ότι το Νιόχωρκο και οι άνθρωποί του είναι ενεργοί σε όλες τις εκφάνσεις της ζωής και μπορούν να θυμούνται ακόμα τις χαρές και τις πίκρες της ζωής στο Νέο Χωριό, στην Αγλαντζιά, στις Ηνωμένες Πολιτείες, στην Αθήνα, στους συνοικισμούς...

Φτάσαμε τα 15 τεύχη *Νιοχωρίτικης Φωνής* και αυτό δεν είναι παρά ένας άθλος για μία κατεχόμενη εδώ και 51 χρόνια κοινότητα, το Νέο Χωριό Κυθρέας, το Νιόχωρκο σας, το χωριό που με μάθατε να αγαπώ. Ο άθλος της συνεχούς παρουσίας μας στον ειδικό περιοδικό Τύπο δεν είναι φυσικά έργο εμάς μόνο που ασχολούμαστε με το περιοδικό, αλλά και όλων εσάς που από την πρώτη στιγμή το αγκαλιάσατε και το περιμένετε να έλθει στο σπίτι σας, για να διαβάσετε ιστορίες του χωριού σας, να ζησετε έστω και νοερά ξανά στα πατρογονικά σας χώματα. Φυσικά, σε όλα αυτά τα τεύχη προσπάθειά μας είναι να εκφράζουμε και να παρουσιάζουμε και τη ζωή της κοινότητας και στην προσφυγιά, εκδηλώσεις, εκδρομές, βραβεύσεις, παρουσιάσεις βιβλίων και πορτρέτα νέων και παλαιότερων Νιοχωριτών και Νιοχωριτιστών. Εκδηλώσεις και άλλες δραστηριότητες που διοργανώνει το Κοινοτικό Συμβούλιο του χωριού, άλλων συλλόγων του Νέου Χωριού, καθώς και μεμονωμένων προσώπων με καταγωγή από το πολυφίλητο χωριό σας.

Πενήντα ένα χρόνια είναι πολλά, το γνωρίζω, για να είστε μακριά από τα χωματά σας, από τα σπίτια και τα περιβόλια σας, και δυστυχώς εμείς ελάχιστα μπορούμε να κάνουμε για να βοηθήσουμε την επιστροφή σας, ξέρουμε πολύ καλά ότι ένα περιοδικό, όσο καλό και αν είναι, δεν έχει τη δύναμη να πιέσει τους ισχυρούς για να αρθεί η αδικία που πριν από μισό αιώνα επηρέασε δίκαιους και άδικους. Καταβάλλουμε, ωστόσο, κάθε προσπάθεια ώστε ο τόπος σας και οι μνήμες σας να μένουν ζωντανά. Νομίζω πως το έχουμε καταφέρει –αν και αυτό εσείς, οι αναγνώστες και οι αναγνώστριές μας θα το

κρίνετε, αυτό πάντως που σίγουρα έχουμε καταφέρει είναι να σας γνωρίσουμε καλύτερα και να μάθουμε πολλά και ενδιαφέροντα για το Νιόχωρκο, και αυτό δεν είναι σίγουρα αμελητέο, γιατί έτσι προσπαθούμε να μαθαίνουμε περισσότερα, αλλά και να γνωρίζουμε περισσότερους και περισσότερες.

Γράφοντας αυτές τις γραμμές, μία ημέρα μετά την 20ή Ιουλίου, σκεφτόμουν αν άραγε η τραγωδία που ενέσκηψε στο νησί έγινε μάθημα σε όσους και όσες πωλούν ανέξοδο πατριωτισμό, ομιλούν φαύλα, και αν το αίμα χιλιάδων αθώων πότισε τη γλώσσα τους; Σκεφτόμουν τους συνοικισμούς και τους ανθρώπους που έφυγαν από το χωριό, τους άρχοντες που έγιναν επαίτες για μία δουλειά και ένα μικρό διαμέρισμα. Σκεφτόμουν όμως και το πείσμα που δείξατε για να ξαναφτιάξετε τη ζωή σας, την ψυχή που βγάλατε για να οικοδομήσετε ένα μέλλον για τα παιδιά σας, που δεν αφήσατε την τραγωδία να ορίσει το αύριό σας. Βέβαια αναλογίστηκα πως και εκείνοι/ες που δεν κατάφεραν να αποτινάξουν τα βάρη της προσφυγοποίησης δεν είναι ότι φάνηκαν λιπόψυχοι ή κατώτεροι των περιστάσεων, έγιναν θύματα άλλων, ισχυρότερων από αυτούς.

Μήπως τελικά άθλος είναι ότι το Νιόχωρκο και οι άνθρωποί του είναι ενεργοί σε όλες τις εκφάνσεις της ζωής και μπορούν να θυμούνται ακόμα τις χαρές και τις πίκρες της ζωής στο Νέο Χωριό, στην Αγλαντζιά, στις Ηνωμένες Πολιτείες, στην Αθήνα, στους συνοικισμούς και σε άλλα δεκάδες μέρη και διατηρούν εκείνη την ανόθευτη φιλοξενία του χωριού τους; Μήπως είναι άθλος πως επιμένουν να αγαπούν την πατρίδα τους, τον τόπο τους; Ναι, αυτός είναι άθλος και η *Νιοχωρίτικη Φωνή* είναι ο καθρέφτης του άθλου του δικού σας. Σας ευχαριστώ.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ ΧΡΙΣΤΟΥΔΙΑ ΤΖΙΑΜΠΟΥ

51 χρόνια από την αποφράδα εκείνη μέρα

51 χρόνια

Που το «πουκάμισο το θαλασσί» έμεινε στη μέση.

Που στις 8.20 το πρωί ήχησαν οι σειρήνες.

Που η λέξη πραξικόπημα μπήκε στη ζωή μας.

Που τα τανκς σκότωσαν τα όνειρά μας

Για να θυμούμαστε πώς φτάσαμε ως εδώ.

Σήμερα συμπληρώνονται

Πενήντα ένα χρόνια

τότες που η «χούντα της Ελλάς»

έσπειρε τη διχόνοια.

Βρεθήκαν κάποιοι «άφρονες»

να την ακολουθήσουν

τζιαι με το πραξικόπημα

το κράτος να διαλύσουν.

Οκτώ τζιαι είκοσι το πρωί

σειρήνες θα ηχήσουν

τζιαι μνήμες εφιαλτικές

πάλε να μας ξυπνήσουν.

Εδόθηκε διαταγή

τα τανκς εξεκίνησαν

την Κύπρο καταστρέψασιν

τζιαι την μαυροφορήσαν.

Με τούντον τρόπο άδικα

Κύπρος μου σε προδώσαν

τζιαι στου Αττίλα τις ορδές

την αφορμή εδώσαν.

Εις στην Τζιερύνεια μπήκασιν

Τούρτζιοι την γερημώσαν

εσφάξαν ατιμάσασιν

εκλέψαν τζιαι εσκοτώσαν.

Ο κόσμος άμαν άκουσε

τούντα κακά μαντάτα

για να γλυτώσει έπιασε

της προσφυγιάς τη στράτα.

Τα όμορφα τα μέρη σου

ήρταν τζιαι τα σκλαβώσαν

τζιαι όπως τον Ιησού Χριστό

Κύπρος μου σε σταυρώσαν.

Τζιαι της Ανάστασης το φως

να έρτει καρτερούμεν

τζιαι πίσω εις τους τόπους μας

λεύτεροι να στραφούμεν.

Λειτουργηθήκαμε
για ακόμη μία φορά
στον κατεχόμενο
Άγιο Χαράλαμπο

● ● ●

Οι παλαιότεροι
που παρακο-
δούθησαν τη
θεία δειπουρ-
γία, θυμήθη-
καν τα παιδικά
τους χρόνια
στην εκκλησία
του χωριού τους
που εκκλησιάζ-
ονταν συχνά.
Στην εκκλησία
αυτή άδδδοι
τέδεσαν τους
γάμους τους,
άδδδοι βαπτί-
σθηκαν, ενύ
άδδδοι είπαν το
στερνό αντίο
σε αγαπημένα
τους πρόσωπα.

ΤΗΣ **ΑΝΝΑΣ ΜΙΧΑΗΛ***

• • •

*Κάποιοι από
εμάς που γεν-
νηθήκαμε
μετά την εισβο-
δή του 1974,
είχαμε την
ευκαιρία να
γνωρίσουμε
συγχωριανούς
μας, να τους
αναφέρουμε
την οικογένειά
μας, τα ονόμα-
τα των γονιών,
παππούδων
και γιαγιάδων
μας.*

Το Σάββατο, 15 Φεβρουαρίου 2025, από νωρίς το πρωί πλήθος Νιοχωριτών όλων των ηλικιών από διάφορα μέρη της Κύπρου, συγκεντρώθηκε στον χώρο του ιερού ναού Αποστόλου Βαρνάβα στη Δασούπολη. Σκοπός ήταν η μετάβαση στο κατεχόμενο χωριό μας για την τέλεση θείας λειτουργίας. Η αίτηση για την παραχώρηση σχετικής άδειας έγινε από το Κοινοτικό Συμβούλιο και την Εκκλησιαστική Επιτροπή μέσω του καθ' ύλην αρμοδίου επισκόπου Μεσαορίας θεοφιλεστάτου κ. Γρηγορίου. Τρία λεωφορεία ξεκίνησαν στις 7:00 π.μ. με προορισμό την κατεχόμενη εκκλησία του χωριού μας, τον Άγιο Χαράλαμπο. Το γεγονός ότι συμμετείχαν και αρκετοί νέοι είναι πολύ ενθαρρυντικό, πράγμα που δημιουργεί βάσιμες ελπίδες ότι και η νέα γενιά ενδιαφέρεται για την κατεχόμενη γη μας και είναι έτοιμη να παραλάβει τη σκυτάλη από τους παλαιότερους για συνέχιση του αγώνα για επιστροφή.

Τη θεία λειτουργία τέλεσαν ο Νιοχωρίτης ιερέας πατήρ Αντώνιος, ο πατήρ Αντρέας και ο ιεροδιάκονος Αντρέας. Υπήρχε κλίμα συγκίνησης, κατάνυξης και θρησκευτικής ευλάβειας από όλους. Οι παλαιότεροι που παρακολούθησαν τη θεία λειτουργία, θυμήθηκαν τα παιδικά τους χρόνια στην εκκλησία του χωριού τους που εκκλησιάζονταν συχνά. Στην εκκλησία αυτή άλλοι τέλεσαν τους γάμους τους, άλλοι βαπτίσθηκαν, ενώ άλλοι είπαν το στερνό αντίο σε αγαπημένα τους πρόσωπα. Οι νεότεροι βίωσαν για πρώτη φορά το αίσθημα της συνύπαρξης με συγχωριανούς και συγγενείς στην εκκλησία του χωριού σου και να εκκλησιάζεσαι μαζί τους.

Πολλοί τέλεσαν γιορτές και μνημόσυνα αυτών που έφυγαν. Ακόμη, προσέφεραν άρτους, κόλλυβα και παννυχί-

δες, πράγμα που αποδεικνύει τη βαθιά πίστη των Νιοχωριτών και τη νοικοκυροσύνη της Νιοχωριτίσσης γυναίκας. Βαθιά συγκινημένος ο ιερέας της κοινότητάς μας πατήρ Αντώνιος μίλησε στο εκκλησίασμα, θυμήθηκε που στεκόταν στο ψαλτήριο δίπλα από τον πατέρα του Γιαννακό, που ήταν για δεκαετίες ο δεξιός ψάλτης. Επίσης έκανε ιδιαίτερη αναφορά στον Παπαδιομήδη, για την τεράστια προσφορά του στο χωριό μας. Ακολούθησε περιφορά της εικόνας του Αγίου Χαράλαμπος στον περίβολο της εκκλησίας και κέρασμα των συγχωριανών μας από το Κοινοτικό Συμβούλιο.

ΓΝΩΡΙΣΑΜΕ ΤΟ ΧΩΡΙΟ ΜΑΣ

Μετά τη θεία λειτουργία περιδιαβήκαμε τους δρόμους του χωριού μας. Οι παλαιότεροι εξηγούσαν στους νεότερους τις διάφορες τοποθεσίες του χωριού, το Δημοτικό Σχολείο, τον ελιόμυλο, τους συλλόγους, τα μπακάλικα, τη Συνεργατική, τις διάφορες γειτονιές καθώς και τα σπίτια συγχωριανών μας. Κάποιοι από τους νεότερους περπάτησαν στις γειτονιές που βρίσκονταν τα σπίτια των γονιών, των θείων και των παππούδων τους για πρώτη φορά. Μεγάλη η συγκίνηση όσων πήγαν στη γειτονιά της βαλανιάς και είδαν το κουφάρι του αιωνόβιου δέντρου, να κείτεται στον δρόμο μετά την κατάρρευσή του ανήμερα της Κοίμησης της Παναγίας, 15 Αυγούστου 2024.

Στη συνέχεια, πήγαμε με τα λεωφορεία στο κοιμητήριο όπου ο πατήρ Αντώνιος τέλεσε τρισάγιο για ανάπαυση των ψυχών των προ του 1974 ενταφιασθέντων στο κοιμητήριο του χωριού μας. Αξίζει να αναφερθεί ότι είναι η πρώτη φορά που γίνεται τρισάγιο μετά την τουρκική εισβολή του 1974. Η συγκίνηση ήταν πολύ μεγάλη, αρκετοί «κάπνισαν» τους τάφους των συγγενών τους και άναψαν ένα καντήλι. Ο κοινο-

Βαθιά συγκινημένος ο ιερέας της κοινότητάς μας πατήρ Αντώνιος μίλησε στο εκκλησίασμα, θυμήθηκε που στεκόταν στο ψαλτήρι δίπλα από τον πατέρα του Γιαννακό, που ήταν για δεκαετίες ο δεξιός ψάλτης.

τάρχης Χρίστος Λαμπρίας ενημέρωσε τους συγχωριανούς του για το έργο συντήρησης του κοιμητηρίου το οποίο έγινε, όπως τόνισε, εξ ολοκλήρου με εισφορές των Νιοχωριτών τους οποίους και ευχαρίστησε.

Τέλος, αξίζει να αναφερθεί ότι κατά τη διάρκεια της διαδρομής με το λεωφορείο, στις συνομιλίες που είχαμε στον περίβολο της εκκλησίας, αλλά και στα δρομάκια του χωριού μας, κάποιοι από εμάς που γεννηθήκαμε μετά την εισβολή του 1974, είχαμε την ευκαιρία να γνωρίσουμε συγχωριανούς μας, να τους αναφέρουμε την οικογένειά μας, τα ονόματα των γονιών, παππούδων και γιαγιάδων μας. Νιώσαμε τη ζεστασιά των συγχωριανών μας, και όλα αυτά που στερηθήκαμε στα 50 χρόνια κατοχής μεγαλώνοντας μακριά από τις πατρογονικές μας εστίες. Ευχή όλων να συντηρηθεί η δοκιμασία του λαού μας και να επανενωθεί το νησί μας.

ΟΛΟΚΛΗΡΩΘΗΚΕ Η ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

Να σημειώσουμε ότι έχουν ολοκληρωθεί οι εργασίες συντήρησης και αποκατάστασης της εκκλησίας του χωριού μας, οι οποίες έγιναν στο πλαίσιο της δικοινοτικής Τεχνικής Επιτροπής για την

Πολιτιστική Κληρονομιά. Το όλο έργο συγχρηματοδοτήθηκε από τον κρατικό προϋπολογισμό, την Ευρωπαϊκή Ένωση και τους κατοίκους του χωριού, προς τους οποίους το Κοινοτικό Συμβούλιο εκφράζει θερμές ευχαριστίες για τις εισφορές τους. Με τις επιδιορθώσεις που έγιναν αποφεύχθηκε ο κίνδυνος κατάρρευσης της εκκλησίας μας.

* Η Άννα Μιχαήλ είναι κόρη του Ανδρέα και της Ντινούλας Γερούδη, εγγονή του Αντρέα της Μηλιάς και της Ιωάννας του Πασπάλλα.

● ● ●

Έγινε για πρώτη φορά τρισάγιο μετά την τουρκική εισβολή του 1974. Η συγκίνηση ήταν ποδή μεγάλη, αρκετοί «κάπνισαν» τους τάφους των συγγενών τους και άναψαν ένα καντήλι.

Μετά τη θεία λειτουργία ακολούθησε η περιφορά της εικόνας του Αγίου Χαράλάμπους στον περίβολο της εκκλησίας. Το Κοινοτικό Συμβούλιο πρόσφερε κέρασμα στους χωριανούς μας.

Η πρώτη στάση της εκδρομής μας ήταν το μοναστήρι του Αποστόλου Βαρνάβα. Οι Νιοχωρίτες και οι Νιοχωρίτισσες προσκύνησαν ευλαβικά τον τάφο του Αποστόλου Βαρνάβα, που βρίσκεται κάτω από τη χαρουπιιά.

Προσκύνημα στο μοναστήρι του Αποστόλου Αντρέα

ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ ΛΑΜΠΡΙΑ

Εξαιρετική επιτυχία σημείωσε η εκδρομή προσκύνημα στο κατεχόμενο μοναστήρι του Αποστόλου Αντρέα στη χερσόνησο της Καρπασίας, που διοργάνωσε το Κοινοτικό Συμβούλιο το Σάββατο 3 Μαΐου 2025. Τρία λεωφορεία ξεκίνησαν από την λεωφόρο Αθαλάσσης νωρίς το πρωί. Αφού περάσαμε από το οδόφραγμα Αγίου Δομετίου, κατευθυνθήκαμε προς το μοναστήρι του Αποστόλου Βαρνάβα, προστάτη και ιδρυτή της Εκκλησίας της Κύπρου, όπου φτάσαμε περίπου στις 10 το πρωί. Αυτή ήταν η πρώτη στάση της εκδρομής μας. Οι Νιοχωρίτες και οι Νιοχωρίτισσες προσκύνησαν ευλαβικά τον τάφο του Αποστόλου Βαρνάβα κάτω από τη χαρουπιιά, όπου βρέθηκε και το χειρόγραφο Ευαγγέλιο του Ματθαίου στο στήθος του, κατόπιν οράματος του Αρχιεπισκόπου Κύπρου Ανθεμίου το 477

μ.Χ., οπότε και η Εκκλησία της Κύπρου ανακηρύχθηκε αυτοκέφαλη.

Δεύτερος σταθμός το Μπογάζι, όπου προσφέρθηκε πρόγευμα από το Κοινοτικό Συμβούλιο. Αρκετοί ήταν εκείνοι που περπάτησαν μέχρι την ακροθαλασσιά, με τους παλαιότερους να φέρνουν στο νου θύμησης από παλαιότερες επισκέψεις πριν από το 1974 και τους νεότερους να ρωτούν να πληροφορηθούν πώς διαμορφώθηκε ο χώρος 50 χρόνια μετά. Δυστυχώς, σημειώθηκε τεράστια οικοδομική ανάπτυξη σε ελληνοκυπριακή γη από σφετεριστές των περιουσιών, Τουρκοκύπριους και ξένους.

Γύρω στο μεσημέρι φθάσαμε στο μοναστήρι του Αποστόλου Αντρέα. Οι προσκυνητές με τις λαμπάδες και τα τάματά τους προσκύνησαν στη χάρη του Αγίου με ευλάβεια και κατάνυξη. Η συγκίνηση πολύ μεγάλη. Επίσης, πήραν αγίασμα που βρίσκεται έξω από τη μονή.

Μετά το προσκύνημα ακολούθησε γεύμα στη Γιαλούσα σε εστιατόριο που διατηρεί Ελληνοκύπριος Γιαλούςιτης. Νωρίς το απόγευμα πήραμε τον δρόμο της επιστροφής ακολουθώντας το δρομολόγιο από Δαυλό, Καντάρα και Λευκόνοικο. Φτάσαμε στη Λευκωσία γύρω στις 5 το απόγευμα, με τους Νιοχωρίτες να ευχαριστούν το Κοινοτικό Συμβούλιο για τη διοργάνωση του προσκυνηματος.

Στο Μπογάζι οι παλαιότεροι θυμήθηκαν εκδρομές τους εκεί και οι νεότεροι ήθελαν να μάθουν πώς ήταν πριν από το 1974 η περιοχή.

● ● ●

Γύρω στο μεσημέρι φθάσαμε στο μοναστήρι του Αποστόλου Αντρέα. Οι προσκυνητές με τις δαμπάδες και τα τάματά τους προσκύνησαν στη χάρη του Αγίου με ευλάβεια και καϊνάνη.

Απόλλωνας Νέου Χωρίου Κυθραίας: Εβδομήντα χρόνια ιστορίας

ΤΟΥ ΙΑΚΩΒΟΥ ΤΣΑΓΚΑΡΗ

Στην παρουσία εκατοντάδων Νιοχωριτών πραγματοποιήθηκε στις 26 Απριλίου 2025 στο οίκημα του Απόλλωνα στην προσφυγιά η παρουσίαση βιβλίου για τα 70 χρόνια ιστορίας του Σωματείου Απόλλων Νέου Χωρίου Κυθραίας, το οποίο συνέγραψε ο συγγραφέας-ερευνητής, Νεόφυτος Παπαλαζάρου. Στην εκδήλωση, την οποία παρουσίασε η δασκάλα του χωριού μας Δώρα Ανδρέου, παρευρέθηκε και ο Τουρκοκύπριος συγχωριανός μας, Χαλίλ Ταχίρογλου, γιος του Ταχίρ Μεχμέτ Μπوسνάκ, ο οποίος μαζί με την αδελφή του Ναζίφη, ήταν οι μόνοι Τουρκοκύπριοι που παρέμειναν στο χωριό μέχρι το 1974 και δολοφονήθηκαν κατά τη διάρκεια της εισβολής.

Μετά από τρισάγιο για τους ήρωες του χωριού που τέλεσε ο επίσκοπος Μεσαορίας κ. Γρηγόριος, καλωσόρισε τους παρευρισκόμενους ο πρόεδρος του Απόλλωνα Νίκος Γιατρού και μίλησαν για τη ζωή και τη δράση του σωματείου στο χωριό και στην προσφυγιά ο γ.γ. του ΑΚΕΛ, Στέφανος Στεφάνου, ο κοινοτάρχης Χρίστος Λαμπρίας, ο βετεράνος ΑΚΕΛιστής Χαρής Χριστοδούλου και ο συγγραφέας Νεόφυτος Παπαλαζάρου.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ ΑΠΟΛΛΩΝΑ ΝΙΚΟΣ ΓΙΑΤΡΟΥ

Στο καλωσόρισμά του, ο κ. Γιατρού αναφέρθηκε στη ζωή και τη δράση του σωματείου, τις δύσκολες συνθήκες ίδρυσής του το 1955 και τους πρωτοπόρους δασκάλους του χωριού Κολίτση, Λέβα, Κορέλλη, Καρατσιόλη, Λαμπρία και Τσιάρτα, οι οποίοι πλαισιωμένοι από πολλούς προσδευτικούς Νιοχωρίτες, αποφάσισαν να ιδρύσουν ένα σωματείο με σκοπό την επίλυση προβλημάτων, όπως η λειψυδρία και

οι χωματόδρομοι, αλλά και τη διοργάνωση πολιτιστικών και αθλητικών εκδηλώσεων. Ο κ. Γιατρού είπε ότι ο «Απόλλωνας» διοργάνωνε πολιτιστικές εκδηλώσεις, όπως θεατρικές παραστάσεις και ότι διέθετε χορωδία, χορευτικό συγκρότημα και βιβλιοθήκη στο οίκημα του σωματείου. Αναφερόμενος στις αθλητικές δραστηριότητες του «Απόλλωνα», ο κ. Γιατρού υπογράμμισε ειδικά τη δημιουργία της ποδοσφαιρικής ομάδας, από την οποία ξεφύτρωσαν αρκετά ταλέντα που τροφοδότησαν και μεγάλες ομάδες του νησιού, όπως η Ομόνοια, ο ΑΠΟΕΛ, ο Ολυμπιακός και η Νέα Σαλαμίνα.

Επεσήμανε ότι μετά την τουρκική εισβολή, ο «Απόλλωνας» αναζητούσε τρόπους επαναλειτουργίας, έχοντας ως πρώτη έγνοια να βρεθεί στέγη για το σωματείο και ότι με πολλές δυσκολίες αποκτήθηκε η συγκεκριμένη τουρκοκυπριακή γη και φτιάχτηκε το καινούργιο σπίτι του Απόλλωνα. Συνέχισε λέγοντας ότι στην προσπάθεια να τιμήσει τη μνήμη των 74 Νιοχωριτών θυμάτων της τουρκικής εισβολής, ο Απόλλωνας τα πρώτα χρόνια λειτουργίας του τελούσε ετήσια μνημόσυνα και κατασκεύασε μαρμάρινη πλάκα με τα ονόματά τους στην είσοδο του σωματείου για να θυμίζει τη θυσία τους στις νέες γενιές. Σημείωσε επίσης ότι για να ανταμώνουν οι Νιοχωρίτες στην προσφυγιά, ο Απόλλωνας διοργάνωσε χοροεσπερίδες και συνάξεις με μεγάλη συμμετοχή.

Ο Γ.Γ. ΤΟΥ ΑΚΕΛ ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΣΤΕΦΑΝΟΥ

Στη δική του ομιλία, ο κ. Στεφάνου συνεχάρη τον «Απόλλωνα» για τη μαζικότητα της εκδήλωσης και τη συνολική του δράση στην προσφυγιά, αλλά και για την έκδοση βιβλίου με αφορμή τη συμπλήρωση 70 χρόνων ιστορίας

● ● ●

Για τη ζωή και τη δράση του σωματείου στο χωριό και στην προσφυγιά μίλησαν ο γ.γ. του ΑΚΕΛ, Στέφανος Στεφάνου, ο κοινοτάρχης Χρίστος Λαμπρίας, ο βετεράνος ΑΚΕΛιστής Χαρής Χριστοδούλου και ο συγγραφέας Νεόφυτος Παπαλαζάρου.

του σωματείου. Ο κ. Στεφάνου ανέφερε ότι είναι χρήσιμο να καταγράφεται η ιστορία, και πρόσθεσε ότι η ύπαρξη του Συλλόγου, η εκδήλωση και η έκδοση για τα 70 χρόνια αποτελούν σημαντική ψηφίδα σε αυτό που λέμε Δεν Ξεχνώ, το οποίο πρέπει να έχει περιεχόμενο και να διατηρούμε τη μνήμη για τα κατεχόμενα μέρη μας. Ο κ. Στεφάνου υπογράμμισε ότι η εκδήλωση είναι σημαντική και για τους νεαρότερους που δεν έζησαν στα κατεχόμενα και ανατροφοδοτεί τον αγώνα για μια λύση στο Κυπριακό που να τερματίζει την τουρκική κατοχή και επομένως έχει έναν έντονο πατριωτικό χαρακτήρα.

Προσθέτοντας ότι θα πρέπει να μαθαίνουμε στις νεότερες γενιές την ιστορία, την παράδοση και τον πολιτισμό που αναπτύχθηκε στα κατεχόμενα εδάφη μας, ο κ. Στεφάνου χαρακτήρισε εθνικό και πατριωτικό τον ρόλο και τη δρά-

ση του «Απόλλωνα» και επεσήμανε ότι η Αριστερά, μέσα από κάθε σωματείο της, ανέπτυξε εθνική δράση και τον καιρό της αποικιοκρατίας για να κατακτήσει η Κύπρος την ελευθερία της και δεν πρόδωσε κανέναν αγωνιστή της ΕΟΚΑ, έστω και αν διαφώνησε με τον ένοπλο αγώνα.

Αναφερόμενος στη δράση των σωματείων της Αριστεράς και ειδικά του «Απόλλωνα» στον αγώνα για υπεράσπιση της Δημοκρατίας και της νομιμότητας έναντι της ΕΟΚΑ Β΄, ο κ. Στεφάνου υπογράμμισε ότι όταν ιδρύθηκε η ΕΟΚΑ Β΄, στελέχη και σωματεία της Αριστεράς βρέθηκαν στο στόχαστρο και έδωσαν αγώνες για υπεράσπιση της Δημοκρατίας και πρόσθεσε ότι τα στελέχη του κόμματος στο Νέο Χωριό, με επίκεντρο το σωματείο του «Απόλλωνα», αντιστάθηκαν δυναμικά στην ΕΟΚΑ Β΄ και υπερασπίστηκαν τη Δημοκρατία και τον Μα-

Εκατοντάδες Νιοχωρίτες και Νιοχωρίτισσες έδωσαν το παρών τους στην παρουσίαση του βιβλίου για τα 70 χρόνια ιστορίας του Σωματείου Απόλλων Νέου Χωρίου Κυθραίας, που συνέγραψε ο συγγραφέας-ερευνητής, Νεόφυτος Παπαλαζάρου.

Ο Χαρής Χριστοδούλου, εκ των ιδρυτών του Απόλλωνα, στην ομιλία του αναφέρθηκε στις αντιξοές συνθήκες ίδρυσης του «Απόλλωνα», και για την επαναδραστηριοποίησή του στην προσφυγιά με το όνομα «Προσφυγικός Σύλλογος Απόλλων Νέου Χωρίου Κυθρέας».

κάριο. Ο κ. Στεφάνου κατέληξε λέγοντας ότι η ιστορία, οι παρακαταθήκες και η κληρονομιά που μάς άφησαν όσοι δημιούργησαν τον «Απόλλωνα», μάς καλούν να συνεχίσουμε τον αγώνα και να μην πάψουμε να προσπαθούμε να λύσουμε το Κυπριακό για να επιστρέψουμε πίσω στα κατεχόμενα εδάφη μας.

Ο ΚΟΙΝΟΤΑΡΧΗΣ ΧΡΙΣΤΟΣ ΛΑΜΠΡΙΑΣ

Στον δικό του χαιρετισμό, ο κ. Λαμπρίας ανέφερε ότι το 1955 μια ομάδα φιλοπρόδοων ανθρώπων της κοινότητάς μας με επικεφαλής τον Χαρή Χριστοδούλου ίδρυσε τον «Απόλλωνα», που με την όλη δράση και προσφορά του άφησε το αποτύπωμά του στην κοινωνία του χωριού. Επισημαίνοντας ότι στην ομάδα των ιδρυτών του σωματείου συμμετείχαν άνθρωποι προερχόμενοι από διάφορα κοινωνικά στρώματα, ο κ. Λαμπρίας εξέφρασε ιδιαίτερη συγκίνηση για το γεγονός ότι ανάμεσα σε αυτούς ήταν και ο πατέρας του, Κυριάκος Λαμπρίας, ο οποίος ήταν και ο πρώτος πρόεδρος του «Απόλλωνα». Ο κ. Λαμπρίας υπογράμμισε ότι στα πρώτα χρόνια της λειτουργίας του Απόλλωνα σε αυτόν είχαν ενταχθεί και Τουρκοκύ-

πριοι συγχωριανοί μας, οι οποίοι αργότερα αποχώρησαν και ίδρυσαν το δικό τους σωματείο, τον «Οθωμανικό Σύλλογο». Ανάμεσα σε αυτούς, πρόσθεσε, ήταν και ο Κεμάλ Ντενίζ, ο οποίος είχε προοδευτικές ιδέες και ήταν ο πρώτος ανεξάρτητος βουλευτής που εκλέχθηκε το 1960. Ο κ. Λαμπρίας ανέφερε επίσης ότι σε πολλές θεατρικές παραστάσεις συμμετείχαν και Τουρκοκύπριοι. Κατέληξε λέγοντας ότι η έκδοση του βιβλίου «είναι ο καλύτερος τρόπος επιβράβευσης των κόπων και των θυσιών» όσων υπηρέτησαν τον Απόλλωνα και συνεχάρη τον Χαρή Χριστοδούλου που είχε την ιδέα για έκδοση του βιβλίου, τον Νίκο Γιατρού και όλα τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, καθώς και τον συγγραφέα Νεόφυτο Παπαλαζάρου.

Ο ΧΑΡΗΣ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ

Στην ομιλία του, ο κ. Χριστοδούλου χαρακτήρισε αντιξοές τις συνθήκες ίδρυσης του «Απόλλωνα», λόγω της βρετανικής αποικιοκρατίας και της δράσης της ακροδεξιάς και ανέφερε ότι οι Λαϊκές Οργανώσεις είχαν θέσει ως προτεραιότητα την επίλυση των προβλημάτων του χωριού με πρώτο και κύ-

ριο το πόσιμο νερό. Ο κ. Χριστοδούλου είπε ότι τον «Απόλλωνα» ίδρυσαν μαζί με τον ίδιο οι Κώστας Τσιάρτας, Κώστας Αθανασιάδης και Ανδρέας Δεληγιάννης, σημειώνοντας ότι ο σύλλογος στεγάστηκε στο σπίτι του Νικόλα Σαραμίλλα που διέθετε μεγάλη αυλή και αίθουσα για τοποθέτηση μπιλιάρδου. Πρόσθεσε ότι κατά τους καλοκαιρινούς μήνες διοργανώνονταν διαλέξεις για διάφορα θέματα και ότι η ποδοσφαιρική ομάδα του «Απόλλωνα» ήταν ισχυρή και κατάφερε να αποκτήσει το δικό της γήπεδο.

Ανέφερε ότι η επαναδραστηριοποίηση του «Απόλλωνα» μετά την τουρκική εισβολή αποφασίστηκε σε συγκέντρωση στο οίκημα της ΠΕΟ στις 27 Φεβρουαρίου 1983 και ότι αφού εξευρέθηκε οίκημα, άρχισε η λειτουργία του σωματείου στην προσφυγιά με το όνομα «Προσφυγικός Σύλλογος Απόλλων Νέου Χωριού Κυθρέας».

Σημείωσε ότι όταν ωρίμασε η ιδέα για ιδιόκτητο οίκημα έγιναν ενέργειες για απόκτηση του χώρου στον οποίο στεγάζεται σήμερα το σωματείο και ότι μαζί με τον βουλευτή του ΑΚΕΛ Αριστοφάνη Γεωργίου επισκέφθηκαν τον έπαρχο,

ο οποίος δέχθηκε να παραχωρήσει τη συγκεκριμένη τουρκοκυπριακή περιουσία. Απευθυνόμενος στη νέα γενιά του χωριού μας, ο κ. Χριστοδούλου κάλεσε τους νέους να ενταχθούν στις γραμμές του Απόλλωνα και να αναλάβουν τις δραστηριότητες του σωματείου.

Ο ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ ΝΕΟΦΥΤΟΣ ΠΑΠΑΛΑΖΑΡΟΥ

Στη δική του ομιλία, ο κ. Παπαλαζάρου ανέφερε ότι δεν ήταν εύκολη η συγγραφή του βιβλίου, αφού πέρασαν στην προσφυγιά τα 50 από τα 70 χρόνια ιστορίας του «Απόλλωνα». Πρόσθεσε ότι έστω και αν δεν είναι Νιοχωρίτης, τους τελευταίους μήνες ένωσε Νιοχωρίτης, αφού φιλοξενήθηκε στις γειτονιές του Νέου Χωριού, μπήκε σε σπίτια του και συνομίλησε με ανθρώπους του. «Και πραγματικά έζησα τους μεγάλους αγώνες που έγιναν για τη δημιουργία και το πλάτεμα του Απόλλωνα», σημείωσε επισημαίνοντας ότι μπορεί να είναι κεκτημένα για τους νεότερους μερικά πράγματα που έχουν αναφερθεί ως προβλήματα, όπως οι ασφαλτοστρώσεις και το νερό, όμως τότε γίνονταν πραγματικές μάχες γι' αυτά τα θέματα.

Ο πρόεδρος του Απόλλωνα Νίκος Γιατρού στον χαιρετισμό του αναφέρθηκε στη ζωή και τη δράση του σωματείου, στους πρωτοπόρους δασκάλους του χωριού και στην επαναλειτουργία του Σωματείου στην προσφυγιά, ως σημείο συνάντησης των χωριανών.

Νιοχωρίτης μαθητής διακρίθηκε σε παγκύπριο διαγωνισμό

Θέμα του διαγωνισμού ήταν τα «70 χρόνια από την έναρξη του απελευθερωτικού αγώνα της ΕΟΚΑ 1955-59: Ευκαιρία εθνικής αφύπνισης και αγωνιστικότητας».

Ο Ανδρέας Σαββίδης διακρίθηκε στον ΙΖ΄ Παγκύπριο Μαθητικό Διαγωνισμό που προκήρυξε η Ιερά Αρχιεπισκοπή Κύπρου, λαμβάνοντας το Β΄ Βραβείο παγκύπρια, με την αφίσα που δημιούργησε. Η τελετή απονομής πραγματοποιήθηκε στην Ιερά Αρχιεπισκοπή Κύπρου στις 10 Απριλίου 2025, στην παρουσία του αρχιεπισκόπου Γεωργίου.

ΤΗΣ **ΑΝΝΑΣ ΜΙΧΑΗΛ**

Ο μαθητής της Β΄ Λυκείου της ιδιωτικής Ελληνικής Σχολής Φόρουμ, Ανδρέας Σαββίδης, με καταγωγή από το Νέο Χωρίο Κυθρέας, διακρίθηκε στον ΙΖ΄ Παγκύπριο Μαθητικό Διαγωνισμό που προκήρυξε η Ιερά Αρχιεπισκοπή Κύπρου, σε συνεργασία με το Υπουργείο Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας, για τη φετινή σχολική χρονιά 2024-2025. Ο Ανδρέας Σαββίδης είναι εγγονός του Ανδρέα και της Ντινούλας Γερούδη και δισέγγονος του Αντρέα της Μπλιάς και της Ιωάννας του Πασπάλλα.

Θέμα του διαγωνισμού ήταν τα «70 χρόνια από την έναρξη του απελευ-

θερωτικού αγώνα της ΕΟΚΑ 1955-59: Ευκαιρία εθνικής αφύπνισης και αγωνιστικότητας». Στόχος του διαγωνισμού ήταν η ανάπτυξη δεξιοτήτων έρευνας και παρουσίασης και η προαγωγή της ομαδικότητας και της συνεργασίας.

Ο μαθητής Ανδρέας Σαββίδης συμμετείχε στον φετινό διαγωνισμό με αφίσα που δημιούργησε και έλαβε το Β΄ Βραβείο παγκύπρια. Η τελετή απονομής πραγματοποιήθηκε στην Ιερά Αρχιεπισκοπή Κύπρου στις 10 Απριλίου 2025.

Ο διαγωνισμός περιελάμβανε διάφορες κατηγορίες, όπως ποίημα, έκθεση ιδεών, αφίσα, βίντεο και όλες οι εργασίες έπρεπε να είναι πρωτότυπες και αυστηρά προσωπικές δημιουργίες.

ΕΥΑΝΘΙΑ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΥΣ

Θάλασσα

Θάλασσα όλα σου είναι θαυμαστά,
η θέα, το ταξίδι και η αφή σου.
Οι βράχοι, οι αμμουδιές χορεύουν
στου φλοίσβου τον ρυθμό και
στις φωνές των γλάρων στα ρηχά σου.

Ένα παιδάκι παίζει ξέγνοιαστο
με το αφρισμένο άσπρο σου κύμα,
άλλο ρεμβάζει τα πανιά που αρμενίζουν
για άλλη στεριά σε μαγικά ταξίδια.

Να σε αγναντεύω θάλασσά μου
να μη χορταίνω αυτή την ομορφιά σου.
Όλο το ασήμι το φεγγάρι σου το έριξε
μες στην πλατιά και τη βαθιά αγκαλιά σου,
όμως εσύ κρατάς καλά τα μυστικά σου.

Πόσο γλυκιά που είναι η σιωπή της θάλασσας,
φλύαροι μόνο οι γλάροι στο ακρογιάλι,
απέραντος γαλάζιος από πάνω ο ουρανός
κι ο ήλιος να σου στέλνει τα ζεστά φιλιά του.

Αντάμωσαν ξανά οι Νιοχωρίτες στο Κτήμα Κουσιουμή

● ● ●

Μία ακόμη επιτυχημένη συνεστίαση του Κοινοτικού Συμβουλίου έφερε κοντά το Νιόχωρκο.

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ Γ. ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗΣ

Μεγάλη επιτυχία και φέτος σημείωσε η καθιερωμένη ετήσια συνεστίαση του Κοινοτικού Συμβουλίου του Νέου Χωρίου Κυθρέας, η οποία πραγματοποιήθηκε στις 12 Ιανουαρίου 2025, στο Κτήμα Κουσιουμή. Με την ευκαιρία της συνεστίας που διοργανώνει εδώ και αρκετά χρόνια το Κοινοτικό Συμβούλιο,

Νιοχωρίτες και Νιοχωρίτισσες είχαν την ευκαιρία να συναντηθούν ξανά, να δουν συγχωριανούς, με τους οποίους δεν έχουν την ευκαιρία να βρίσκονται συχνά, αλλά και να γνωριστούν μεταξύ τους οι νέες γενιές Νιοχωριτών. Με ικανοποίηση είδαμε ότι τη φετινή συνεστίαση μαζί με τους γονείς και τους παππούδες τους τίμησαν με την παρουσία τους και νεότερες γενιές.

Ο κοινοτάρχης κ. Χρίστος Λαμπρίας, στον σύντομο χαιρετισμό του τόνισε, μεταξύ άλλων, ότι η μαζική συμμετοχή των Νιοχωριτών και των Νιοχωριτισσών στη συνεστίαση, που έχει γίνει πλέον θεσμός, είναι ενδεικτικό της εμπιστοσύνης με την οποία περιβάλλουν το Κοινοτικό Συμβούλιο, πράγμα που δίνει δύναμη να συνεχίσει το έργο του. Επίσης, πρόσθεσε, η μαζική συμμετοχή των συγχωριανών σε αυτό το καθεχρονικό συναπάντημα, αντανακλά και στο Κτήμα Κουσιουμή και ιδιαίτερα στο πρόσω-

Ο κ. Μελής Λέβας τιμήθηκε για την εισφορά του, ύψους €20.000, για την αποκατάσταση του ιερού ναού Τιμίου Προδρόμου.

Μεγάλη επιτυχία και φέτος σημείωσε η καθιερωμένη ετήσια συνεστί-αση του Κοινοτικού Συμβουλίου του Νέου Χωριού Κυθρέας, η οποία πραγματοποιήθηκε στις 12 Ιανουαρίου 2025, στο Κτήμα Κουσιουμή.

πο του συγχωριανού μας Παύλου Κουσιουμή και της οικογένειάς του γενικά. Με την ευκαιρία ο κ. Λαμπρίας ενημέρωσε τους παρευρισκομένους για κάποια εν εξελίξει θέματα, όπως η ολοκλήρωση των εργασιών περιφράξης του κοιμητηρίου, σχετικά με την αποκατάσταση του ιερού ναού Τιμίου Προδρόμου κ.ά. Κλείνοντας ο κ. Λαμπρίας ευχαρίστησε το χορευτικό συγκρότημα «Γρηγόρης Ασιώτης» που με τη συμμετοχή του στη συνεστίαση χαρίζει μοναδικούς παραδοσιακούς κυπριακούς χορούς.

ΤΙΜΗΣ ΕΝΕΚΕΝ

Τέλος, θέλοντας το Κοινοτικό Συμβούλιο να επιβραβεύσει του ανθρώπους

που με κάθε τρόπο ενισχύουν τις προσπάθειές του, ως ελάχιστο φόρο τιμής τιμήθηκε το ζεύγος Παύλου και Μαρούλας Κουσιουμή, για τη διαχρονική υποστήριξή τους στο Κοινοτικό Συμβούλιο. Επίσης, τιμήθηκε ο κ. Μελής Λέβας για την εισφορά του, ύψους €20.000, για την αποκατάσταση του ιερού ναού Τιμίου Προδρόμου. Στη συνέχεια τιμήθηκε το ζεύγος Ευάγγελου και Όλγας Νεοφύτου για την ευγενή χορηγία τους για το φιλμ που δημιούργησε το Κοινοτικό Συμβούλιο, με τίτλο Τούτον το χωρκόν θωρώ το όρομα. Τιμήθηκαν επίσης οι συντελεστές του πιο πάνω φιλμ, Χρίστος Λαμπρίας, δρ Απόστολος Γ. Κουρουπάκης, Ειρήνη Ανδρέου και Ραφαήλ Μαρκιτανής.

Το Κοινοτικό Συμβούλιο τίμησε το ζεύγος Παύλου και Μαρούλας Κουσιουμή, ως ελάχιστο φόρο τιμής για τη συνεχή προσφορά τους και τη διαχρονική υποστήριξή τους στο Κοινοτικό Συμβούλιο.

Το ζεύγος Ευάγγελου και Όλγας Νεοφύτου τιμήθηκε από το Κοινοτικό Συμβούλιο για την ευγενή χορηγία τους για το φιλμ, με τίτλο *Τούτον το χωρκόν θωρώ το όρομα*.

Η ζωή μου στο Νέο Χωρίο Κυθρέας

ΤΗΣ ΕΥΑΝΘΙΑΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΥΣ

Τόσες ποδιές οι αναμνήσεις

Αν και δεν πρόλαβα να ζήσω πολλά χρόνια στο χωριό μου και να δημιουργήσω δική μου οικογένεια, έζησα όμως τα πιο όμορφα, τα πιο ανέμελα, τα σχολικά μου χρόνια σε αυτό το όμορφο και αξέχαστο χωριό που βρίσκεται κάτω από τους πρόποδες του Πενταδακτύλου, το αγαπημένο μας Νέο Χωρίο Κυθρέας. Γύρω μου γονείς, παππούδες, γιαγιάδες, θείοι, θείες, μεγαλύτερα αδέρφια και πολλά ξαδέρφια. Μια μεγάλη οικογένεια που όλοι είχαν κάτι να με συμβουλέψουν και κάτι να μου πουν στις οικογενειακές συγκεντρώσεις και γιορτές.

Τις καθημερινές στη σχολική περίοδο ξεκινούσε η μέρα με την παρουσία μας στο σχολείο. Όλοι πηγαίναμε εκεί περπατητοί και όταν τέλειωνε η ώρα των μαθημάτων και σχολάγαμε, φεύγαμε για τα σπίτια μας παρέες-παρέες κουβεντιάζοντας τις δικές μας παιδικές κουβεντούλες ως το σπίτι, ενώ τα γέλια και οι φωνές μας ξεσήκωναν τις γειτονιές από όπου περνούσαμε. Τα απογεύματα μετά την εργασία που μας έβαζαν στο σπίτι οι δάσκαλοί μας, έβγαينا στη γειτονιά και έπαιζα ως αργά το βράδυ με τα γειτονόπουλά μου, τα αδέρφια μου και τα ξαδέρφια μου. Δεν επέστρεφα στο σπίτι προτού ακούσω τη φωνή της μάνας μου να με καλεί. Μια ξεχωριστή ανάμνηση από τα παιδικά μου παιχνίδια ήταν οι χάρτινες βαρκούλες που φτιάχναμε μαζί με τα αδέρφια μου και τις ρίχναμε στη λιμνούλα που άφηνε πίσω της η βροχή στην αυλή μας και τα πιτσιλίσματα ή καλύτερα όταν βουτούσαμε το καλοκαίρι μέσα στο πέτρινο αυλάκι απέναντι από το σπίτι μας, όταν ήταν γεμάτο νερό από τις πηγές του κεφαλόβρυσου Κυθρέας.

Κάποια απογεύματα της εβδομάδας πήγαίνα στο κατηχητικό σχολείο όπου εκεί ο πάτερ-Διομήδης μέσω αυτού του πνευματικού θεσμού βοηθούσε όλη την ομάδα να αναπτύξουμε την πνευματικότητα μας και μας ενέπνευσε την πίστη στη ορθοδοξία και στο χριστιανικό ήθος. Εκεί μάθαμε να αγαπούμε και να συγχωρούμε. Την Κυριακή πάντα πήγαίνα στην εκκλησία του χωριού μας τον Άγιο Χαράλαμπο όπου εκεί συναντιόμουν με δασκάλους και συμμαθητές μου. Αγαλλίαση και κατάνυξη ψυχής μέσα σε αυτό τον ιερό ναό που κτίστηκε περίπου το 1880 με πελεκητή πέτρα μεγάλης χωρητικότητας. Τόσες πολλές οι αναμνήσεις που έχω μέσα σε αυτό τον ναό! Αναμνήσεις από σχολικές γιορτές, βαφτίσεις και γάμους!

Οι πιο όμορφες όμως ήταν από τη Μεγάλη εβδομάδα το Πάσχα. Ζωντανά κρατώ στη μνήμη μου το μάζεμα των λουλουδιών από τους κήπους των Νιοχωρίτισσων για τον στολισμό του Επιτάφιου και το βράδυ της Ανάστασης, όταν γυρνούσαμε περπατητοί στο σπίτι μας με αναμμένα τα κεριά μας από το θείο φως. Αυτό που μου έχει μείνει αξέχαστο είναι όταν το βράδυ της Ανάστασης πήγαιναν οι χωριανοί στην εκκλησία για την Αναστάσιμη Λειτουργία όταν έβλεπαν σβησμένα φώτα σε κάποιο σπίτι χτυπούσαν τα παράθυρα για να ξυπνήσουν τους χωριανούς που αποκοιμήθηκαν να μη χάσουν τον Καλό Λόγο.

Θυμάμαι ο πατέρας μου δεν δεχόταν να μείνει κάποιος από τα παιδιά του στο κρεβάτι και να μην παρευρεθεί στη λειτουργία της Ανάστασης. Έμαθα να τηρώ τα ήθη και τα έθιμα μας από την μάνα μου και την θεία μου όπως τις φλαού-

• • •
Όταν τέλειωνε
η ώρα των μα-
θημάτων και
σχοδιάγαμε,
φεύγαμε για
τα σπίτια μας
παρέες-παρέες
κουβεντιάζο-
ντας τις δικές
μας παιδικές
κουβεντούλες
ως το σπίτι,
ενώ τα γέλια
και οι φωνές
μας ξεσήκω-
ναν τις γειτονιές
από όπου περ-
νούσαμε.

νες για το Πάσχα, τα κουλούρια, το στόλισμα του χριστουγεννιάτικου δέντρου, το στόλισμα του κλώνου από φοινικιά για την Ανάσταση του Αγίου Λάζαρο. Πολλά από τα αγόρια του χωριού γύριζαν τις γειτονιές κρατώντας κλώνους φοινικιάς, κάποιος παρίστανε και τον Λάζαρο και έψαλλαν/τραγουδούσαν το τραγούδι που μιλά για την ανάστασή του από τον Χριστό.

Η γλυκιά Κυριακή

Η Κυριακή ήταν η πιο όμορφη μέρα στο χωριό. Ήταν αργία και ήταν όλοι σπίτι,

ήταν η μέρα που μαζευόταν ολόκληρη η οικογένεια. Γεμάτοι οι καφενέδες από κουρασμένους εργάτες και αγρότες που ξεκουράζονταν πίνοντας το κυριακάτικο καφεδάκι τους μετά τη λειτουργία, μοσχοβολούσαν οι γειτονιές από το ψητό της Κυριακής που ψηνόταν με ξύλα μέσα στον φούρνο της αυλής. Όσες δεν είχαν φούρνο έπαιρναν το φαγητό τους σε γειτονικούς φούρνους γιατί τότε ο κόσμος είχε επικοινωνία, αγάπη και εκτίμηση στον γείτονα του. Δυνατό στη μνήμη μου το ότι ο πατέρας μου δεν επέτρεπε να λείπει κανένας από το τραπέζι την Κυριακή.

Το απόγευμα της Κυριακής γέμιζε

Δεν υπάρχει περίπτωση να επισκεφτώ το χωριό μου τώρα στην προσφυγιά και να μην περάσω από το Δημοτικό Σχολείο όπου συλλάβισα τα πρώτα μου γράμματα. Εκεί στην αυλή του ζωντανεύουν οι μνήμες και οι εικόνες ζωηρές και ζωντανές σαν να ήτανε μόλις χθες.

Οι πιο όμορφες Κυριακές ήταν αυτές που είχε στο χωριό γάμο. Τότε ο γάμος ήταν ένα μεγάλο γεγονός στη ζωή του χωριού και οι χωριανοί μαζεύονταν στο σπίτι που είχε τον γάμο με διάθεση προσφοράς στις προετοιμασίες.

κόσμο κάθε στενό με τους γείτονες να μαζεύονται παρέες-παρέες λέγοντας άλλοτε αστεία και άλλοτε κουβεντιάζοντας τις έγνοιες τους και τα βάσανά τους. Οι πιο όμορφες όμως Κυριακές ήταν αυτές που είχε στο χωριό γάμο. Τότε ο γάμος ήταν ένα μεγάλο γεγονός στη ζωή του χωριού και οι χωριανοί μαζεύονταν στο σπίτι που είχε τον γάμο με διάθεση προσφοράς στις προετοιμασίες. Το στρώσιμο του κρεβατιού ήταν το πιο γνωστό έθιμο. Θυμάμαι πετούσαν ρύζι για να ριζώσει το ζευγάρι, χρήματα για οικονομική ενίσχυση και στο τέλος ένα παιδάκι για απογόνους. Οι μερέχες στα χέρια των γυναικών που περίμεναν έξω στον δρόμο να ραντίσουν τους νεόνυμφους που επέστρεφαν από την εκκλησία με τα πόδια συνοδεία βιολιών. Το βράδυ το γλέντι και το φαγοπότι.

Με μια γλυκιά νοσταλγία θυμούμαι πόση χαρά νιώθαμε και πόσο απολαμβάναμε όταν έρχονταν οι γονείς μας στο σχολείο για να παρακολουθήσουν τις σχολικές γιορτές μας είτε ήταν χριστουγεννιάτικες, εθνικές ή τελικές γιορτές. Έμαθα την ευγενή άμιλλα μέσα από τους περιφερειακούς αγώνες στίβου στο τέλος κάθε σχολικής χρονιάς. Έμαθα τη συντροφικότητα, την κοινωνικότητα μέσα στα σινεμά του χωριού μου, που εκεί γίνονταν οι γιορτές του χωριού για τα Χριστούγεννα και το Πάσχα με σκετζ, τραγούδια και κληρώσεις δώρων παρουσία σχεδόν όλων των χωριανών. Εκεί γνώρισα και θαύμασα την έβδομη τέχνη, τον κινηματογράφο, όπου κάθε Κυριακή απολαμβάναμε και μια ελληνική ταινία στα δύο σινεμά του χωριού μας του Χρίστου και του Χαμπή.

Έμαθα να αγαπώ τη θάλασσα και τις εκδρομές από τους χωριανούς μου αφού κάθε Κυριακή γίνονταν εκδρομές σε μοναστήρια είτε στη θάλασσα το καλοκαίρι. Πηγαίναμε στη υπέροχη παραλία της Αϊρκώτισσα στην Κερύνεια αλλά και στην όμορφη παραλία της Αγίας Μαρίνας στην Ακανθού. Στις εκδρομές πηγαίναμε με το λεωφορείο του θείου μου, του Παναγιώτη Λόντου. Με αυτό το λεωφορείο φύγαμε και σωθήκαμε

από τη βαρβαρότητα του κατακτητή η οικογένειά μου και πολλές άλλες οικογένειες του χωριού μας τη μαύρη εκείνη μέρα του Αυγούστου το 1974. Έμαθα τη χαρά και τη διασκέδαση από τις οικογενειακές μας συγκεντρώσεις όπως την Κυριακή των Απόκρεω, όταν έρχονταν οι πελλόμασκες και προσπαθούσαμε να καταλάβουμε ποιος ήταν ο μασκαρεμένος χωριανός μας και να τον κεράσουμε κρασί.

Έμαθα να αγαπώ και να σέβομαι τα ζώα από τη θεία μου τη Βασιλική που είχε κατσίκες στην αυλή μας και από τη γιαγιά μου που αγαπούσε τα γατάκια. Έμαθα τι σημαίνει μόχθος και προσφορά από τη μάνα μου και τη θεία μου που τις έβλεπα να απλώνουν την μπουγάδα τους στα σχοινιά της αυλής μας και κάθε Παρασκευή να ζυμώνουν και να φουρνίζουν εκείνα τα υπέροχα ψωμιά, τις ελιόπιτες, και στον στακτό τα αβγά τα οφτά για τις οικογένειές τους. Στην πρώτη φάση της εισβολής ζύμωνα μαζί με άλλες Νιοχωρίτισσες για τους στρατιώτες που στρατοπέδευαν στον ελαιώνα πίσω από το σπίτι μας.

Τι είναι η ευτυχία;

Πόσες φορές δεν διερωτηθήκαμε σαν ενήλικες πια, τι είναι η ευτυχία. Η ευτυχία είναι τόσο απλή όπως μια απλή κούνια με σχοινί, σανίδα και μια κουρελού που μας έφτιαχναν στους κλώνους μια ελιάς εκεί πίσω στο ελαιώνα. Τόση απλότητα και τόση χαρά, ωραία χρόνια αξέχαστα. Αυτή η κούνια, η σουσα όπως τη λέγαμε έχει μια ξεχωριστή θέση στις αναμνήσεις μου, όπως και τα τραγούδια που τραγουδούσαμε με τα άλλα παιδιά καθώς κουνιόμασταν. «Δελφίνι δελφινάκι», «να ήτανε το '21 να 'ρθει μια στιγμή», και πολλά άλλα. Πώς μπορώ να ξεχάσω με τι ανυπομονησία περιμέναμε τον παγωτατζή κάθε απόγευμα να περάσει από τη γειτονιά μας. Ερχόταν με το ποδήλατό του από το γειτονικό μας χωριό τη Βώνη. Αχ, ρημάζαμε το κοτέτσι για να βρούμε κανένα αβγό να πάρουμε παγωτό. Αυτή ήταν τότε η συναλλαγή με τον παγωτατζή, αβγό αντί παγωτού.

Δεν υπάρχει περίπτωση να επισκεφτώ το χωριό μου τώρα στην προσφυγιά και να μην περάσω από το Δημοτικό Σχολείο όπου συλλάβισα τα πρώτα μου γράμματα. Εκεί στην αυλή του ζωντανεύουν οι μνήμες και οι εικόνες ζωηρές και ζωντανές σαν να ήτανε μόλις χθες. Τα βήματά μου πάντα με οδηγούν στην εκκλησία μας τον Άγιο Χαράλαμπο όπου βαπτίστηκα εγώ και τα πιο μικρά μου αδέρφια. Πόσο νοσταλγούμε νομίζω όλοι μας τα παλιά έθιμα όπως εκείνο που συνόδευε ο ιερέας μαζί με τα εξαπτέρυγα και στη μέση τον Τίμιο Σταυρό, το νεογέννητο στο σπίτι του και εκεί το παρέδιδε στη μάνα του ή στα Θεοφάνια όταν ο ιερέας με την πρωτάγιαση γύριζε τα σπίτια του χωριού και ράντιζε όλους τους χώρους τους. Όμορφα, αξέχαστα έθιμα σε χρόνια περασμένα που τα νοσταλγεί η ψυχή μας. Άγιε Χαράλαμπέ μου, φεύγοντας από την αυλή σου πάντα παίρνω το δάκρυ μου μαζί μου, στο μυαλό μου κουβαλώ την θλιβερή σου εικόνα που χάραξε ο σκληρός χρόνος και ψελλίζω μες τα χείλη μου οι αρχάγγελοι σου να υψώσουν το σπαθί τους και απ' το άγιο τέμπλο σου να σβήσουν την ντροπή, η καμπάνα του σήμαντρου σου να ηχήσει ξανά σαν μια σάλπιγγα αγγέλων απ' τα ουράνια ψηλά.

Αισθητή απουσία ο αλευρόμυλος του χωριού μας με τις τόσες αναμνήσεις στο μυαλό μου, ο οποίος έχει καταστραφεί από τους κατακτητές. Δίπλα, το ελαιοτριβείο το οποίο μετέτρεψαν σε μουσείο. Εκεί, στο ελαιοτριβείο, έφεραν τα παιδιά εκδρομή όλα τα γειτονικά σχολεία. Ήταν μια εκπαιδευτική εκδρομή. Μέχρι τώρα έχω δυνατά στη μνήμη μου την έντονη μυρωδιά της λιωμένης ελιάς και πόσο μου άρεσε να είμαι εκεί και να βλέπω όλη την διαδικασία μιας και ήταν κοντά στο σπίτι μου το ελαιοτριβείο.

Τώρα θα μας λείπει και η βαλανιδιά, το σήμα κατατεθέν του χωριού μας. Άφησε ένα μεγάλο κενό στην καρδιά μας αυτή η απώλεια. Μα θα περνάμε πάντα από εκεί σαν ένα είδος προσκυνήματος στους τόσους αιώνες συντροφικότητας και στα τόσα χρόνια υπομονής με την ελπίδα ότι θα ελευθερωθεί η πατρίδα

μας και θα επιστρέψουμε στο χωριό μας όπου πια λύγισε και αυτή.

Μνήμη η μοναδική πατρίδα

Τα χρόνια που περνούν με τα σημάδια ερήμωσης, εγκατάλειψης και αδιαφορίας που δέχεται από τον κατακτητή το χωριό μας μεγαλώνουν τον πόνο μας ως πρόσφυγες αλλά και το αίσθημα αδικίας που νιώθουμε. Πόσο πονέσαμε, όταν μας άρπαξαν ένα κομμάτι του εαυτού μας κι όταν μας ανάγκασαν να τ' αφήσουμε πίσω μας μισό τώρα αιώνα. Πόσο ξαφνιαστήκαμε και άλλο τόσο πόσο πονέσαμε όταν μας κρέμασαν μπροστά στο στήθος μας την ταμπέλα με την άγνωστη για εμάς λέξη πρόσφυγας. Ένας άγνωστος και ανηφορικός δρόμος 51 χρόνων που δυστυχώς ως τώρα δεν είχε γυρισμό. Μας φτωχοποίησαν, μας προσφυγοποίησαν και άλλαξαν τη μοίρα της γενιάς μας, αυτής της αδικημένης γενιάς του '74 που έζησε κάτω από δέντρα και μέσα σε αντίσκηνα που έσταζαν βροχή, βροχή που έσμιγε με τα δάκρυά μας. Της γενιάς που περίμενε στην ουρά να πάρει μισό ψωμί για τα ταΐσει τα παιδιά της και που έτρεχε στον Ερυθρό Σταυρό να ντύσει τη γύμνια της. Ποιος μπορεί να αρνηθεί πόσο ξεχωριστή και βαθιά είναι η αγάπη για τον τόπο που ζήσαμε τα παιδικά μας χρόνια. Για το σπίτι που μεγαλώσαμε, για την αυλή και την αλάνα που παίζαμε, για τις αναμνήσεις που έχουμε βαθιά φυλαγμένες μέσα στην ψυχή μας. Η μνήμη είναι η μοναδική πατρίδα κάθε ανθρώπου. Ό,τι θυμάται και ό,τι αγαπά. Η μνήμη και η καρδιά, οι δύο αυτοί δυνατοί πυλώνες στη ζωή ενός ανθρώπου. Σας ευχαριστώ όλους που είχατε θέση στην πιο όμορφη ηλικία της ζωής μου, αυτή την αξέχαστη και τόσο σημαντική, την παιδική μου.

Ευχαριστώ τους δασκάλους, τους γονείς, τους παππούδες, τα αδέρφια, τα ξαδέρφια μου, τους συμμαθητές, τους γείτονες και όλους τους χωριανούς που την ζήσαμε μαζί αυτή την αξέχαστη ηλικία που φωνάζει με χίλιες φωνές ότι η ιδιαίτερη μας πατρίδα είναι το Νέο Χωριό Κυθρέας και μόνο αυτό.

Και' οίκον περιορισμός -κέρφιου- στο χωριό

● ● ●

Πέρασαν δύο χρόνια στην Παιδαγωγική Ακαδημία και το 1960 διορίστηκα. Μόδης πδηρύθηκα η γιαγιά μου, μού είπε ότι έταξε τον πρώτο μου μισθό στον Άγιο Χαράδαμπο να αγοράσω ένα Ευαγγέλιο.

ΤΗΣ ΜΑΡΙΑΣ ΝΙΚΟΛΑΪΔΟΥ ΒΑΚΑΝΑ

Σεπτέμβρης του 1958, θυμούμαι ήταν η πρώτη χρονιά που φοιτούσα στην Παιδαγωγική Ακαδημία. Το πρωί πήγα να στη Λευκωσία με το λεωφορείο που έπαιρνε τους εργάτες για να προλάβω να φτάσω στον λόφο στην ώρα μου. Έπρεπε να περπατήσω πολύ δρόμο, και η ώρα δεν με έφτανε. Τότε η μητέρα μου μίλησε με τον κου-

μπάρο μου Σάββα Τρίχα και συμφώνησαν να με παίρνει. Τον ευχαριστώ πολύ, δεν δεχόταν αμοιβή.

Πέρασε σχεδόν ένας μήνας και ένα πρωί, από τα χαράματα, ακούστηκε η φωνή του Τουρκοκύπριου αστυνομικού (επικουρικού) να δίνει διαταγές: «Προσοχή, προσοχή, κέρφιου, κατ' οίκον περιορισμός. Όλοι οι άντρες 16 χρονών και πάνω να μαζευτούν στο δημοτικό σχολείο. Οι υπόλοιποι να μείνουν στα

σπίτια τους με κλειστές τις πόρτες και τα παράθυρα. Όποιος βγει από το σπίτι θα πυροβοληθεί». Αυτό το επαναλάμβανε συνέχεια.

Ο πατέρας μου και ο αδελφός μου, που ήταν 16 χρονών, ξεκίνησαν για το σχολείο. Το ίδιο έκαναν και οι γείτονές μας και όλοι οι χωριανοί. Εμείς μέναμε στο σπίτι και περιμέναμε. Η μητέρα μου, η γιαγιά μου και οι δύο μου αδελφές. Μόλις ξημέρωσε έξω στον δρόμο ακούγονταν οι Εγγλέζοι και οι σκύλοι να γαυγίζουν. Γύριζαν τις γειτονιές και έκαναν έρευνες σε όλα τα σπίτια.

Η πόρτα του σπιτιού μας ήταν στερεή, όμως από τα δυνατά χτυπήματα κόντεψε να σπάσει. Ακουστήκαν φωνές που μας διέτασαν να ανοίξουμε. Πήγα και άνοιξα και εμφανίστηκε μπροστά μου ένας Εγγλέζος που κρατούσε μπαστούνι από μπαμπού και μια ομάδα στρατιώτες ζωσμένοι τα όπλα τους. «Γιατί κυρία, αργήσατε να ανοίξετε;», με ρώτησε σε άπταιστα ελληνικά. «Κύριε αξιωματικέ, φοβήθηκε η μικρή, γι' αυτό αργήσαμε λίγο να ανοίξουμε», του είπε η μητέρα μου. Συστήθηκε, είπε το όνομά του, δεν το θυμάμαι, γιατί το έσβησα από τη μνήμη μου, και ρώτησε το όνομα της μητέρας μου. Απέναντι στον τοίχο ήταν η κρεμμάστρα, και είδε τα καπέλα του Γυμνασίου. Ήταν το δικό μου και της αδελφής μου και το πληήκιο του αδελφού μου. «Πού είναι ο νεαρός που φορούσε το πληήκιο, στο βουνό και μας πολεμά;», ρώτησε. Εγώ νευρίασα και άρχισα να του επιτίθεμαι. «Μη φωνάζεις, δεσποινίς, έχουμε πληροφορίες πως υπάρχουν πολλά όπλα στο χωριό σας και δεν θα φύγουμε αν δεν τα βρούμε. Ξέρετε, κατάλαβα πως εσείς δεν εμπλέκεστε σε παρανομίες, γι' αυτό δεν θα ερευνήσω το σπίτι». Απευθυνόμενος στη μητέρα μου, της είπε: «Κυρία Αναστασία, ό,τι χρειαστείς το αρχηγείο μου είναι κοντά στο ντεπόζιτο». Σκοτεινίασε και περιμέναμε. Ήλθε ο πατέρας μου με τον αδελφό μου, ο οποίος φαινόταν πολύ κουρασμένος, ανέβηκε τη σκάλα και πήγε στο κρεβάτι. Ο πατέρας μου μας είπε ότι τον τιμώρησαν να σκουπίζει όλες τις βεράντες

του σχολείου, ώσπου να τους αφήσουν.

Στην αυλή του σχολείου έστησαν αντίσκηνο και μέσα έβαλαν τον πληροφοριόδοτη τους, ο οποίος φορούσε μάσκα. Έμπαιναν ένας ένας, στέκονταν απέναντί του και έλεγε «clear» αν ήταν καθαρός και «black» αν ήταν τρομοκράτης (έτσι έλεγαν τους αγωνιστές). Για τον αδελφό μου όπως φαίνεται δεν ήταν σίγουρος, γι' αυτό την γλύτωσε λίγο φθηνά. Δεν τον συνέλαβαν.

Πέρασε η πρώτη νύχτα και το πρωί της άλλης μέρας ακούστηκε το μεγάφωνο που έλεγε ότι οι γυναίκες δικαιούνται να βγουν από το σπίτι να γεμίσουν τα δοχεία τους νερό και να ψωνίσουν. Η μητέρα μου θυμήθηκε πως εκείνη τη μέρα έπρεπε να κόψει νερό από τη χαραή για να ποτίσει το περιβόλι. Θυμήθηκε την υπόσχεση του Εγγλέζου και πήγε να του ζητήσει άδεια να πάει στα «Αλακάτια» να πάρει το νερό για να ποτίσει. Εξήγησε στον Εγγλέζο τι ήθελε και αυτός της είπε: «Κυρία Αναστασία, αυτό που ζητάς είναι πολύ επικίνδυνο. Εκεί έξω είναι πολλοί στρατιώτες και είναι πολύ επιθετικοί, είναι επικίνδυνο». «Μη φοβάσαι κύριε αξιωματικέ, Το φτυάρι γιατί το κρατώ, γυρίζω τους το», του απάντησε. Αυτός χαμογέλασε και της είπε ότι αυτοί κρατούν όπλα και γι' αυτό είναι επικίνδυνο. Στο τέλος πείστηκε και της έδωσε πάσο, δηλ. γραπτή έγκριση κυκλοφορίας, πήγε στο περιβόλι και δεν συνάντησε καμιά δυσκολία. Το κέρφιο κράτησε μια βδομάδα, επιτέλους τέλειωσε και ο κόσμος πήγε στις δουλειές του.

Πέρασαν δύο χρόνια στην Παιδαγωγική Ακαδημία και το 1960 διορίστηκα. Μόλις πληρώθηκα η γιαγιά μου, μου είπε ότι έταξε τον πρώτο μου μισθό στον Άγιο Χαράλαμπο να αγοράσω ένα Ευαγγέλιο. Φοβήθηκε τον Εγγλέζο του κέρφιου. Κατάλαβε πως ήταν κακός άνθρωπος και μπορούσε να με συλλάβει. Θυμάμαι ότι παράγγειλε ο πατέρας μου το Ευαγγέλιο στην Ελλάδα και πάνω είχε αφιέρωση με το όνομά του και το δικό μου. Δεν ξέρω τι έγινε, αλλά όπως κλάπηκαν πολλά ιερά αντικείμενα, έτσι φαίνεται πως κλάπηκε κι αυτό. Ελπίζω κάποτε να βρεθεί.

Μόλις ξημέρωσε έξω στον δρόμο ακούγονταν οι Εγγλέζοι και οι σκύλοι να γαυγίζουν. Γύριζαν τις γειτονιές και έκαναν έρευνες σε όλα τα σπίτια.

Α, Παναγία μου, ούλλα θωρώ τα

Η Μαρία Χαραλάμπους Πόντιου θυμιάται τους ανθρώπους του Νέου Χωριού, τις φίλες της, όλα όσα έζησε εκεί και μας τα διηγείται με χαρά, η οποία στιγμές-στιγμές συμπίδεται με τις δύσκολες μέρες του πραξικοπήματος και της εισβολής.

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΣΤΟΥΣ ΧΡΙΣΤΟ ΛΑΜΠΡΙΑ
ΚΑΙ ΑΠΟΣΤΟΛΟ Γ. ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗ

Μία ακόμη συνέντευξη της Νιοχωρίτικης Φωνής, αυτή της Μαρίας Χαραλάμπους Πόντιου, μάς μεταφέρει στο Νιόχωρκο, το οποίο και η κα Μαρία αγάπησε πολύ. Θυμάται τους ανθρώπους τους, τις φίλες της, όλα όσα έζησε εκεί και μας τα διηγείται με χαρά, η οποία στιγμές-στιγμές συμπίδεται με τις δύσκολες μέρες του πραξικοπήματος και της τουρκικής εισβολής. Στην παρέα μας και η κόρη της κας Μαρίας, η Αντρούλλα Χαραλάμπους, η οποία, σε λίγες μόνο ώρες, από την ασφάλεια του πατρικού σπιτιού της, βρέθηκε σε έναν νέο κόσμο, σε μια νέα ζωή...

–Κυρία Μαρία, πότε γεννήθηκαν, ποιοι ήταν οι γονείς σου, αδέλφια είχατε;

–Γεννήθηκα στις 15 Μαΐου 1935, γονείς μου ήταν ο Αντώνης Πόντος και η Ευθυμία Πετρή. Ήμασταν πέντε αδέρφια, εκτός από εμένα, που ήμουν η πρωτελευταία, ήταν ο Αντρέας, ο Νίκος, η Βασιλική, και η Αθανασία.

–Το πατρικό σου σπίτι πού βρισκόταν;

–Το πατρικό μου σπίτι ήταν στον δρόμο προς το παλιό δημοτικό σχολείο.

–Ποιες ήταν οι γειτονισσές σου;

–Γειτονισσές μου ήταν η Κατερίνα, η Κουμού, η Χρυσάνθη της Ζωής, και η Ευφροσύνη του Ιωνά. Μετά που παντρεύτηκα έμεινα στην ίδια γειτονιά, όπως και η αδελφή μου η Βασιλική, η άλλη μου η αδελφή η Αθανασία, που ήταν δασκάλα παντρεύτηκε στη Βιτσάδα.

–Τι δουλειά έκανε ο πατέρας σου;

–Ο πατέρας μου ήταν εργάτης, ήταν ορφανός, πολλά καλός άνθρωπος, έκαμνε που ούλλες τις δουλειές, έκοφε πλινθάρια –παλιά τα σπίτια τα έκτιζαν με πλινθάρια, όχι με τούβλα. Ζύμωναν πηλό με άχυρο, τα έκοβαν ομοιόμορφα με ένα ειδικό εργαλείο και τα άφηναν στον ήλιο να ξεράνουν. Πριν έκανε ζευκάρι με τα βόδια, αλλά δικά του βόδια δεν είχε. Στο τέλος γράφτηκε στον αγγλικό στρατό, μάλιστα έπαιρνε η μάνα μου σύνταξη εφτά λίρες τον μήνα και όταν πέθανε ο πατέρας μου πήρε δύο λίρες αύξηση –ήταν η χρονιά που αρραβωνιάστηκα.

–Στο σχολείο πήγες;

–Ναι πήγα ως την Ε΄ τάξη, ο δάσκαλός μου, ο κύριος Λέβας είπε στη μάνα μου να μη με βγάλουν από το σχολείο, γιατί ήμουν πολύ καλή μαθήτρια, θα μπορούσα να πήγαινα στο Γυμνάσιο, αλλά εκείνοι που πήγαιναν στο Γυμνάσιο νοίκιαζαν δωμάτιο στη Λευκωσία... μια μικρή κορούα, πού μπορούσε να μείνει μόνη της στη Λευκωσία.

–Θυμάσαι τις συμμαθήτριάς σου και τους συμμαθητές σου; Οι δάσκαλοί σου ποιοι ήταν;

–Ναι, τις θυμάμαι... ήταν η Παναγιώτα, σύζυγος του Χαμπή του Γιώργα, η Ελένη κόρη του Κατσούρη, ο Αντρέας του Ζαχαρκά, ο Γιαννής του Πετρούτσιου, ο Τάκης του Χαϊρεπέτη. Δάσκαλοί μου ήταν η Αθηνούλα, από την Κυθρέα, ο Μιχάλης Πασιαρδής και ο κύριος Γεώργιος Λέβας, που ήταν ο διευθυντής.

–Το σχολείο πού ήταν; Πόσες τάξεις είχε;

–Το σχολείο ήταν στον δρόμο της γειτονιάς μου, μετά έγινε σινεμά. Ύστερα

“

Θα μπορούσα να πήγαινα στο Γυμνάσιο, αδελά εκείνοι που πήγαιναν στο Γυμνάσιο νοίκιαζαν δωμάτιο στη Λευκωσία... μια μικρή κορούα, πού μπορούσε να μείνει μόνη της στη Λευκωσία.

κτίστηκε το καινούργιο. Είχε τρεις μεγάλες αίθουσες - τάξεις, Α' και Β', σε αυτές δασκάλα ήταν η κα Αθηνούλα, Γ' και Δ' σε αυτές ήταν ο κ. Πασιαρδής και στις Ε' και Στ' ο κ. Λέβας, πολύ καλός δάσκαλος, έλεγε στους γονείς των καλών μαθητών να τους στέλλουν στο Γυμνάσιο.

—Τι μαθήματα κάνατε;

—Κάναμε ελληνικά, αλλά και αγγλικά, πηγαίναμε και το απόγευμα.

—Μετά το σχολείο τι έκανες;

—Τον επόμενο χρόνο που βγήκα από το σχολείο πηγαίναμε στο θέρος, θερίζαμε, οι μεγάλοι θερίζαν με το δρεπάνι και εμείς οι μικροί δέναμε δεμάτια. Επίσης πηγαίναμε και βάζαμε ρόβι και φαβέττα, πηγαίναμε στην «πορνήν», όπως λέγαμε, γιατί ξεκινούσαμε από τις 4 το πρωί, πριν χαράξει ο ήλιος, για να τα βγάλουμε έπρεπε να έχει νοδικιά, μετά που ψήλωνε ο ήλιος σταματούσαμε, ξηραίνονταν και δεν έβγαιναν. Μας έπαιρναν με τα κάρα (καρρέττα), που την έσερναν δυο

βόδια. Και το μεροκάματο, ήταν ένα σελίνι. Μετά που γυρνούσαμε πηγαίναμε στον σπίτι του ιδιοκτήτη και μας τάζαν. Και στο θέρος πάλι μας έδιναν φαγητό. Θυμούμαι την Ειρηνιά, γυναίκα του Χαράλαμπου Ταλατίνη, που μας έδινε φαγητό κι ένα ψωμί. Θυμούμαι ακόμη που τραγουδούσαμε όταν εβκάλλαμε το ροβι και την φαβέττα.

Σε αυτό το σημείο η κα Μαρία, μας ρωτάει αν θέλει να μας πει τα λόγια ενός τραγουδιού που θυμάται. Φυσικά και δεχτήκαμε με πολλή χαρά:

«Χρόνια τώρα κάνουμε παρέα/είμαστε ζευγάρι ταιριαστό/για το πείσμα όλου του κόσμου δεν θα παύσω ούτε στιγμή να σε αγαπώ/εγώ θα σε αγαπώ και μη σε νοιάζει, και θα σου κτίσω μια μικρή φωλιά/και όταν το σουρούπο θα με αγκαλιάζει θα ζευγαρώνουμε σαν δυο πουλιά».

Και η κα Μαρία συνεχίζει: «Μου άρεσε το τραγούδι και ο χορός, αλλά εγώ χόρευα με τον άντρα μου ταγκό, βαλς

και ρούμπα». Και μετά από αυτό το δι-
άλειμμα, επιστρέφουμε στη συζήτησή
μας: «Εκτός από το θέρος έμαθα και
φάνισκα, είχαμε βούφα (αργαλειό) και
φάνισκα, μου έμαθε η μάνα μου. Ήξε-
ρε και η αδελφή μου η μεγάλη, μόνο η
μικρή, η Αθανασία σπούδασε κι έγινε
δασκάλα. Κάθε Παρασκευή ό,τι φανί-
σκαμε όλη τη βδομάδα, τα έπαιρνε η
μάνα μου και οι άλλες χωριανές στο
“γυναικοπάζαρο” στη Λευκωσία και
τα πουλούσαν. Φανίσκαμε μαντηλιές,
σεντόνια, ιταρένια».

**–Ο σύζυγός σου ποιος ήταν; Πότε
παντρεύτηκε;**

–Παντρεύτηκε στις 28 Αυγούστου
1955 τον Γεώργιο Χαμπή Αποστολή και
αποκτήσαμε εννιά παιδιά, τους Πάμπο,
Αντρούλα, Ευανθία, Αντώνη, Ευθυμία,
Πέτρο, Αγγέλα, Αποστόλη και τον Ρένο.
Όταν μεγάλωσα στα είκοσί μου με πά-
ντρεψαν με προξένια, καλά καλά δεν τον
ήξερα τον άντρα μου, αν και ήταν στη
γειτονιά μου.

–Πώς ήταν η καθημερινή σας ζωή;

–Νοικοκυριό, τις καθημερινές, την
Κυριακή πηγαίναμε στην εκκλησία, θυ-
μούμαι την Κυριακή του Πάσχα, στη λι-
τή, μικρές κοροούδες που ήμασταν έπρε-
πε να φορέσουμε το καλό μας το φου-
στάνι. Θυμούμαι που στην αυλή της
εκκλησίας που άναβαν τη λαμπρατζιά.
Ακόμη θυμούμαι που εκάμναμε σουσες,
θυμούμαι τη Θεκλού που είχε καμάρα
το σπίτι της, επίσης στο σπίτι του Σαββή
του Σκουλιά, και η Βαττού του Νικόλα
έκαμνε σουσα. Μετά το Πάσχα κάναμε
και μόνες μας σουσες, κρεμούσαμε από
τις ελιές σχοινί, βάζαμε και ένα σανίδι
και έτσι φτιάχναμε τη σουσα.

–Ρούχα αγοράζατε έτοιμα;

–Όχι, κυρίως τα ράβαμε σε ράφτενες,
είχε πολλές το χωριό μας. Εγώ έραβα
στη γειτονισιά μου την Ανθούλα, κό-
ρη του Σιόρρη, η Νιόβη του Μείβατζή,
η Παναγιώτα της Κουμούς, μετά έραβε
πουκάμισα στο JET, η Τούλα του Κιλικί-
τα. Επίσης σε κάθε μωρό που γεννούσα
μού έφερναν μωρουδιακά, θυμούμαι τη
Μηλιά, την Ιωάννα του Πασπάλλα, ο γα-
μπρός της ο Γιώργος ο Τσιατταλής μου
βάφτισε τον μεγάλο μου τον γιο τον Πά-
μπο, τον βαφτίσαμε άρον άρον γιατί φο-

βηθήκαμε ότι θα πεθάνει, ο άνθρωπος
δεν ήξερε και μετά που αρραβωνιάστη-
κε τη Μηλίτσα, η πεθερά του η Ιωάννα
ήλθε και μου έφερε μωρουδιακά και δώ-
ρα, πολλά τα γενναϊκάτα της.

**–Όταν αρρωστούσε κάποιος υπήρ-
χε καμιά γιάτρενα;**

–Θυμούμαι μικρή που με πήρε η μά-
να μου σε ένα σπίτι στην Κυθρέα, στον
γιατρό. Η Κυθρέα είχε δυο γιατρούς, τον
Εβέρτο και τον Κολλίτση, ο πρώτος για-
τρός του χωριού μας ήταν ο Τάκης ο Νι-
κολαΐδης. Ήταν η Βασίλα, πρακτική για
σπασίματα, ήταν συγγένισσα του άντρα
μου, ανάγινωσε τον πεθερό μου, η μάνα
του πεθερού μου ήταν αδελφή της και
πέθανε, τα παιδιά της τα ανάγινωσε η Βα-
σίλα, έτσι μου είπαν, εγώ δεν τα έφτασα.

–Σινεμά είχε το χωριό;

–Ναι είχε, μου άρεσε πολύ το σινεμά
και πηγαίναμε στην αρχή στην Κυθρέα
και μετά στο χωριό. Όταν ήμουν ελεύ-
θερη με έπαιρνε σινεμά στην Κυθρέα ο
θείος μου ο Πεπές, ο κουρέας, με την κό-
ρη του, την ξαδέλφη μου, ήμαστε αχώ-
ριστες φίλες. Κάποτε με έπαιρνε και ο
αδελφός μου ο Νικολής, μετά που πα-
ντρεύτηκα πήγαίνα με τον άντρα μου,
άρεσε και στον άντρα μου το σινεμά. Την
Κυριακή το μεσημέρι ο Χρ. Κοκονής που
είχε το σινεμά έκανε παράσταση για τις
κυρίες και τα παιδιά. Τα βράδια πήγαι-
ναν κυρίως οι άντρες, πηγαίναν και γυ-
ναίκες, να σου πω, στα χωριά εσαΐτιζαν
και εκτιμούσαν τις χωριανές τους, ήμα-
σταν όπως τα αδέρφια, το εισιτήριο ήταν
δυο σελίνια.

Και η κα Μαρία θυμάται τα ξέγνοιαστα
νιατά της... «Θυμούμαι μια χρονιά που
μαζεύτηκαν νέα ζευγάρια του χωριού
και πήγαμε με το λεωφορείο του Κωστα-
ρή σινεμά στη Λευκωσία, πήγαμε και
στον ιππόδρομο. Μια άλλη φορά πή-
γαμε βράδυ, πάλι με το λεωφορείο του
Κωσταρή, αλλά δεν φθάσαμε την πρώ-
τη παράσταση, και είδαμε την δεύτερη
που άρχιζε στις 10 το βράδυ, μέχρι να
τελειώσει και να γυρίσουμε στο χωριό
έγινε μία το πρωί, καθυστερήσαμε ακό-
μη πιο πολύ γιατί χάλασε το αυτοκίνητο
του Κωσταρή, η μάνα μου ξάγρυπνη μας
περίμενε. Θυμούμαι είδαμε την ταινία
“Οι δέκα εντολές”».

“

*Ακόμη θυμού-
μαι που εκά-
μναμε σουσες,
θυμούμαι τη
Θεκλού που
είχε καμάρα το
σπίτι της, επί-
σης στο σπίτι
του Σαββή του
Σκουλιά, και
η Βαττού του
Νικόλα έκαμνε
σουσα. Μετά το
Πάσχα κάνα-
με και μόνες
μας σουσες,
κρεμούσαμε
από τις ελιές
σχοινί, βάζαμε
και ένα σανίδι
και έτσι φτιά-
χναμε τη σου-
σα.*

—Είσαι, λένε, και καλή μαγείρισσα, ποιος σε έμαθε να μαγειρεύεις;

—Στην αρχή η μάνα μου αλλά και μόνη μου, κάναμε κεφτέδες, κουπέπια, ψητό, μακαρόνια του φούρνου, άργησα να μάθω, όταν έμαθα όμως τα έκανα πολύ ωραία. Δεν είχαμε ηλεκτρικές κουζίνες ή γκάζια, μαγειρεύαμε με το πύραυνο, θυμούμαι η νούνα μου, μου έφερε στον γάμο μου δώρο ένα πύραυνο και μια μηχανή. Είχαμε φούρνο που φουρνίζαμε ψωμιά και κουλούρια και κάθε Κυριακή βάζαμε ψητό και έφερναν και οι γειτόνισσες το σινί τους. Κάθε Σάββατο ζύμωνα και έφτιαχνα τα ψωμιά για όλη τη βδομάδα, δεν είχε φούρνους όπως τώρα, είχαμε μια γειτόνισσα την Κουμού η οποία φούρνιζε ψωμιά και πουλούσε, η σου έδινε ένα ψωμί και όταν έκανες εσύ ψωμιά της το επέστρεφες, ήταν κατά κάποιον τρόπο η φουρνάρισσα του χωριού.

Και με τα περίφημα κραμπιά του Νιόχωρκου... η κα Μαρία, όπως και άλλες χωριανές έκαναν ό,τι βάζει ο νους σας... μάς λέει: Κάναμε σαλάτες κραμπόσουπα, είτε σκέτα είτε έκανες τιάνιση με πουρκούρι και μούγκρα. Η Αντρονίκη του Τσιαττέ έκαμνε μούγκρα, επίσης εκάμναμε και τσιορβά, σούπα με κόκκινο κολότζι και τιάνιση και πουρκούρι. Θυμούμαι τη γειτόνισσά μου την Κατερίνα του Μάρκου που μας έδινε κραμπιά και ό,τι άλλο έκβαλλε που το χωράφι τους, εδían ούλλης της γειτονιάς, κουτσιά, λουβί, ζαρζαβατικά.

**ΜΕ ΤΗ ΛΑΜΠΑ ΝΑ ΦΑΝΙΣΚΕΙΣ,
ΜΕ ΤΗ ΛΑΜΠΑ ΝΑ ΔΙΑΒΑΖΕΙΣ**

Η κα Μαρία, παντρεμένη πια, αλλάζει η ζωή της, όπως άλλαξε και η ιστορία της Κύπρου...

—Ο άντρας σου τι δουλειά έκανε;

—Ήταν πελεκάνος, ξυλουργός, έκανε δουλειές δικές του, ήταν πολύ καλός τεχνίτης, τον προτιμούσαν οι χωριανοί, έκανε και έπιπλα.

—Το 1955 παντρεύτηκες, ήταν η εποχή του αγώνα της ΕΟΚΑ. Τι θυμάσαι;

—Θυμούμαι που μας έβαλλαν κέρφιου, η βρύση ήταν εκεί που ήταν το σχολείο, ήταν ψήλωμα και αργούσε να πιάσει νε-

ρό, η γυναίκα του Γιαννακό, η Πετισού, σκέφτηκε και βάλαμε μια φουντανού εκεί που είναι το σπίτι του Τιαττέ αφού περνούσε από εκεί η σωλήνα. Μια νύχτα πήγαμε στη βρύση να γεμώσουμε τις κούζες μας, και είδαμε πολλούς στρατιώτες, έτρεξα στο σπίτι μου, έλειπε ο άντρας μου. Άλλη φορά θυμούμαι που ήλθαν σπίτι μου να κάνουν έρευνα, με είδαν που κρατούσα στην αγκαλιά μου το μωρό μου και έφυγαν. «Baby», είπαν. Άνοιγα το φυλλαράκι του παραθύρου και μας το έκλειναν με την κάνη του όπλου τους. Στον γάμο του Χρίστου Κοκονή με τη Χρυσούλα του Κωσταρή, εκείνη τη νύχτα έγινε κέρφιου και έμειναν ούλλα άπλυτα ως την άλλη μέρα.

—Μια που ανέφερες τον γάμο, άλλους γάμους θυμάσαι;

—Βέβαια, τραπέζια, χοροί, και ευρωπαϊκοί χοροί, ρούμπα, βαλς, ταγκό, το Σάββατο γεμίζαμε το κρεβάτι, η κυρία Χαρίτα Λαμπρία χόρευε τα προικιά στο κρεβάτι, κρατούσαν το πανέρι και έδιναν γύρο από το κρεβάτι. Δεν είχαμε ρεύμα, είχαμε λάμπες, ο άντρας μου έφερε λουξ που έφεγγε πολύ. Με τη λάμπα να φανίσκες, με τη λάμπα να διαβάζεις, μια νύχτα διάβαζα την «Οδύσσεια», 210 σελίδες.

ΟΙ ΤΟΥΡΚΟΚΥΠΡΙΟΙ

—Θυμάσαι τους Τουρκοκύπριους του χωριού;

—Τους θυμούμαι, περνούσαμε πολλά καλά, αλλά δεν ήταν στη γειτονιά μου θυμούμαι τη Ναζίφη, έφερνε πανιά, είχε αλισβερίσια με την πεθερά μου.

—Το 1963 που έφυγαν οι χωριανοί μας οι Τουρκοκύπριοι, τι έγινε;

—Δυστυχώς επήαν δικοί μας και έπιανναν πράματα από τα σπίτια τους, εγώ ούτε εκόντεψα. Θυμούμαι που έφευγαν από το χωριό και τους ρωτούσαμε: «Πού πάτε, γιατί φεύγετε, τι σας εκάμαμεν»: Ο μιάλος τους είπε μας: «Τι θα κάμουμε». Φαίνεται εβάλλαν τους πάνω οι δικοί τους.

ΜΑ ΑΚΟΜΗ ΕΙΣΑΣΤΕ ΔΑΜΕ...;

—Τι θυμάσαι τον Ιούλιο του 1974, με την τουρκική εισβολή.

“

Τα βράδια πήγαιναν κυρίως οι άντρες, πήγαιναν και γυναίκες, να σου πω, στα χωριά εσαϊτίζαν και εκτιμούσαν τις χωριανές τους, ήμασταν όπως τα αδέρφια, το εισιτήριο ήταν δυο σεδίνια.

“

Ήρθαν οι πρώτοι πρόσφυγες και τους δίναμε φαγητό, πού να ξέραμε ότι θα φεύγαμε κι εμείς τον Αύγουστο...

–Θυμούμαι που πηγαίναμε όλοι στο σπίτι της αδελφής μου της Αθανασίας, και ήταν και ο Κκόνιος, κάποιος στρατιώτης που περνούσε μας είπε: «Εκατακόψαν μας». Ήρθαν οι πρώτοι πρόσφυγες και τους δίναμε φαγητό, πού να ξέραμε ότι θα φεύγαμε κι εμείς τον Αύγουστο...

–Πότε φύγατε από το χωριό;

–Φύγαμε στις 14 Αυγούστου, με το λεωφορείο του σύγαμπρου μου, θυμούμαι τον Κυριάκο Βραχίμη, από την Κλεπίνη, που μας είπε: «Μα ακόμη είσαστε δαμέ, γλήορα να φυετε, εμπήκαν οι Τούρτζι-οι μες στη Μια Μηνιά. Πήγαμε στη Βα-τυλή, ευτυχώς δεν κατεβάσαμε τίποτε από το λεωφορείο, φύγαμε αμέσως για-τί έρχονταν οι Τούρκοι. Μπήκαν και Βα-τυλιώτες στο λεωφορείο. Προορισμός μας ήταν οι αγγλικές βάσεις, περάσαμε και από το Στρογγυλό. Τελικά καταλή-ξαμε στην Ξυλοτύμπου, ήταν και η Πα-ναγιώτα του Καραγιάννη, η οποία είχε μια κουμέρα στην Ξυλοτύμπου και την παρακάλεσε να μας βάλει στο σπίτι της, πράγμα που έκαμε, κοιμόμαστε όλοι

στρωματσάδα. Ημαστε πάρα πολλοί, τελικά πήγαμε στο σπίτι κάποιου γέρου που ήταν μόνος του και μας φιλοξένησε για τρεις μήνες. Μετά πήγαμε στον Κά-τω Δρυ, που ήταν διορισμένη δασκάλα η αδελφή μου, όπου μείναμε για 9 μήνες. Ύστερα πήγαμε σε ένα παλιό σπίτι στην ενορία Αγίου Αντωνίου στην παλιά Λευ-κωσία. Μαζί μας ήλθε και η πεθερά μου, ο πεθερός μου δεν ήλθε και τον σκότω-σαν οι Τούρκοι στο χωριό. Η θεία μου η Πεπού μας είπε ότι τον σκότωσαν. Στο χωριό έμεινε και η μάνα μου, ευτυχώς γλύτωσε, έκαμε τρεις μήνες εγκλωβι-σμένη στη Βώνη. Την προστάτευσε ένας Τούρκος όταν έφυγε από την εκκλησιά και πήγε στο σπίτι της για να πάρει ρού-χα, γιατί προηγουμένως την είχε πυρο-βολήσει ένας άλλος Τούρκος αλλά ευτυ-χώς δεν την πέτυχε.

–Ο γιος σου ήταν στο στρατό;

–Ναι, υπηρετούσε στην Εθνική Φρου-ρά σε φυλάκιο στην Πράσινη Γραμμή, στη Λευκωσία. Τραυματίστηκε στην εκχειρία, μεταξύ πρώτου και δεύτερου γύρου από βλήμα όλμου, τα θραύσματα τον χτύπησαν σε όλο του το κορμί, πρό-λαβε και φώναξε στους άλλους στρατι-ώτες και γλύτωσαν. Ο αδελφός μου ο Νίκος, που δούλευε μάγειρας στο νο-σοκομείο, μας το είπε. Τον έκαναν εγχεί-ρηση, τον είδαμε πριν φύγουμε από το χωριό, μετά όμως χάσαμε τα ίχνη του, γιατί τους μετέφεραν σε άλλο νοσοκο-μείο στη Λεμεσό. Τελικά ήλθε μόνος του και μας βρήκε.

ΤΑ ΘΥΜΟΥΜΑΙ ΟΛΑ!

–Θα πήγαινες τώρα στο χωριό, σκέφτεσαι το χωριό;

–Α, Παναγία μου, ούλλα θωρώ τα, τζι-αι άμα είμαι μόνη μου σκέφτομαι το, θυμούμαι τις γειτόνισσές μου που μα-ζευσόμαστε τις νύχτες και κόβαμε φιδέ, αγοράσαμε τηλεόραση από τους πρώ-τους και ερχόταν η γειτονιά και έβλεπε, κάθε Παρασκευή βράδυ βλέπαμε τουρ-κική κινηματογραφική ταινία.

–Όταν πήγες την τελευταία φορά στο χωριό...

–Έκλαια τζιαι εσκοτώννου μου, που το κλάμα.

ΕΓΩ ΔΕΝ ΗΞΕΡΑ ΤΙ ΣΗΜΑΙΝΕΙ ΠΡΑΞΙΚΟΠΗΜΑ

Σε αυτό το σημείο και αφού ευχαριστήσαμε την κα Μαρία για τη συζήτησή μας, στρέψαμε το βλέμμα μας στην κόρη της, την Αντρούλλα Χαραλάμπους, η οποία νέα κοπέλα το 1974, σε λίγες μόνο ώρες, έχασε την ανεμελιά των νιάτων της...

—Αντρούλλα, τι θυμάσαι από εκείνες τις μέρες;

—Τα θυμούμαι όλα. Άκουα τον τουρκικό ραδιοσταθμό Μπαϊράκ που έλεγε: «Η Κυθρέα μας ανήκει, θα την πάρουμε», και γέμισα όσες βαλίτσες είχαμε, ό,τι φέραμε σε μένα οφείλεται. Έφερα τα χρυσαφικά μας, τις φωτογραφίες μου. Θυμούμαι τη μέρα του πραξικοπήματος μπήκα στο λεωφορείο να πάω στο σχολείο μου να πάρω το απολυτήριό μου, εγώ δεν ήξερα τι σημαίνει πραξικόπημα, στον κυκλικό κόμβο του ΜΠΑΤΑ δεν μας άφησαν να μπορούμε στη Λευκω-

σία, εκεί άκουσα ότι έγινε πραξικόπημα. Όταν επέστρεψα τους είπα ότι μας γύρισαν πίσω γιατί έγινε πραξικόπημα. Ο ξάδελφός μου Κώστας Δελνηγιάννης, ήταν φοιτητής και από το ραδιόφωνο έπιασε το ραδιοσταθμό της Πάφου που μετέδωσε ότι ο Μακάριος είναι ζωντανός... χαρήκαμε πάρα πολύ που ήταν ζωντανός ο Μακάριος. Με τη δεύτερη εισβολή φύγαμε με το λεωφορείο του θείου μου του Λόντου, είχε πολλούς Νιοχωρίτες μέσα στο λεωφορείο, οι στρατιώτες που έρχονταν μετά που έσπασε η γραμμή της Μια Μηνιάς μας φώναζαν να φύγουμε γρήγορα.

—Όταν έφυγες από το χωριό πιστεύεις ότι θα γυρνούσες πίσω;

—Ναι τόσο εγώ όσο και ο πατέρας μου πιστεύαμε ότι θα επιστρέφαμε, ο πατέρας μου ως τη μέρα που πέθανε πίστευε ότι θα γύριζε πίσω, φύλαγε και τα κλειδιά του σπιτιού...

ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ ΧΡΙΣΤΟΥΔΙΑ ΤΖΙΑΜΠΟΥ

Λειψυδρία

Εν έβρεξε φέτος πολλά
τζιαι τα νερά εν λλία
τζιαι η Κύπρος μας όπως παλιά
πάσχει που λειψυδρία.

Έχουμε τζιαι τον πύρουλλον
τώρα πα στην κκελέ μας
τζιαι εννά γυρεύουμε νερό
να πιούμε τον καφέ μας.

Μονάδες αφαλάτωσης
ήρταν που τα Εμιράτα
με σίκλα οι λάστιχο
καθάρισμα την στράτα.

Με λάστιχο στα σιέρκα σου,
αν τύχει τζιαι σε δούσιν,
ευτύς θα φάεις πρόστιμο
εν θα σου χαριστούσιν.

Θα κλείουσιν πιον του νερού
συχνά τα ρουπινέττα
τζιαι δκυο δκυο εννά μπαίνουμε
μέσα στην τουαλέττα.

Οικονομία στο νερό
παράδειγμα διούμεν
τον νιαγάρα μια φορά
πρέπει να τον τραβούμεν.

Νερό της αφαλάτωσης
τώρα που εννά πιούμεν
για λέπια εννά φκάλουμεν
για ψάρκα εννά γινούμεν.

ΘΕΩΝΗ ΚΟΥΝΝΟΥ

Νιόχωρκο

Το νοσταλγώ, το αγαπώ
η κατοχή του με πληγώνει.
Μαχαίρι μέσα στην πληγή
γυρίζει με σκοτώνει.

Το αγαπώ, το νοσταλγώ
εκεί για να γυρίσω.
Όχι με το χρονόμετρο,
μα να κάτσω να μιλήσω.

Να μπω να βγω απ' το οδόφραγμα
σαν κάνει ο τουρίστας.
Το πεθυμώ, πενθώντας το
που το κρατούν οι ξένοι.

Τις πόρτες κλειστές σαν έχουνε
αυτοί που τα κρατούνε.
Εγώ δεν εμπιστεύομαι
πως θέλουν να με δούνε.

Το είπαμε πολλές φορές,
το δείξαμε πως είν' δικά μας.
Κωφεύουν, αρνούνται να ακούσουν
θέλουμε δείγματα γραφής
αν θέλουν έχουν την καλή διάθεση
μαζί μας για να ζήσουν.

Τις μνήμες μας φρεσκάρουμε
τονώνοντας την ψυχή μας,
μαζί με όσους χάθηκαν
εστάθηκαν, ορθώνοντας
την πίστη τους κι ακούμε την κραυγή τους.

ΧΡΙΣΤΟΣ ΜΕΛΗ ΛΑΜΠΡΙΑΣ

Κυνηγός της χαμένης νιότης

Καταλάγιασε το μίσος και την οργή
που σιγοκαίνε τα σώψυχά σου,
απολάκτισε τους εφιάλτες της ενοχής
αφού οι άλλοι συμβιβάστηκαν και συνθηκολόγησαν.

Μη δικαιολογείσαι ότι ο Πενταδάκτυλος
δεν σ' αφήνει να ξεχάσεις ότι σε μια
βουνοκορφή άφησες για πάντα τη Νιότη σου
ενέχυρο στον Αγαρηνό κατακτητή.

Τάχατες ο μισός αιώνας, ήταν πολλά χρόνια για να λησμονήσεις
επουλώνοντας τα τραύματα γελάστηκες,
όπως γελάστηκες και για πολλά άλλα,
ένας ρομαντικός του περιθωρίου ήσουν
και τέτοιος παντοτινά θα παραμείνεις
κυνηγός της χαμένης νιότης σου, ικέτης,
και επαίτης της αδελφοσύνης.

Δύο από τους γιους του Μάρκου μιλούν στο περιοδικό μας

*Δύο από τα επτά αδέρφια Γεωργίου,
τα παιδιά του Μάρκου, εξιστορούν στη
«Νιοχωρίτικη Φωνή» τα χρόνια που
ἔζησαν στο Νέο Χωρίο και τη μετανά-
στευσή τους στις Ηνωμένες Πολιτείες,
όπου ο πατέρας τους είχε μεταναστεύ-
σει τη δεκαετία του 1920.*

Οι αφηγήσεις τους συνομιλούν και δουλεύοντας
τες για το περιοδικό μας ήταν σαν να τους έχουμε
απέναντί μας και με τις ιστορίες τους να μας με-
ταφέρουν σε άλλα χρόνια, σε άλλες κοινωνίες και
στο πώς μία πολύτεκνη οικογένεια κατάφερε να
αφήσει το αποτύπωμά της και να μείνει ενωμένη.
Ο Ανδρέας Γεωργίου* και ο Πολύβιος Γεωργίου, ο
καθένας με διαφορετικό τρόπο, επέλεξαν να θυμη-
θούν μαζί μας το πολυτάραχο και ενδιαφέρον χθες
τους. Είναι γιοι του Χρήστου Γεωργίου Μάρκου
και της Κατερίνας Κούβαρου. Ο μεν Ανδρέας γεν-
νήθηκε στο Κλαίρτον της Πενσυλβάνια των ΗΠΑ
το 1931 και ο Πολύβιος στην Κύπρο το 1938.

*Στο παρόν τεύχος δημοσιεύουμε το πρώτο μέρος της εξιστό-
ρησης του Ανδρέα Γεωργίου.

Two of Markos' sons speak to our magazine

*Two of the seven Georgiou
brothers, Markos' children,
recount in «Nioboritiki Foni» the
years they lived in Neo Chorio
and their emigration to the United
States, where their father had
immigrated in the 1920s.*

Their narratives converse and working on
them for our magazine was as if we had
them right in front of us, with their stories
transporting us to other years, to other
societies, and to how a large family managed
to leave its mark and stay united. Andreas
Georgiou* and Polyvios Georgiou, each in
a different way, chose to remember with us
their turbulent and interesting past. They
are the sons of Christos Georgiou Markos
and Katerina Kouvarou. Andreas was born
in Clairton, Pennsylvania, USA in 1931 and
Polyvios in Cyprus in 1938.

*In this issue we publish the first part of Andreas Georgiou's
story.

Από τα αριστερά στα δεξιά ο Γιώργος, ο Κώστας, ο Αντρέας, ο Νίκος, ο Πολύβιος και ο Ρένος. Μπροστά οι γονείς τους Χρίστος και Κατερίνα. Λίγο μετά την εισβολή και τον θάνατο του Σωτήρη, κάπου στη Νέα Υόρκη.

From left to right are George, Kostas, Andreas, Nikos, Polyvios and Renos. In front are their parents Christos and Katerina. Taken shortly after the invasion and Sotiris' death, somewhere in New York.

Τα επτά αδέλφια... για πάντα

(Μέρος Α')

*Όλα ξεκίνησαν το 1920, όταν ένα νέο
ζευγάρι ξεκινούσε μια ζωή μαζί.*

ΤΟΥ ΑΝΔΡΕΑ ΓΕΩΡΓΙΟΥ

Όλα ξεκίνησαν το 1920, όταν ο Χρήστος Μάρκος Πελετιέ αρραβωνιάστηκε την Κατερίνα, τη μεγαλύτερη κόρη της Αρτεμισίας και του Κώστα Κούβαρου στο Νιόχωρκο. Η οικονομία της Κύπρου ήταν σε πολύ κακή κατάσταση εκείνη την εποχή και πολλοί νέοι άνδρες μετανάστευσαν σε μακρινές χώρες για να κερδίσουν χρήματα και να βοηθήσουν τις οικογένειές τους πίσω στο χωριό.

Ο Χρήστος Μάρκος, αρραβωνιασμένος με την Κατερίνα, έπρεπε να πάρει τη δύσκολη απόφαση αν έπρεπε να ακολουθήσει τους άλλους που πήγαιναν στην Αμερική και να αφήσει την αρραβωνιαστικιά του στο χωριό να τον περιμένει για δύο με τρία χρόνια μέχρι να επιστρέψει στην Κύπρο για να την παντρευτεί και στη συνέχεια να επιστρέψουν μαζί στην Αμερική ως σύζυγοι. Η Κατερίνα περίμενε οκτώ χρόνια την επιστροφή του Χρήστου στην Κύπρο, για να παντρευτεί στην εκκλησία του χωριού και να περάσουν έναν ολόκληρο μήνα στο νέο τους σπίτι, το οποίο πλήρωσαν τα χρήματα του Κώστα Κούβαρου και του Χρήστου Μάρκου, τα οποία έστειλαν από την Αμερική. Τι αφοσίωση μεταξύ αυτών των Νιοχωριτών να τηρήσουν τις υποσχέσεις τους ο ένας στον άλλον και να τιμήσουν τις οικογένειές τους! Οι ξυλουργικές εργασίες του σπιτιού έγιναν από τον Πέτρο Βασι-

The Seven Brothers for Ever

(Part A)

*All started in 1920... when a young
couple started a life together.*

BY ANDREAS GEORGIOU

It all started in 1920 when Christos Markos Peletie got engaged to Katerina, the eldest daughter of Artemisia and Kostas Kouvaros in Niochorko. The Cyprus economy was in very poor shape at that time and many young men emigrated to distant lands to make some money and help their families back in the village. Christos Markos engaged to Katerina had to make the difficult decision whether he should join the others going to America and leave his fiancé in the village to wait for him for two to three years until he returned to Cyprus to marry her and then return to America as husband and wife.

Katerina waited eight years for Christos' return to Cyprus to get married in the village church and spend a whole month in their new home that Kosta Kouvaro's and Christos Marko's money sent from America paid for it. What a loyalty between these Niochorites to keep their promises to each other and honour their families. The carpentry of the house was done by Petros Vasiliou and Lefteris (the son of Yiallouras both died in the New York area near us.

In the fall of 1928 the newly married couple returned to America and settled in Clairton

Από τα αριστερά στα δεξιά: Ο Πολύβιος, ο Αντρέας, που κρατάει τον γιο του Χρίστο, και η μητέρα τους Κατερίνα. Στα δεξιά η σύζυγος του Πολύβιου Pearl. Μπροστά οι κόρες του Αντρέα Ντιάνα και Τούλα (δεκ. 1960).

From left to right: Polyvios, Andreas, holding his son Christos, and their mother Katerina. On the right is Polyvios' wife Pearl. In front are Andreas' daughters Diana and Toula (around 1960).

ΑΦΗΓΗΣΗ

λείου και τον Λευτέρη, γιο της Γιαλλούρας (και οι δύο πέθαναν στην περιοχή της Νέας Υόρκης, κοντά μας).

Το φθινόπωρο του 1928 το νεόνυμφο ζευγάρι επέστρεψε στην Αμερική και εγκαταστάθηκε στο Κλαίρτον της Πενσυλβάνια, όπου ο Χρήστος και άλλοι Νιοχωρίτες εργάζονταν στα χαλυβουργεία. Οι άλλοι Νιοχωρίτες στο Κλαίρτον ήταν ο αδελφός της Κατερίνας, ο Γιάννης, τα δύο αδέρφια Χαράλαμπος και Λουκάς Γεωργιάδης, και ο πρώτος ξάδερφος του Χρήστου, ο Γιαννακός Νικόλα. Ο Καμπλάρης από το Τραχώνι ζούσε σε μια κοντινή πόλη, που ονομαζόταν Ντονόρα. Ο Καμπλάρης αργότερα βάπτισε τον πρωτότοκο γιο του Χρήστου και της Κατερίνας, τον Γιώργο.

Ο Χρήστος και η Κατερίνα απέκτησαν τρεις γιους στο Κλαίρτον: τον Γιώργο, γεννημένο το 1929, τον Κωνσταντίνο, γεννημένο το 1930 και τον Ανδρέα, γεννημένο το 1931. Μετά από τέσσερα χρόνια στην Αμερική, η Κατερίνα ήθελε να επιστρέψει στο αγαπημένο της χωριό και στην οικογένειά της. Οι ώρες εργασίας του Χρήστου μειώθηκαν απότομα λόγω της Μεγάλης Ύφεσης που ξεκίνησε το 1929 σε όλη την Αμερική.

Το ποσοστό ανεργίας στις αρχές του 1929 ήταν 3,1% και εκτοξεύτηκε στο 16% το 1931, καθιστώντας δύσκολη τη διατήρηση μιας εργασίας πλήρους απασχόλησης και τη στήριξη μιας οικογένειας που ολοένα και μεγαλώνει. Αυτή η κατάσταση, με τις μειωμένες ώρες εργασίας, έπεισε τον Χρήστο να επιστρέψει με την οικογένειά του στην Κύπρο. Κατά τη διάρκεια των 12 ετών που έζησε ο Χρήστος στο Κλαίρτον, κατάφερε να εξοικονομήσει περίπου 1.000 δολάρια, ένα επαρκές χρηματικό ποσό για να ξεκινήσει ένα μεσαίου μεγέθους αγρόκτημα. Αγόρασε ακόμη και μια πηγή νερού τεσσάρων ωρών που χρησιμοποιούσε κάθε Κυριακή πρωί για να ποτίζει εκατοντάδες

Το φθινόπωρο του 1928 το νεόνυμφο ζευγάρι επέστρεψε στην Αμερική και εγκαταστάθηκε στο Κλαίρτον της Πενσυλβάνια, όπου ο Χρήστος και άλλοι Νιοχωρίτες εργάζονταν στα χαλυβουργεία.

Pennsylvania where Christos and other Niochorites worked in the steel mills. The other Niochorites in Clairton were Katerinas' brother John, the two brothers Charalambos and Loukas Georgiades and Christos' first cousin Yannakos Nicola. Kamilaris from Trachoni was in a nearby town called Donora. Kamilaris later baptized Christos and Katerinas' first born son George.

Christos and Katerina had three sons in Clairton; George, born in 1929, Konstantinos born in 1930 and Andreas born in 1931. After 4 years in America Katerina wanted to return to her beloved village and her immediate family. Christos' working hours were cut sharply due to the great depression that started in 1929 throughout America.

The unemployment rate in early 1929 was 3.1% jumping to 16% in 1931 making it difficult to maintain a full time job and support a growing family. This situation of reduced working hours convinced Christos to take his family back to Cyprus. During the 12 years that Christos lived in Clairton he was able to save about \$1,000, an adequate sum of money to start a medium size farm. He even purchased a four hour water supply source that he used every Sunday morning to water hundreds of tomato plants, string beans, okra, potatoes, olive and lemon trees and other vegetables for marketing purposes. He acquired oxen for ploughing and cultivation of grain in about 50 acres of land. When his children grew older (ages 8-12) they assisted their parents on the farm and in other chores such as caring for 3- goats 4 oxen, dozens of chickens and occasionally a couple of pigs, dogs and cats. At some time we raised rabbits for meat but when they made holes in our kitchen foundations we stopped raising them.

MY LIFE MEMORIES

Now I am going to tell you about my life experience and memories growing up in Niochorko. My name is Andreas George the third son of Christos and Katerina. I was born in Clairton Pennsylvania in 1931. In 1932 we returned to Cyprus. I was 13 months old and as soon as we arrived in Niochorko. I was baptized at Apostolos Andreas. My Godfather was Yiangos Zervos (God bless his memory). I do not know how we travelled to the Apostolos Andreas monastery. There were no buses in the

φυτά ντομάτας, φασολάκια, μπάμιες, πατάτες, ελιές και λεμονιές και άλλα λαχανικά για εμπορικούς σκοπούς. Απέκτησε βόδια για όργωμα και καλλιέργεια σιτηρών σε περίπου 50 στρέμματα γης. Όταν τα παιδιά του μεγάλωσαν (ηλικίες 8-12 ετών) βοηθούσαν τους γονείς τους στο αγρόκτημα και σε άλλες δουλειές, όπως η φροντίδα τριών κατσικιών, τεσσάρων βοδιών, δεκάδων κοτόπουλων και περιστασιακά μερικών γουρουνιών, σκύλων και γατιών. Κάποια στιγμή εκτρέφαμε και κουνέλια για κρέας, αλλά όταν έκαναν τρύπες στα θεμέλια της κουζίνας μας, σταματήσαμε να τα εκτρέφουμε.

ΟΙ ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΖΩΗΣ ΜΟΥ

Τώρα θα σας πω για την εμπειρία της ζωής μου και τις αναμνήσεις που έζησα μεγαλώνοντας στο Νιόχωρκο. Ονομάζομαι Ανδρέας Γεώργιος, ο τρίτος γιος του Χρήστου και της Κατερίνας. Γεννήθηκα στο Κλαίρτον της Πενσυλβάνια το 1931. Το 1932 επιστρέψαμε στην Κύπρο. Ήμουν 13 μηνών και μόλις φτάσαμε στο Νιόχωρκο, βαφτίστηκα στον Απόστολο Ανδρέα. Ο νονός μου ήταν ο Γιάγκος Ζερβός – αιωνία η μνήμη του. Δεν ξέρω πώς ταξιδέψαμε μέχρι το μοναστήρι του Αποστόλου Ανδρέα. Δεν υπήρχαν λεωφορεία στο χωριό... Είχε άραγε λεωφορείο ο Νίκος Κυριακίδης εκείνη την εποχή; Η πρώτη μου ανάμνηση είναι όταν ήμουν 4-5 χρονών και έπαιζα με την ξαδέλφη μου Ανδριάνα στην μπροστινή βεράντα του σπιτιού τους, που βρίσκεται δίπλα σε αυτή του Πετίση και περίπου 100 μέτρα από το σπίτι μας. Είναι περίεργο γιατί την επόμενη χρονιά η ξαδέλφη μου Ανδριάνα έφυγε για την Αμερική και δεν το θυμάμαι. Όταν ήμουν έξι χρονών το 1937, θυμάμαι πολύ έντονα ένα απόγευμα που δύο βόδια που τραβούσαν μια καρρέττα έφερναν την προίκα της νονάς μου από το Τραχώνι στο σπίτι του νονού μου στο Νιόχωρκο, όπου θα γινόταν ο γάμος. Τα πρόσωπα των βοδιών ήταν στολισμένα με μικροσκοπικές χρωματιστές πέτρες, όταν τραβούσαν την καρρέττα. Νομίζω ότι ήταν ένα τοπικό έθιμο εκείνη την εποχή.

Η πρώτη μέρα στο σχολείο ήταν το 1937. Η δασκάλα από την Κυθρέα, της οποίας το όνομα μου διαφεύγει, έβαλε όλους τους μαθητές της πρώτης τάξης σε ζευγάρια, ένα αγόρι να κρατάει χέρι-χέρι ένα κορίτσι, και μπήκαν στη μεγάλη τάξη. Η παρτενέρ μου ήταν η αειμνηστη Χαρίτα Τσιάρτα, η μητέρα του Χρίστου Λαμπρία. Νομίζω ότι οι μαθητές της πρώτης έως και της τέταρτης τάξης βρίσκονταν στη μεγάλη τάξη και οι μαθητές της Ε΄ και ΣΤ΄ τάξης στη μικρότερη αίθουσα. Όταν

village... Did Nikos Kyriakides have a bus at that time?

My first memory is when I was 4-5 years old playing with my cousin Andriana in the front porch of their house, located next to that of Petisi and about 100 meters from our house. It is strange because in the following year my cousin Andriana left for America and I do not remember it. When I was six years old in 1937 I remember very vividly one afternoon when two oxen pulling a karretta were bringing my Godmother's dowry "Prika" from Trachoni to my Godfather's house in Niochorko, where they were to be married. The oxen's faces were decorated with tiny coloured stones when pulling the karretta. I think it was a local custom in those times.

THE SCHOOL YEARS

The first day in school was in 1937. The school teacher from Kythrea whose name escapes me lined up all first grade students in pairs a boy hold holding hands with a girl and march into the large classroom. My partner was Harita Tsiarta (of blessed memory), Christos Lambrias' mother. I believe the first grade through the fourth grade were located in the large classroom and the 5th and 6th grade in the smaller room. When I was in Grade 6 the first grade students were located in the smaller room. I remember the first grader Yiannis Petroutsiou during his first day in school was crying and he wanted to go home. But the teacher Ch. Longinos bribed him with lokoumia to make him stay on his first day in school. When I was 10 years old me and Christos Vokkos and Nikos Psaras were my best friends and neighbours. One day we broke into

In the fall of 1928 the newly married couple returned to America and settled in Clairton Pennsylvania where Christos and other Niochorites worked in the steel mills.

ήμουν στην έκτη τάξη, οι μαθητές της πρώτης τάξης βρίσκονταν στη μικρότερη αίθουσα. Θυμάμαι τον μαθητή της πρώτης Γιάννη Πετρούτσιου την πρώτη του μέρα στο σχολείο έκλαιγε και ήθελε να πάει σπίτι. Αλλά ο δάσκαλος Χρίστος Λογγίνος τον δωροδόκησε με λουκούμια για να μείνει την πρώτη του μέρα στο σχολείο.

Όταν ήμουν 10 χρονών, εγώ, ο Χρήστος Βοκός και ο Νίκος Ψαράς ήμασταν οι καλύτεροί μου φίλοι και γείτονες. Μια μέρα μπήκαμε στο γραφείο του δασκάλου και κλέψαμε όλα τα χρησιμοποιήσιμα μολύβια. Μας ανακάλυψαν και οι γονείς μας έπρεπε να πληρώσουν για τη ζημιά που προκαλέσαμε. Και τα δύο αδέρφια, ο Χάρης Φωκάς και ο αδελφός του ο Τύριος, ήταν πολύ στενοί φίλοι και συμπαίκτες. Γύρω στο Πάσχα, απαγγέλλαμε τον Λάζαρο στα νοικοκυριά και συνήθως μαζεύαμε μερικά αβγά ως ανταμοιβή. Άλλοι στενοί φίλοι ήταν ο Θάσος Λαμπρίας και ο Χοιρομήλας, και οι δύο από τη γειτονιά μας. Κάθε πρωί, τον Σεπτέμβριο και τον Οκτώβριο, η μητέρα μου ετοίμαζε τσιορβά (χυλό) για πρωινό και μας έστελνε στους ελαιώνες μας για να μαζέψουμε όλες τις πεσμένες ελιές που έπεσαν από τον άνεμο, πριν πάμε σχολείο. Την άνοιξη και το καλοκαίρι περνούσαμε πολύ χρόνο στο κοντινό μας αγρόκτημα, καθαρίζοντάς το από τα αγκάθια (παλλούρες), σκοτώνοντας έντομα από τις «πεπονιές και τις πατίχες» μας (πεπόνια και καρπούζια) και βοηθώντας στη καλλιέργεια και τη συγκομιδή των λαχανικών μας για και οικογενειακή κατανάλωση αλλά και για εμπορία. Όλες οι γεωργικές εργασίες έπρεπε να γίνονται μεταξύ 6 π.μ. και 11 π.μ. πριν αρχίσει να καίει ο ήλιος. Οποιαδήποτε εργασία έμενε στη μέση, γινόταν μετά τις 3 μ.μ. Κατά τη διάρκεια Ιουνίου-Αυγούστου, τα αδέρφια μου Γιώργος, Κώστας, Νίκος (Κόνιος) και εγώ κοιμόμασταν σε ένα κρεβάτι κάτω από μια μεγάλη λεμονιά στο αγρόκτημα. Μας άρεσε να κοιμόμαστε έξω στο αγρόκτημα και να σηκωνόμαστε νωρίς για να γευόμαστε σύκα και φρέσκια σαλάτα φτιαγμένη με ντομάτες, γλυστήρια και κρεμμύδια που καλλιεργούσαμε στο αγρόκτημά μας. Μερικές φορές η μητέρα μου μας έφερνε σπιτικό χαλλούμι και λευκά σταφύλια που πουλούσε στο χωριό ένας Τουρκοκύπριος που ερχόταν από τη Λουρουτζίνα.

Όταν ο αδερφός μου Γιώργος ήταν 13 ή 14 ετών, σηκωνόταν γύρω στις 5 π.μ. και καθαλούσε το γαϊδουράκι μας με όλα τα λαχανικά για να τα πουλήσει στο Καϊμακλί, περίπου πέντε μίλια από το Νιόχωρκο. Ο αδερφός μου ο Γιώργος, όντας χαρισματικός και όμορφος, πούλησε τα

the teacher's office and stole all the unused pencils. We were discovered and our parents had to pay for the damage we caused.

DAILY HAPPY MOMENTS

Both brothers Haris Foka and his brother Tyrios were very close friends and playmates. Around Pascha (Easter) we used to recite the Lazaros to households and usually collected some eggs as a reward. Other close friends were Thasos Lambrias and Cheromilas, both from our neighbourhood.

Every morning, in September and October, my mother prepared tsiorna (grits) for breakfast and sent us to our olive groves to pick up all the fallen olives caused by the wind, before we went to school. During the spring and summer we spent lots of time on our nearby farm removing thorns (palloures), kill bugs on our "peponies and patihes" (melons and watermelons) and help out maintaining and harvesting our vegetables for family consumption and for marketing. All farm work had to be done between 6 am and 11 am before the sun heat became intense. Any unfinished work was done after 3 pm. During June-August my brothers George, Kostas, Nikos (Konios) and myself slept on one bed under a large lemon tree on the farm. We loved to sleep outdoors on the farm and get up early to feast on figs and fresh salad made with tomatoes, glysteria, and onions grown on our farm. Some times my mother brought us some home made halloumi and white grapes sold in the village by a Turkish Cypriot who came all the way from Louroujina.

When my brother George was 13 or 14 years old he will get up about 5 am and ride our donkey with all the vegetables to sell in

During the summer I used to spend sometimes helping at my Godparents house and my Nounna Froso made me geese eggs with halloumi. I still have good memories of those large goose eggs.

Ο Σωτήρης Γεωργίου, ο πεθερός
του Ανδρέα, Θανάσης, ο Ανδρέας
και ο Πολύβιος (περ. 1960).

Sotiris Georgiou, Andreas' father-in-
law, Thanasis, Andreas and Polyvios
(around 1960).

πάντα σε περίπου μία ώρα και μετά καβάλα στο γαϊδουράκι του επέστρεψε στο χωριό μας με περίπου 5 δολάρια, ένα καλό ποσό για εκείνα τα χρόνια. Το καλοκαίρι περνούσα μερικές φορές βοηθώντας στο σπίτι των νονών μου και η Νούνα μου η Φρόσω μου έφτιανε αβγά χήνας με χαλλούμι. Έχω ακόμα καλές αναμνήσεις από αυτά τα μεγάλα αβγά χήνας. Στο χωριό δεν είχαμε γιορτή χριστουγεννιάτικου δέντρου. Ωστόσο, ο δάσκαλος Γιώργος Λέβας (ο Θεός να τον αναπαύσει) μας έδωσε οδηγίες να φυτεύουμε δέντρα και να ζούμε από τους καρπούς τους αντί να τα κόβουμε. Τα αδέρφια μου Κώστας και Νίκος και εγώ μεταφυτεύσαμε στο αγρόκτημά μας περίπου 25 δέντρα που είχαν καρπούς από τον Ιούνιο μέχρι τα Χριστούγεννα. Όταν επισκέφτηκα το χωριό στις αρχές του 2002, διαπίστωσα ότι τα περισσότερα από τα δέντρα μας ήταν νεκρά από παραμέληση. Επίσης, ο πατέρας μου και ο αδερφός μου Νίκος φύτεψαν περισσότερες από 30 λεμονιές που έχουν χαθεί για πάντα μετά την τουρκική εισβολή. Το μικρό σπίτι όπου ο παππούς μου ο Κούβαρος πέρασε τα τελευταία δέκα χρόνια της ζωής του καταδαφίστηκε μαζί με τις ευχάριστες αναμνήσεις μου –τι αδικαιολόγητη καταστροφή! Ο μικρός φούρνος που έχτισα για τη μητέρα μου στο αγρόκτημα καταστράφηκε επίσης. Η μητέρα μου μαγείρευε κοτόπουλα που μεγάλωναν στο αγρόκτημα με φρέσκες μπάμιες ή πατάτες που καλλιεργούσαμε στο αγρόκτημά μας.

Τον Ιούλιο του 1941, η μητέρα μου γέννησε τον αδελφό μου Ρένο και τη διδυμη αδελφή του, τη Μαρία. Θυμάμαι εκείνο το ζεστό βράδυ μια μαμού (μαία) προσπάθησε να ξεγεννήσει τη μητέρα μου, αλλά δυσκολεύτηκε και έφεραν τον γιατρό Κολίτση από την Κυθρέα για να βρει το πρόβλημα. Η μητέρα μου ήταν πολύ αγχωμένη, ενώ περίπου 20 γυναίκες έκλαιγαν και προσεύχονταν για

Το καλοκαίρι συνήθιζα μερικές φορές να βοηθώ τους νονούς μου, και η νούνα μου η Φρόσω μου έφτιαχνε αβγά χήνας με χαλλούμι. Έχω ακόμα όμορφες αναμνήσεις από εκείνα τα μεγάλα αβγά χήνας.

Kaimakli about five miles from Niochorko. My brother George, being a charismatic and good looking, sold everything in about an hour and then riding his donkey came back to our village with about the equivalent of \$5, a good sum for those years. During the summer I used to spend sometimes helping at my Godparents house and my Nounna Froso made me geese eggs with halloumi. I still have good memories of those large goose eggs.

In the village we did not have a Christmas tree celebration. However, the teacher George Levas (God bless his soul) instructed us to plant trees and live off their fruit instead of cutting them down. My brothers Kosta and Niko and myself transplanted on our farm about 25 trees that had fruit from June until Christmas times. When I visited the village in early 2002, I found most of our trees died through neglect. Also my father and brother Niko planted more than 30 lemon trees that are gone forever after the Turkish Invasion. The small home where my pappou Kouvaros spent his last ten years of his life was demolished along with my pleasant memories (what unjustified catastrophe). The little oven I built for my mother on the farm was also destroyed. My mother cooked chickens raised on the farm with fresh okra or potatoes grown on our farm.

In July 1941 my mother gave birth to my brother Renos and his twin Maria. I remember that hot evening a mammou (midwife) tried to deliver my mother, but found it difficult that doctor Kolitsis was brought from Kythrea to come to find what was the problem. My mother was in great distress while about 20 women were crying and praying for my mother to have a safe delivery. Finally doctor Kolitsis determined that my mother was having twins that he delivered safely Maria my brother Renos twin sister, unfortunately died about a year later. My mother lost both her two daughters.

THE LOSS OF MY BROTHER SOTIRIS

In 1944 my mother gave birth to my youngest brother Soteris establishing the 7 brother family dynasty! On October 12, 1967 we lost him on the airplane flight from Athens to Nicosia. His body was never recovered perhaps buried 8,000 feet in the sea near Rhodes. My brother was the innocent victim of the selfish and crooked politics existing in Cyprus at that time. On Sunday October 8, my brother Soteris was a

να γεννήσει η μητέρα μου με ασφάλεια. Τελικά, ο γιατρός Κολίτσας διαπίστωσε ότι η μητέρα μου περιμένει δίδυμα και έφερε στον κόσμο με ασφάλεια τη Μαρία, που δυστυχώς πέθανε περίπου ένα χρόνο αργότερα. Η μητέρα μου έχασε και τις δύο κόρες της.

Η ΑΠΩΛΕΙΑ ΤΟΥ ΣΩΤΗΡΗ

Το 1944, η μητέρα μου γέννησε τον μικρότερο αδελφό μου Σωτήρη, εγκαθιδρύοντας τη δυναστεία των 7 αδελφών! Στις 12 Οκτωβρίου 1967 τον χάσαμε στην αεροπορική πτήση από την Αθήνα προς τη Λευκωσία. Το σώμα του δεν ανασύρθηκε ποτέ, και ίσως βρίσκεται θαμμένο 8.000 πόδια βαθιά στη θάλασσα, κοντά στη Ρόδο. Ο αδελφός μου ήταν το αθώο θύμα της εγωιστικής και διεστραμμένης πολιτικής που επικρατούσε στην Κύπρο εκείνη την εποχή. Την Κυριακή 8 Οκτωβρίου, ο αδελφός μου ο Σωτήρης ήταν κουμπάρος στον γάμο του Κώστα Βασιλείου στη Νέα Υόρκη. Τη Δευτέρα 9 Οκτωβρίου, τον πήγα στο αεροδρόμιο JFK της Νέας Υόρκης για το Λονδίνο και μετά στη Λευκωσία. Αυτή ήταν η τελευταία φορά που τον είδα. Μας λείπει τρομερά. Η αδελφότητά μας είχε μειωθεί σε έξι αδέρφια από το 1967.

ΣΤΟ ΠΑΓΚΥΠΡΙΟ

Το 1942, ο αδελφός μου ο Κώστας, ο Νίκος Τελεβάντος, ο Χρήστος Πίσσης, ο Γιώργος Καστελλάνος και ο Κυριάκος, γιος του ιερέα του χωριού, ήταν οι πρώτοι μετά από πολλά χρόνια που φοίτησαν στο Παγκύπριο Γυμνάσιο. Την επόμενη χρονιά ξεκίνησα στο Παγκύπριο Γυμνάσιο μαζί με τον Στυλιανάκη και τον Χρήστο, γιο του Κακό και της Γιωρκούς, και τον Μίμη, τον μικρότερο αδελφό του Καφά. Όταν γράφτηκα στο Γυμνάσιο, έμεινα στη Λευκωσία στο σπίτι του Κώστα Τραχωνίτη, συγγενή της γιαγιάς μου της Κακούλλας. Εκτός από τα νέα και τα αρχαία ελληνικά, έπρεπε να παρακολουθήσουμε δύο χρόνια λατινικά, τρία χρόνια γαλλικά και τέσσερα χρόνια αγγλικά. Μακάρι να είχαμε περισσότερα αγγλικά για να με προετοιμάσουν για τη μελλοντική μου μετανάστευση στις ΗΠΑ. Στην 5η και 6η τάξη του Γυμνασίου γράφτηκα στο Τμήμα Πρακτικής Άσκησης όπου έμφαση δινόταν στη φυσική, πολύ λίγη χημεία και πολλά μαθηματικά. Το σχολικό ωράριο ήταν από τις 7 π.μ. έως τις 2 μ.μ., έξι ημέρες την εβδομάδα.

Η ιστορία των επτά αδελφών του Αντρέα Γεωργίου συνεχίζεται στο επόμενο τεύχος.

koumbaros at the wedding of Costa Vasiliou in New York. On Monday October 9, I drove him to the JFK airport in New York for London and then to Nicosia; that was the last time I saw my brother. We missed him terribly. Our brotherhood was down to six brothers since 1967.

PAGKYPRION GYMNASION

In 1942 my brother Kostas, Nick Televantos, Christos Pissi, George Kastellanos and Kyriakos, the son of the village priest, were the first in many years to attend the Pagkyprion Gymnasion. The following year I started at the Pagkyprion Gymnasion along with Stylianakis and Christos, the son of Kakos and Yiorkou and Mimis the younger brother of Kaffas. When I enrolled in the Gymnasion I stayed in Nicosia in the house of Kostas Trachonites a relative of my Yiayia Kakoulla. Besides modern and ancient Greek we had to take 2 years of Latin, 3 years of French and 4 years of English. I wish we had more English to prepare me for my future migration to the US. In the 5th and 6th year of Gymnasion I enrolled in the Practicon section where emphasis was on some physics, very little chemistry and lots of mathematics. School hours were from 7 am to 2 pm, six days a week.

To be continued...

My brother was the innocent victim of the selfish and crooked politics existing in Cyprus at that time. On Sunday October 8, my brother Soteris was a koumbaros at the wedding of Costa Vasiliou in New York. On Monday October 9, I drove him to the JFK airport in New York for London and then to Nicosia; that was the last time I saw my brother. We missed him terribly. Our brotherhood was down to six brothers since 1967.

Το χωριό μου το νοσταλγώ κάθε μέρα

«Μακάρι να ξαναζούσαμε τις αναμνήσεις αυτές» λέει ο Πολύβιος Γεωργίου.

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΣΤΟΥΣ **ΧΡΙΣΤΟ ΛΑΜΠΡΙΑ**
ΚΑΙ **ΑΠΟΣΤΟΛΟ Γ. ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗ**

Ο κ. Πολύβιος Γεωργίου μάς εξιστορεί από τις Ηνωμένες Πολιτείες, όπου ζει εδώ και πάρα πολλά χρόνια την ιστορία της οικογένειάς του και φυσικά τη δική του.

«Ονομάζομαι Πολύβιος Γεωργίου, γεννήθηκα στο Νέο Χωριό Κυθρέας την 1η Νοεμβρίου 1938. Γονείς μου ήταν ο Χρήστος Γεωργίου Μάρκος και η Κατερίνα Κούβαρου. Ο πατέρας μου είχε ένα αδελφό τον Αντώνη και δύο αδελφές, την Αναστασία (Αναστου) και τη Χρυσταλλού, επονομαζόμενη Λυγερή, λόγω της πολύ ωραίας κορμοστασιάς της. Και οι δύο θείες μου έχασαν τους συζύγους τους, οι οποίοι δολοφονήθηκαν από τους Τούρκους στην δεύτερη φάση της εισβολής. Ο ένας ήταν ο Μιχάλης Κατσούρης, σύζυγος της Αναστους, και ο άλλος ο Νικολής Φωτίου, σύζυγος της Λυγερής.

Θα ήθελα να σημειώσω ότι ο πατέρας μου ήταν βαθιά θρησκευόμενος άνθρωπος και ήταν ενεργό μέλος της Εκκλησιαστικής Επιτροπής του Αγίου Χαράλαμπους. Το ίδιο και η μητέρα μου, η οποία τροφοδοτούσε τέσσερις εκκλησίες με ελαιόλαδο για να ανάβουν τα καντήλια, τον Άγιο Χαράλαμπο, τον Τίμιο Πρόδρομο, τον Άγιο Θεόδωρο και τον Άγιο Γεώργιο στη Βώνη, γιατί ο παπάς της Βώνης ήταν ξάδελφος του πατέρα μου.

I long for my village every day

“If only we could relive these memories” says Polyvios Georgiou.

INTERVIEW WITH **CHRISTOS LAMBRAS**
AND **APOSTOLOS G. KOUROUPAKIS**
TRANSLATION: **VASILIKI KOKOTI**

Mr. Polyvios Georgiou recounts, from the United States where he has lived for many years, the story of his family and of course his own story.

“My name is Polyvios Georgiou, I was born in Neo Chorio, Kythreas on November 1, 1938. My parents were Christos Georgiou Markos and Katerina Kouvarou. My father had a brother, Antonis, and two sisters, Anastasia (Anastou) and Chrystallou, nicknamed Lygeri, because of her slender figure. Both of my aunts lost their husbands, who were killed by the Turks during the second phase of the invasion. One of them was Michalis Katsouris, Anastou’s husband, and the other was Nikolis Fotiou, Lygeri’s husband.

I would like to note that my father was a deeply religious man and was an active member of the Church Committee of Ayios Charalambos church. So did my mother, who supplied four churches with olive oil to light the lamps; the churches of Ayios Charalambos, Timios Prodomos, Ayios Theodoros and Ayios Georgios in Voni, because the priest of Voni was my father’s cousin.

My mother had a brother, Yiannis, who immigrated to America in his teens and lived

Πρώτη στα αριστερά η κόρη του Πολύβιου, Κατερίνα, και οι εγγονές του Άβα και Αλίκη. Μπροστά οι εγγονοί του Αλέξανδρος και Παύλος με τη μητέρα τους Χριστίνα. Καθισμένοι ο Πολύβιος Γεωργίου με τη σύζυγό του Pearl.

First on the left is Polyvios' daughter, Katerina, and his granddaughters Ava and Aliki. Right at the front are his grandsons Alexandros and Pavlos with their mother Christina. Polyvios Georgiou is seated with his wife Pearl.

Η μάνα μου είχε έναν αδελφό, τον Γιάννη, ο οποίος μετανάστευσε στην Αμερική, στην εφθιβική του ηλικία και έζησε στο Κλέρτον, της Πενσυλβάνια, Γι' αυτό και οι γονείς μου, όταν μετανάστευσαν πήγαν στο ίδιο μέρος. Η μητέρα μου είχε επίσης τέσσερις αδελφές, την Κυριακού (Κουμού) την Ελένη (μάνα της Αρτεμισίας Φελλά), τη Μαρίτσα Κατσαντώνη, παντρεμένη στο Τραχώνι, και την Ευφροσύνη, σύζυγο του Ιωνά Ρωτού.

Οι γονείς μου απέκτησαν εννιά παιδιά, εφτά αγόρια και δύο κορίτσια. Οι πρώτοι τρεις γεννήθηκαν στην Αμερική και συγκεκριμένα στο Κλαίρτον της Πενσυλβάνια. Πρώτος ήταν ο Γιώργος, δεύτερος ο Κώστας και τρίτος ο Ανδρέας. Έτη γεννήσεως 1929, 1930 και 1931, αντίστοιχα. Το 1932 οι γονείς μου αποφάσισαν να επιστρέψουν στην Κύπρο λόγω της οικονομικής ύφεσης που αντιμετώπιζε η Αμερική. Η μητέρα μου ήταν έγκυος τον αδελφό μου τον Νίκο, όταν ταξίδευαν πίσω στην Κύπρο. Ο Νίκος γεννήθηκε το 1932. Μετά ακολούθησε η αδελφή μας Αρτεμισία, το 1933. Ύστερα από την Αρτεμισία γεννήθηκα εγώ. Το 1941 στις 10 Ιουλίου γεννήθηκαν ο Ρένος και η Μαρία (δίδυμα). Η Αρτεμισία και η Μαρία πέθαναν σε μικρή ηλικία, νομίζω από ρουσουδι. Εκείνα τα χρόνια δεν υπήρχαν εμβόλια. Τη Μαρία τη θυμάμαι.

Στις 12 Απριλίου 1944 η μητέρα μου γέννησε τον Σωτήρη. Θυμάμαι ότι ο Ρένος, ο Σωτήρης και εγώ κοιμόμασταν στο ίδιο κρεβάτι. Όλοι μαζί, οι γονείς μου, ο Νίκος και εμείς οι τρεις κοιμόμασταν στην ίδια κρεβατοκάμαρα. Στο ίδιο δωμάτιο η μάνα μου είχε τον αργαλειό της και τους μεταξοσκώληκές της.

Σήμερα είμαστε εν ζωή τέσσερις: ο Κώστας 95, ο Ανδρέας 94, ο Πολύβιος 86 και ο Ρένος 84. Η Αρτεμισία πέθανε πρώτη, η Μαρία δεύτερη, ο Σωτήρης τρίτος στις 12 Οκτωβρίου 1967 σε αεροπορικό δυστύχημα.* Μετά ο Νίκος το 1993. Όταν πήγα στην Κύπρο να τον αποχαιρετίσω τον Αύγουστο του 1993, μου είπε ότι ο Κυριάκος Λαμπρίας, πατέρας του νυν κοινοτάρχη, νοσηλευόταν στον πιο πάνω όροφο και τον επισκέφθηκα για λίγο. Ο Γιώργος πέθανε το 2007.

*Στο αεροπλάνο, τύπου Κομήτη, αρ. πτήσης CY 284, τοποθετήθηκε βόμβα, γιατί υπήρχαν πληροφορίες ότι θα ταξίδευε ο στρατηγός Γεώργιος Γρίβας Διγενής, ο οποίος τελευταία στιγμή, δεν επιβιβάστηκε στο αεροπλάνο. Η βόμβα εξερράγη όταν το αεροπλάνο εισήλθε στο FIR Λευκωσίας, πάνω από το Καστελόριζο.

in Clairton, Pennsylvania, which is why my parents, when they emigrated, followed him to the same place. My mother also had four sisters, Kyriakou (Koumou), Eleni (mother of Artemisia Fella), Maritsa Katsantotis, married in Trachoni, and Efrosini, wife of Ionas Rotos.

My parents had nine children, seven boys and two girls. The first three were born in America, more specifically in Clairton, Pennsylvania. First born was George, the second was Kostas, and the third was Andreas. The years of birth were 1929, 1930, and 1931, respectively. In 1932, my parents decided to return to Cyprus because of the economic recession that was plaguing America at the time. My mother was pregnant at the time with my brother Nikos, when they traveled back to Cyprus. Nikos was born in 1932. Then came our sister Artemisia, in 1933. I was born after Artemisia. On July 10, 1941, Renos and Maria (twins) were born. Artemisia and Maria died at a young age, I think from measles. In those years, there were no vaccines. I remember Maria.

On April 12, 1944, my mother gave birth to Sotiris. I remember that Renos, Sotiris and I slept in the same bed and all of us together, my parents, Nikos and the three of us slept in the same bedroom. Also, in the same room, my mother kept her loom and her silkworms.

Today there are four of us still alive: Kostas 95, Andreas 94, Polyvios 86 and Renos 84. Artemisia died first, Maria second, Sotiris died third on October 12,

1967 in a plane crash.* Nikos died in 1993. When I was in Cyprus and I visited him to say goodbye to him in August 1993, he told me that Kyriakos Lambrias, father of the current community leader, was hospitalized on the floor above and I went to see him. George died in 2007.

*A bomb was placed on the plane, a Comet type aircraft, Flight no. CY 284, because there was information that General George Grivas Digenis was to travel who, at the last minute did not board the plane. The bomb exploded when the plane entered the Nicosia FIR over the island of Kastelorizo.

THE NEIGHBOURHOOD

Mr. Polyvios remembers both his neighbourhood and all his neighbours very clearly... as if not a day has passed since he immigrated to the United States:

“Our neighbourhood was in the eastern part

Ο Μακάριος απευθύνεται σε Κύπριους μαθητές μετά την επιστροφή του από την εξορία. Ο Πολύβιος Γεωργίου είναι στο κέντρο, με το άσπρο πουκάμισο. Με το σκούρο κοστούμι είναι ο Πάτροκλος Σταύρου, με τον οποίο ο Πολύβιος ήταν πολύ καλοί φίλοι.

Makarios addresses Cypriot students after his return from exile. Polyvios Georgiou is in the center, in the white shirt. In the dark suit is Patroklos Stavrou; he was a very good friend of Polyvios.

Η ΓΕΙΤΟΝΙΑ

Ο κ. Πολύβιος θυμάται πολύ καθαρά και τη γειτονιά του και όλους τους γείτονές του... σαν να μην έχει περάσει ούτε μία μέρα από τότε που μετανάστευσε στις Ηνωμένες Πολιτείες: «Η γειτονιά μας ήταν στο ανατολικό μέρος του χωριού, ο δρόμος όπου ήταν το σπίτι μας ήταν κάθετος στον κύριο δρόμο του χωριού. Στη γωνία ήταν το σπίτι του Σάββα Αθανασιάδη, το σπίτι των θείων μου Ιωνά και Ευφροσύνης. Μετά το σπίτι μας πηγαίνοντας προς τα βόρεια ήταν το σχολείο και πιο πάνω το σπίτι του Γεωργίου και Ευανθίας Κορέλλη. Γείτονές μας ήταν στα δεξιά η θεία μου η Κουμού με τον άντρα της τον Γιώργο Κούμο, μετά το σπίτι της κόρης της Γιαννούλας, που παντρεύτηκε τον Κώστα Ττάμπα, δίπλα το σπίτι του Ιωνά και της Ευφροσύνης Ρωτού. Πίσω από το σπίτι μας στα δυτικά ήταν το σπίτι της Ξενούς που είχε κόρη την Παναγιώτα, σύζυγο του Τσαππή, που ήταν οι νονοί μου. Απέναντι από εμάς ήταν ο Παυλής και η Ζωή Κοκονή, και στα νότια το σπίτι της κόρης της Ζωής Χρυσάνθης που παντρεύτηκε τον Σάββα Αθανασιάδη. Προς τα πάνω, προς το παλιό σχολείο ήταν το σπίτι του Πόντου, και της κόρης του Βασιλικής που παντρεύτηκε τον Αντρεή Δελνηγιάννη. Επίσης ήταν τα σπίτια του Νικόλα, του Γιαννακό Μελά και του Νικολή του

of the village and at the end of our street was the main street of the village. On the corner there was the house of Savvas Athanasiadis, the house of my uncles Ionas and Efrosini. To the north from our house was the school and further up was the house of George and Evanthia Korelli. Our neighbours on the right were: my aunt Koumou and her husband George Koumos, then there was the house of her daughter Giannoula, who married Kostas Tambas, next to it the house of Ionas and Efrosini Rotos. Behind our house, to the west, was the house of Xenou who had a daughter named Panayiota, wife of Tsappis, who were my godparents. Across from us were Pavlis and Zoe Kokoni, and to the south was the house of Zoe's daughter Chrysanthi who married Savvas Athanasiadis. Up towards the old school was the house of Pontos, and his daughter Vasiliki who married Andreis Deligiannis. There were also the houses of Nikolas, Yiannakos Mela and Nikolis son of Pissis, and the house of Vassos Yazou, after the school building. Further up from our house on the left was an empty field, which I believe belonged to Tofina, then there was the house of Tsiattes and Androniki's house, and then another olive orchard, which

Πίσση, του Βάσου Γιαζού, μετά το σχολείο. Πιο πάνω από το σπίτι μας στα αριστερά ήταν ένα χωράφι, που πιστεύω ήταν της Τροφίνας, μετά του Τσιαττέ και της Αντρονίκης, και μετά ακόμη ένα χωράφι με ελαιόδεντρα, που νομίζω ήταν του Χρίστου Κούννου, μετά του Δικωμίτη. Απέναντι από το σχολείο ήταν του Κιλικάτα και του Πασάντα.

Οι περισσότεροι γείτονές μου ήταν γεωργοί και κτηνοτρόφοι, μερικοί τεχνίτες, όπως ο γιος του Παυλή και της Ζωής, Αντρέας, που ήταν σκαρπάρης, ο άλλος τους γιος Χρίστος που ήταν καλουπτζής και μετά έκανε το σινεμά στο παλιό σχολείο».

ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ

Ο κ. Πολύβιος εξιστορεί στη *Νιοχωρίτικη Φωνή* και την οικογενειακή ιστορία του, μέσα από την οποία χρωματίζεται και η ζωή του χωριού πριν από σχεδόν εκατό χρόνια: «Ο πατέρας μου είχε ζήσει στην Αμερική περίπου 12 χρόνια. Ήταν προσεκτικός, φύλαγε τα λεφτά του και τα έστελνε στον παππού μου, ο οποίος τον είχε ειδοποιήσει ότι υπήρχε μια πλούσια αρμενική οικογένεια με τεράστια περιουσία που βρισκόταν στα ανατολικά του χωριού, νότια του καινούργιου σχολείου και κοντά στο τσιουφλικού. Από την οικογένεια αυτή αγόρασαν χωράφια ο πατέρας μου, ο Χαμπής (Ποτζίπιτης), ο Χάμπος του Κορώνα, ο Κωστής Χατζηκωστής, σύζυγος Ελενίτσας Λαμπρία, ο Χατζής του Μανίταρου κ.ά. Τα παιδιά της αρμενικής οικογένειας, όταν πέθανε ο πατέρας τους αποφάσισαν να πουλήσουν όλη την περιουσία. Ο πατέρας μου έστελνε λεφτά στον παππού μου τον Κούβαρο και του αγόραζε σταδιακά χωράφια. Νομίζω είχαμε μια πολύ μεγάλη φάρμα, έκτασης περίπου 50 στρεμμάτων στο χωριό. Εκτός του χωριού, στον κάμπο, είχε χωράφια στην «Παλιοκκλησιά», στον «Κουρούτερη» που έσπερνε σιτάρια, κριθάρια και ρόβι. Επίσης, καλλιεργούσε καλαμπόκι, σπασάμι και βαμβάκι.

Ο πατέρας μου, επειδή έλειπε από την Κύπρο, δεν είχε δικαίωμα ιδιοκτησίας νερού, μόνο οι μόνιμοι κάτοικοι του χωριού, Ελληνοκύπριοι και Τουρκοκύπριοι, είχαν δικαίωμα να αγοράσουν νερό. Γι' αυτό ο πατέρας μου, όταν επέστρεψε από την Αμερική και έκανε τη φάρμα αναγκάστηκε να νοικιάζει νερό, 4 ώρες κάθε Κυριακή. Ωστόσο, θυμώμαι, όταν πήγαμε με τον αδελφό μου τον Νίκο, που πηγαίναμε στη «χαραή» για να κόψουμε το νερό, να το φέρουμε με τα αυλάτσια στο χωράφι το νερό ήταν 7 ώρες, από τις 4

I think belonged to Christos Kounos, adjacent to Dikomitis' fields. Opposite the school was Kilikita's and Pasada's houses.

Most of my neighbours were farmers and livestock breeders, some were craftsmen, like Pavlis and Zoe's son Andreas, who was a shoe maker, their other son Christos was a construction molder carpenter, and he also ran the cinema in the old school."

FAMILY HISTORY

Mr. Polyvios also tells the Niochori Voice his family history, and unfolds the story of the village life almost a hundred years ago:

"My father had lived in America for about 12 years. He was careful with his money and used to send it to my grandfather, who had informed him that there

was a rich Armenian family with a huge estate located to the east of the village, south of the new school and near the "tsiflikou". My father, Hambis (Potzipitis), Hampos son of Koronas, Kostis Hadjicostis, husband of Elenitsa Lambria, Hadjis son of Manitaros, etc., had bought fields from this family. When their father died, the children of the Armenian family decided to sell all the property. My father sent money to my grandfather Kouvaros and gradually bought fields for him. I think we had a very large farm, about 50 acres in the village. Outside the village, in the plain, he had fields in the "Palioklisia" location, in "Kourouteri" where he sowed wheat, barley and vetch. He also cultivated corn, sesame and cotton.

My father, because he was not a resident of Cyprus, did not have the right to own running water, only the permanent residents of the village, Greek Cypriots and Turkish Cypriots, had the right to buy water. That is why my father, when he returned from America and started the farm, had to rent access to running water, 4 hours every Sunday. However, I remember when I went with my brother Nikos, to cut the water, to bring it through the water furrows to the field, the water was available for 7 hours, from 4 early in the morning to 11 in the morning. We watered our vegetables, tomatoes, peppers, eggplants, okra, black eyed beans, potatoes, onions, and melons. In the winter we planted turnips and cauliflowers. In the orchard we had olives, lemon trees, and fig trees. After my brother Nikos took over, he

Οικογένεια Χρίστου Γεωργίου (Μάρκου) και Κατερίνας. Πίσω σειρά, όρθιοι από αριστερά, Ανδρέας και Νίκος (Κκόνιος). Μπροστινή σειρά, από αριστερά, Πολύβιος, Κατερίνα, Σωτήρης, Χρίστος (Μάρκος) και Ρένος. Οι άλλοι δυο γιοι της οικογένειας, ο Γιώργος και ο Κώστας, ήταν ήδη στην Αμερική. (Φωτό 1950)

Family of Christos Georgiou (Markos) and Katerina. Back row, standing from left, Andreas and Nikos (Kkonios). Front row, from left, Polyvios, Katerina, Sotiris, Christos (Markos) and Renos. The other two sons of the family, George and Kostas, were already in America. (Photo 1950)

Ο Πολύβιος Γεωργίου με τη σύζυγό του Pearl.

Polyvios Georgiou with his wife Pearl.

Στο Λονγκ Αϊλαντ, στην αυλή του Ρένου. Όρθιος ο Κώστας. Μπροστά ο Πολύβιος, ο Ρένος και ο Ανδρέας.

On Long Island, in Reno's yard. Kostas standing. In the front are Polyvios, Renos and Andreas.

το πρωί ως τις 11 π.μ. Ποτίζαμε τα ζαρζαβατικά μας, ντομάτες, πιπεριές, βαζανιές, μπάμιες, λουβί, πατάτες, κρεμμύδια, και μπουστανικά. Τον χειμώνα βάζαμε κραμπιά και κουνουπίδια. Στο περιβόλι είχαμε ελιές, λεμονιές και συκιές. Μετά που ανέλαβε ο αδελφός μου ο Νίκος νοίκιαζε κι άλλα χωράφια από άλλους χωριανούς και συντοπίτες. Ο αδελφός μου ο Νίκος και ο Χρίστος Σκλάβος ήταν οι πρώτοι που έφεραν θεριστική μηχανή, το γνωστό κομπάιν. Τα προϊόντα του ο πατέρας μου τα πουλούσε όχι μόνο στο χωριό, αλλά και στο Καϊμακλί, στο παζάρι στη Λευκωσία. Με αυτά συντηρούσε την οικογένειά του. Δεν ήμασταν πλούσιοι αλλά δεν ήμασταν φτωχοί, ήμασταν αυτάρκεις.

ΤΑ ΣΧΟΛΙΚΑ ΧΡΟΝΙΑ

Με κάθε λεπτομέρεια ο κ. Πολύβιος μάς αφηγείται και τα σχολικά του χρόνια, πού πήγε σχολείο, ποιοι ήταν οι συμμαθητές και οι συμμαθήτριές του. Θυμάται τους δασκάλους του και άλλα πολλά: «Γεννήθηκα Νοέμβριο του 1938 και έχασα χρόνο, συμμαθητές μου ήταν ο Αντώνης Κορέλλης, ο Σταύρος Καγκελάρης, που ήταν ο καλύτερος ζωγράφος, ο Αντρέας Στυλιανού (γιος του Δικωμίτη), ο Αντρέας Μένοικος, ο Νίκος Γιατρού, ο Πάμπης Ταλατίνης, ο Θεράπων Θεοδούλου, ο Λουκάς Καρτακούλλης, η Μαρίτσα του Χατζηπαντρέα, η Έλλη Σ. Κούννου, η Μηνίτσα του Αντρέα της Μηνιάς, η Μαρία Βακανά, η Χρυσταλλένη Σταύρου κ.ά. Πήγαν σχολείο από το 1945-1951. Δάσκαλοί μας που μας έκαναν τα περισσότερα μαθήματα ήταν ο Μιχάλης Πασιαρδής και ο Ευριπίδης Κυριακίδης. Θυμούμαι επίσης τον Χρίστο Λογγίνο, τον Γεώργιο Λέβα και την Αθηνούλα. Σχολείο μας ήταν το παλιό που μετά έγινε το σινεμά του Χρ. Κοκονή. Ήταν βολικό για μένα, γιατί ήταν στη γειτονιά μου. Θυμούμαι ότι το μεσημέρι πηγαίναμε σπίτι τρώγαμε και γυρίζαμε πίσω στο σχολείο. Δεν θυμούμαι αν τραγουδούσαμε ύμνους για τον βασιλιά της Αγγλίας, ούτε θυμούμαι αν μας επέτρεπαν να τραγουδούμε τον ελληνικό εθνικό ύμνο. Το μόνο που θυμούμαι είναι ότι είχαμε ευρύχωρη αυλή, παίζαμε ποδόσφαιρο, κάναμε γυμναστική. Πιο πολύ μου άρεσε ο κήπος, είχαμε και ανθόκηπο και λαχανόκηπο. Υπέροχα χρόνια, υπέροχες αναμνήσεις, μακάρι να μπορούσα να ξαναπάω. Θυμούμαι ότι το σχολικό κτήριο είχε τρεις αίθουσες, η ανατολική ήταν η μεγαλύτερη, οι άλλες δύο ήταν πιο μικρές. Στη μεγάλη ήταν οι πρώτες τρεις τάξεις, στην άλλη οι Δ΄ και η Ε΄ και στην τρίτη αίθουσα οι τελειόφοιτοι της Στ΄

leased other fields from other villagers and people from the surrounding area. My brother Nikos and Christos Sklavos were the first to bring a harvester, the well-known combine harvester. My father sold his products not only in the village, but also in Kaimakli, at the market in Nicosia. This is how he supported his family. We were not rich but we were not poor, we were self-sufficient.

THE SCHOOL YEARS

Mr. Polyvios also tells us in every detail the stories about his school years; where he went to school, who his classmates were. He remembers his teachers and much more: "I was born in November 1938 and I missed a class. My classmates were Antonis Korellis, Stavros Kangelaris, who was the best painter, Andreas Stylianou (son of Dikomitis), Andreas Menoikos, Nikos Giatrou, Pambis Talattinis, Therapon Theodoulou, Loukas Kartakoullis, Maritsa Hadjiandreas, Elli S. Kounnou, Militsa daughter of Andreas whose mother was Milia, Maria Vakana, Chrystalleni Stavrou, etc. They went to school from 1945-1951. Our teachers who taught most of the lessons, were Michalis Pashiardis and Evripides Kyriakides. I also remember Christos Logginos, Georgios Levas and Athinoula. The school we attended was the old school that later became the Chr. Kokonis cinema. It was convenient for me, because it was in my neighbourhood. I remember that at noon we would go home, eat and go back to school. I don't remember if we sang hymns for the King of England, nor do I remember if we were allowed to sing the Greek national anthem. The only thing I remember is that we had a spacious yard, we played football and we exercised. I liked the garden the most; we had a flower

garden and vegetable garden. Wonderful years, wonderful memories, I wish I could go back. I remember that the school building had three rooms, the eastern one was the largest and the other two were smaller. The large room was used for the first three grades, the other one for the 4th and 5th grades and the third room was for the seniors of the 6th grade. There was also an office for the principal. The toilets were outside in the back, at the end of the school yard. I don't remember flags or singing national songs, I think I remember photos of the English royal family. I don't remember there being

τάξης. Επίσης υπήρχε ένα γραφείο για τον διευθυντή. Τα αποχωρητήρια ήταν έξω στο βάθος, στο τέλος της αυλής. Δεν θυμούμαι σημαίες ή να τραγουδούσαμε εθνικά τραγούδια, νομίζω θυμούμαι φωτογραφίες της αγγλικής βασιλικής οικογενειακής. Δεν θυμούμαι να είχε κάτι που να συμβολίζει την Ελλάδα ή τον ελληνισμό» και συνεχίζει:

«Δεν θυμούμαι να κάναμε εθνικές γιορτές για τις επετείους της 25ης Μαρτίου και 28ης Οκτωβρίου στο σχολείο. Ωστόσο, θυμούμαι ότι οι εθνικές αυτές επέτειοι εορτάζονταν στα δύο σωματεία του χωριού μας, τον Αυγερινό και τον Απόλλωνα. Θυμούμαι ότι απαγγέλλαμε ποιήματα και τραγουδούσαμε τον ελληνικό εθνικό ύμνο».

Για το Παγκύπριο Γυμνάσιο, και τους Νιοχωρίτες συμμαθητές του μάς λέει: «Στο Παγκύπριο Γυμνάσιο πήγα ή το 1951 ή το 1952. Φοίτησα μέχρι την Ε΄ τάξη και μετά διέκοψα τις σπουδές μου για τρεις βασικούς λόγους. Όταν φοιτούσα στο Παγκύπριο Γυμνάσιο, τον μόνο που θυμούμαι από το χωριό ήταν ο Πάμπης Ταλατίνης, γείτονάς μου και καλός μου φίλος. Τους άλλους χωριανούς που θυμούμαι ήταν οι γιοι του Κων/νου Τελεβάντου, ο μεγάλος ήταν ο Βασίλης και ο μικρός ο Αντρέας. Από τα κορίτσια θυμούμαι τη

anything that symbolized Greece or Hellenism”; and he continues:

“I don’t remember having national celebrations for the anniversaries of March 25th and October 28th at school. However, I remember that these national anniversaries were celebrated in the two clubs of our village, “Avgerinos” and “Apollonas”. I remember that we recited poems and sang the Greek national anthem.”

About the Pancyprian High School, and his classmates from Niochori, he continues: “I went to the Pancyprian High School either in 1951 or 1952. I studied until the 5th grade and then I interrupted my studies for three main reasons. When I was studying at the Pancyprian High School, the only one I remember from the village was Pambis Talattinis, my neighbour and good friend. The other people from the village that I remember were the sons of Konstantinos Televantos, the eldest was Vasilis and the youngest was Andreas. Of the girls, I remember Maria Vakana who went to the Faneromeni School. Some other boys went to Samuel’s School in Nicosia, I don’t remember if anyone of my fellow students went to the English School. Panagiotis Zervos went to the

Ο Πολύβιος Γεωργίου με την κόρη του Κατερίνα (3 ετών) και τη σύζυγό του Pearl στην Ακρόπολη τον Ιούνιο του 1966, κατά τη διάρκεια του ταξιδιού τους στην Ελλάδα και στην Κύπρο.

Polyvios Georgiou with his daughter Katerina (3 years old) and his wife Pearl at the Acropolis in June 1966, during their trip to Greece and Cyprus.

Μαρία Βακανά που πήγαινε στη Φανερωμένη. Κάποια άλλα αγόρια πήγαν στο Σαμουήλ, δεν θυμούνται αν πήγε κάποιος στην Αγγλική Σχολή. Ο Παναγιώτης Ζερβός πήγε στην Αγγλική Σχολή, αλλά ήταν ένα χρόνο πιο μεγάλος.

Όταν φοιτούσα στο Παγκύπριο Γυμνάσιο έμενα σε ένα σπίτι στη Λευκωσία, στο ίδιο δωμάτιο που είχαν μείνει πριν από μερικά χρόνια οι αδελφοί μου Κώστας και Ανδρέας. Το σπίτι αυτό ήταν στην οδό Έκτορος, κοντά στο σωματείο του Ολυμπιακού.

Οι σπουδές μου διακόπηκαν την Ε' για τρεις λόγους. Ο πρώτος λόγος είναι γιατί οι Εγγλέζοι είχαν κλείσει το Παγκύπριο Γυμνάσιο για κάποιο χρονικό διάστημα, ο δεύτερος ήταν γιατί έμεινα μετεξεταστέος στα Μαθηματικά, αλλά ο κυριότερος λόγος ήταν γιατί αποφάσισαν οι γονείς μου και ο αδελφός μου ο Νίκος να με στείλουν στην Αθήνα να τελειώσω εκεί το Γυμνάσιο, γιατί άρχισαν να φοβούνται ότι θα έβγαινα στα βουνά του Τροόδους ως αντάρτης. Οι λόγοι που τους έδωσαν τις υποψίες αυτές ήταν οι εξής: ο πατέρας μου βρήκε μια βόμβα που είχα κρύψει κάτω από τις λεμονιές και την οποία πήρε και έριξε στον λάκκο του Χάμπου του Κορώνα. Είχαν υποψίες ότι ήμουν πιο πλεγμένος με την ΕΟΚΑ, γιατί έμενα στη Λευκωσία, όταν δεν πήγαινα στο σχολείο αντί στο χωριό, και είχαν δίκαιο. Εγώ είχα πολλές γνωριμίες και επαφές με αντάρτες που ήταν στα βουνά του Τροόδους και ήταν επόμενο ότι αν δεν έφευγα το πιο πιθανό θα πήγαινα κι εγώ εκεί.

Όταν ήμουν στο Παγκύπριο Γυμνάσιο άρχισε ο αγώνας της ΕΟΚΑ, εγώ συμμετείχα ενεργά σε διαδηλώσεις, στη διανομή φυλλαδίων και στην αναγραφή συνθημάτων στη Λευκωσία. Είχα πολύ φιλικές σχέσεις με νέους που ήταν αγωνιστές της ΕΟΚΑ, όπως ο Μιχαλάκης Γιωργάλλας που ήταν δύο τάξεις πιο μεγάλος μου. Διευθετούσε συναντήσεις σε διαφορετικά σπίτια, τις οποία παρακολουθούσα. Στις συναντήσεις αυτές καταρτίζονταν σχέδια για τις επόμενες διαδηλώσεις, τη ρίψη φυλλαδίων και την αναγραφή φυλλαδίων. Επίσης ήμουν φίλος με τον Ιωνά Νικολάου, από το Γέρι. Ο Μιχαλάκης σκοτώθηκε στη Ζωοπηγή από Τούρκους επικουρικούς, ενώ ο Ιωνάς Νικολάου σκοτώθηκε στο Γενικό Νοσοκομείο Λευκωσίας στην απόπειρα απελευθέρωσης του Πολύκαρπου Γιωρκάτζη. Άλλους που θυμούνται να είναι ενεργά αναμεμειγμένοι στην ΕΟΚΑ, ήταν ο γιος του Αρτέμου από την Κυθρέα, ένας από την Αθηνά, ο Αντρέας Χριστοφίδης, από τη Λευκωσία, ο οποίος, αν δεν απατώμαι, με

English School, but he was a year older.

When I was studying at the Pancyprian Gymnasium, I lived in a house in Nicosia, in the same room that my brothers Kostas and Andreas had stayed a few years back. This house was on Ektoros Street, near the Olympiakos football club.

My studies were interrupted in the 5th grade for three reasons. The first reason was that the British had closed down the Pancyprian High School for a period of time, the second was because I had to repeat my Mathematics exams, but the main reason was because my parents and my brother Nikos decided to send me to Athens to finish high school there, because they feared that I would go hiding on the Troodos mountains as a resistance fighter. The reasons for these suspicions were the following: my father found a bomb that I had hidden under the lemon trees and which he took and threw into the water well which belonged to Hambos son of Koronas. They suspected that I was more deeply involved with EOKA, because when there was a school holiday, instead of going to the village I stayed in Nicosia, and they were right. I had many acquaintances and contacts with resistance fighters who were hiding in the Troodos mountains and it was obvious that if I did not leave for Greece, I would most likely end up there too.

The EOKA struggle began when I was studying at the Pancyprian Gymnasium, and I actively participated in demonstrations, leaflet distribution and slogan writing in Nicosia. I had very friendly relations with young people who were EOKA fighters, such as Michalakis Giorgallas, who was two grades older than me. He arranged meetings in various houses, which I attended. At these meetings we used to draw up plans for future demonstrations, leaflet throwing and leaflet writing. I was also friends with Ionas Nikolaou, from Geri. Michalakis was killed in Zoopigi by Turkish auxiliaries, while Ionas Nikolaou was killed at the Nicosia General Hospital in the attempt to free Polykarpos Giorkatzis. Others that I remember being actively involved in EOKA were the son of Artemos from Kythrea, someone from Athienou, Andreas Christofides, from Nicosia, who, if I am not mistaken, with the proclamation of the Republic, became Makarios' press spokesman.

When I was studying at the Pancyprian Gymnasium, the British threatened to close it

την ανακήρυξη της Δημοκρατίας, έγινε εκπρόσωπος Τύπου του Μακαρίου.

Όταν φοιτούσα στο Παγκύπριο Γυμνάσιο οι Εγγλέζοι απειλούσαν ότι θα το κλείσουν, αν δεν σταματούσαν οι διαδηλώσεις, που ήταν πολύ συχνές και «φάγαμε», πολλά δακρυγόνα, μπροστά από την κύρια είσοδο του Παγκυπρίου μέχρι τη Σεβέρειο Βιβλιοθήκη. Θυμούμαι που ανεβήκαμε στην ταράτσα της βιβλιοθήκης και ρίχναμε πέτρες και μπουκάλες στους Άγγλους στρατιώτες. Η φοίτησή μου στο Παγκύπριο Γυμνάσιο ήταν ωραία, τη νοσταλγώ, θυμούμαι τότε που μας απέβαλε –11 συνολικά μαθητές– ο διευθυντής Κων/νος Σπυριδάκης, πήγαμε στον Μακάριο, ο οποίος μας είπε να μεθύσουμε με το αθάνατο κρασί του '21. Όταν ήμουν αποβλημένος ήλθε η μάνα μου να δει τον γιατρό της τον Παρασκευαΐδη, ήλθε αρχικά στο δωμάτιό μου να μου φέρει φαγητό και καθαρά ρούχα. Με ρώτησε γιατί δεν πήγα σχολείο κι εγώ της είπα ψέματα ότι ήταν άρρωστος ο καθηγητής μου.

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ ΖΩΗ ΣΤΟ ΧΩΡΙΟ

Ο κ. Πολύβιος μάς περιέγραψε και την ανεμελιά των παιδικών χρόνων στο χωριό: «Αυτά τα χρόνια ήταν υπέροχα, παρόλο που δεν είχαμε ηλεκτρισμό, τηλεοράσεις, ραδιόφωνο, αυτοκίνητα, περάσαμε πολύ καλά γιατί ο ένας με τον άλλο ήμασταν πολύ καλοί φίλοι, από το σχολείο, στη γειτονιά. Θυμούμαι τη νύχτα που παίζαμε «χωστό». Θυμούμαι τη Δευτέρα του Κατακλυσμού που κάναμε τις πιτσίκλες με καλάμι, με καλάμι και εφημερίδες κάναμε και πετάσια. Θυμούμαι επίσης την Καθαρά Δευτέρα που κάποιοι χωριανοί μασκαρεύοντας και έβαζαν «μούζες» στο πρόσωπό τους και παρέλαυναν στο χωριό. Θυμούμαι τις Σήκωσες, που μαζεύονταν οι συγγενείς σε ένα σπίτι και κάθε οικογένεια μαγείρευε ένα φαγητό. Κάθε χρόνο άλλαζαν και το σπίτι που μαζευόντουσαν. Οι οικογένειες ήταν ενωμένες, επίσης θυμούμαι ότι τα παιδιά και οι έφηβοι μαζεύαμε τα ξύλα για την λαμπρατζιά της Λαμπρής. Εκρούζαμε τον Ιούδα, πριν το Χριστός Ανέστη. Τα καλοκαίρια πηγαίναμε καθ' ομάδες στο σινεμά στην Κυθρέα, και περιμέναμε με αγωνία ποια θα ήταν η επόμενη κινηματογραφική ταινία, που ήταν κάθε Σάββατο.

Θυμούμαι τους εορτασμούς των εθνικών επετείων 25ης Μαρτίου και 28ης Οκτωβρίου που απαγγέλλαμε ποιήματα στο σύλλογό μας τον Αυγερινό, ως επί το πλείστον, καμιά φορά και στον Απόλλωνα.

down if the demonstrations, which were very frequent, did not stop. Many a time we were attacked with tear gas, in demonstrations in front of the main entrance of the Pancyprian up to the Severion Library. I remember that we went up to the roof of the library and threw stones and bottles at the British soldiers. My studies at the Pancyprian High School were great, I miss them, I remember when the principal Konstantinos Spyridakis expelled us – 11 students in total – and when we went to visit Makarios, who told us to drink the immortal wine of the freedom fighters of 1821. When I was expelled, my mother happened to come to Nicosia that day to see her doctor (Dr. Paraskevaidis) and she first came to my room to bring me food and clean clothes. She asked me why I didn't go to school and I lied to her that my teacher was sick.

EVERYDAY LIFE IN THE VILLAGE

Mr. Polyvios also described to us the carefree life of childhood years in the village: "Those years were wonderful, even though we didn't have electricity, television, radios, cars ... we had a great time because we were all very good friends between us in the neighbourhood from the very first school days. I remember the nights we played "hide and seek". I remember the "kataklysmos" festival (celebrating the Holy Spirit descending upon the Apostles) when we used to spray each other with water through straws, and we used to make our own kites with newspapers and bamboos. I also remember Clean Monday when some villagers dressed up and covered their faces with charcoal and then they paraded across the streets of the village. I remember the Sikoses (Sunday before Easter lent), when relatives gathered in one of the houses and each family brought their meals. Every year they changed the house where they gathered. The families were united, I also remember that the children and teenagers collected the wood for the lambratzia (Easter bonfire). We would burn Judas in the bonfire before the priest chanted "Christ is Risen". In the summertime we would go in groups to the cinema in Kythrea, and we would anxiously wait for what the next movie would be. That would be every Saturday.

I remember the celebrations of the national anniversaries of March 25 and October 28 when we recited poems in our club "Avgerinos",

Η φωτογραφία τραβήχτηκε στην Αθήνα το 1957, στην Πύλη του Αδριανού, όταν ο Μακάριος επέστρεψε από την εξορία. Ο Πολύβιος Γεωργίου είναι ο βρακάς στα αριστερά.

The photo was taken in Athens in 1957, at the Arch of Hadrian, when Makarios returned from exile. Polyvios Georgiou is the one in the "Vraka trousers" on the left.

Τα παιδικά μας χρόνια ήταν πολύ ήσυχα, ο κόσμος δεν κλείδωνε τα σπίτια του, π.χ. ο Παπαγιάννης δεν έλεγε τον Καλό Λόγο μέχρι να μετρηθούν όλοι οι χωριανοί. Οι γονιοί, αν και οι ίδιοι δεν ήταν μορφωμένοι, ήθελαν να σπουδάσουν τα παιδιά τους. Έτσι περάσαμε την εφηβική μας ηλικία, σεβόμαστε τους παπάδες, τους δασκάλους μας, τους μεγαλύτερους μας. Θυμώμαι το Σάββατο του Λαζάρου, που ψάλλαμε τον Λάζαρο, και μας έδιναν αβγά και κέρματα, στολίζαμε ένα κλαδί της φοινικιάς με λουλούδια που ήταν ο Λάζαρος. Υπέροχες αναμνήσεις, ο κόσμος, παρόλο που δεν είχε διευκολύνσεις, ήταν πάρα πολύ ευτυχισμένος και δεν ήταν και τόσο διχασμένος. Μακάρι να ξαναζούσαμε τις αναμνήσεις αυτές.

ΟΙ Τ/Κ ΣΥΓΧΩΡΙΑΝΟΙ

Για τις σχέσεις με τους Τουρκοκύπριους συγχωριανούς του ο κ. Πολύβιος μάς λέει: «Ναι, είχαμε καλές σχέσεις με τους Τουρκοκύπριους. Στη φάρμα του πατέρα μου ήταν οι Τούρκοι, το Χασανούιν, ο Τεβρίστις και μερικοί άλλοι. Ο πιο γνωστός ήταν ο Τταχίρης, ο οποίος δούλευε στη φάρμα του πατέρα μου καθώς και σε άλλους Ελληνοκύπριους, του Αντρέα Λαμπρία, του Χαμπή Κυριακίδη, του Χατζή του Μανίταρου. Ο Τταχίρης βοηθούσε στο πότισμα, στο κλάδεμα και γενικά σε όλες τις γεωργικές εργασίες. Η μάνα μου πάντοτε τον τάιζε, μάλιστα έτρωγε και χοιρι-

for the most part, sometimes in "Apollonas".

Our childhood was very quiet, people did not lock their doors, and the village priest Papagiannis did not proclaim the "Christos Anesti" (Christ is Risen) until all the villagers were counted and no one was missing. The parents, although they themselves were not educated, they wanted their children to further their studies. This is how we spent our adolescence, respecting our priests, our teachers, our elders. I remember the Saturday of Lazarus, when we sang "Lazarus", and they gave us eggs and coins, we decorated a palm branch with flowers called Lazarus. Wonderful memories, and people, even though they didn't have any amenities like these days, they were very happy and not so divided. I wish we could relive those memories.

THE TURKISH CYPRIOT VILLAGERS

Regarding relations with his Turkish Cypriot fellow villagers, Mr. Polyvios tells us: "Yes, we had good relations with the Turkish Cypriots. On my father's farm there were workers who were Turks like Hasanouin, Tebrishis and a few others. The best known was Ttahiris, who worked on my father's farm together with other Greek Cypriots, Andreas Lambrias, Hambis Kyriakides, Hadjis son of Manitaros. Ttahiris helped with watering, pruning and

νό. Ήταν πολύ καλός άνθρωπος, ξέραμε και την αδελφή του τη Ναζίφη, τους παίρναμε μολοχία. Πολλές φορές πηγαίναμε στον καφενέ του Τεβρίση. Δεν είχαμε πρόβλημα με τους Τουρκοκύπριους τα παλιά χρόνια. Είναι αδικία και μεγάλο τραγικό λάθος να σκοτώσουν αυτούς τους δυο αθώους και καλούς ανθρώπους το 1974, είναι αμαρτία, έγκλημα. Πριν μερικά χρόνια είδα μια εκπομπή του ΡΙΚ με τίτλο: «Κάτω από τον ίδιο ουρανό» και είδα τον γιο του Τταχίρη, τον Χαλήλ, ο οποίος μιλούσε για το χωριό και έκανε αναφορά στον πατέρα μου Μάρκο, στον Μαύρο, στον Κωσταρή και σε άλλους Νιοχωρίτες. Μου έκανε μεγάλη εντύπωση και σκέφτηκα πώς θα επικοινωνήσω με τον άνθρωπο αυτό. Έτσι, έγραψα στο ΡΙΚ και μου έστειλαν το email του, του έστειλα μήνυμα και από τότε είμαστε σε επικοινωνία. Μου είπε ότι ο γιος του έμενε σε μια πολιτεία κοντά στο σπίτι μου και του τηλεφώνησα, τον κάλεσα, αλλά δεν ήλθε. Σεβόμασταν ο ένας τον άλλο. Δυστυχώς, αυτή η καλή γειτονία τελείωσε το 1974, με το πραξικόπημα και την εισβολή. Αξέχαστοι άνθρωποι, ο Τταχίρης ήταν ο καλύτερος άνθρωπος που υπήρχε, μιλούσε τα ελληνικά απταισίτως, ήταν εργατικός και τίμιος άνθρωπος, αιωνία τους η μνήμη.

Ο ΑΓΙΟΣ ΘΕΟΔΩΡΟΣ

Οι αναμνήσεις από το ξωκλήσι του Αγίου Θεοδώρου είναι πολλές: «Οι αναμνήσεις είναι πολλές και υπέροχες. Θυμούμαι ότι γινόταν μεγάλο πανηγύρι κάθε χρόνο, στις αρχές του Οκτώβρη, στο οποίο πήγαιναν όχι μόνο Νιοχωρίτες αλλά και συντοπίτες από το Τραχώνι, το Παλαϊκυθρο, τη Μία Μηλιά. Οι περισσότεροι πήγαιναν με καρρέττες. Θυμούμαι πολύ καλά το εκκλησάκι, ήταν μικρό, αλλά ευλογημένο. Κάνανε πολλά ψητά, κλέφτικα, τα έψηναν κάτω από τη γη. Θυμούμαι όταν ήμουν στο Παγκύπριο Γυμνάσιο, πήρα ένα φίλο μου, ονόματι Κωστάκης Αργυρίδης, που είχε δύο ποδήλατα και πήγαμε δύο φορές. Μετά το πανηγύρι πήγαμε στο χωριό, στη φάρμα του πατέρα μου, μαζέψαμε σύκα και γυρίσαμε στη Λευκωσία. Θυμούμαι ότι η μάνα μου ήταν από τις λίγες γυναίκες που πήγαιναν τακτικά στο ξωκλήσι και έπαιρνε λάδι για τα καντήλια. Εύχομαι να το ξαναδούμε το ξωκλήσι, να ξανακτιστεί όπως ήταν στα παλιά χρόνια. Θυμούμαι ότι το πρώτο μας κολύμπι το κάναμε στην χαραή και στη δεξαμενή του Χάμπου του Κορώνα, αλλά θυμούμαι ότι κάποτε κολυμπήσαμε και στον Πιδκιά. Νοσταλγούμε αυτά τα χρόνια, μακάρι να τα ξαναζήσουμε».

generally with all the agricultural work. My mother always gave him food, and he used to eat pork too. He was a very good person, we also knew his sister Nazifi. We used to take them molokhiya, a type of jute plant. We often went to Tebrishi's coffee shop. We had no problems with the Turkish Cypriots in the old days. It is an injustice and a great tragic mistake that they killed those two innocent and good people in 1974, it is a sin, a crime. A few years ago I watched a program on RIK titled: "Under the Same Sky" and I saw Ttahir's son, Halil, who was talking about the village and making reference to my father Markos, Mavros, Kostaris and other people from Niochori. It made a great impression on me and I thought about how I would contact this man. So, I wrote to RIK and they sent me his email, I sent him a message and we have been in contact ever since. He told me that his son lived in a town near my house and I called him, I invited him, but he did not come. We respected each other. Unfortunately, this good neighbourhood life ended in 1974, after the military coup and the invasion. Unforgettable people they were; Ttahir was the best man ever lived, he spoke Greek fluently, he was a hardworking and honest man, their memory is eternal".

ΑΓΙΟΣ THEODOROS

There are many memories from the chapel of Ayios Theodoros: "And they are wonderful. I remember that there was a big fair every year, at the beginning of October, which was attended not only by the people of Niochori but also fellow villagers from Trachoni, Palaikithro and Mia Milia. Most of them travelled by carts. I remember the little chapel very well, it was small, but blessed. They cooked lots of roast meat, kleftiko it was called, which was cooked in pits in the ground. I remember when I was studying at the Pancyprian High School, I took a friend of mine, Kostakis Argyrides, who had two bicycles and we went to the fair twice. After the fair we went to the village, to my father's farm, we picked figs and returned to Nicosia. I remember that my mother was one of the few women in the village who regularly went to the chapel and who bought oil and refilled the church lamps. I wish we could visit the chapel again, restored as it was in the old days. I remember that our first swim was in the gorge

ΤΑ ΧΡΟΝΙΑ ΤΗΣ ΕΟΚΑ

Για τη δραστηριοποίησή του στην ΕΟΚΑ ο κ. Πολύβιος μάς λέει: «Στην ΕΟΚΑ μπήκα το καλοκαίρι του 1955, πήγα με τους συγχωριανούς μου Πέτρο Κυριακίδη και Παναγιώτη του Γιάγκου στο γραφείο του οδοντίατρου Λουκή Παπαστράτη, στην οδό Λήδρας στη Λευκωσία, όπου ορκιστήκαμε. Ήμασταν οι πρώτοι Νιοχωρίτες που γίναμε μέλη της ΕΟΚΑ. Πιστεύαμε ότι ήταν ο Λουκής Παπαστράτης προσωπικός οδοντίατρος του Διγενή. Μετά από εμάς ορκίστηκαν και άλλοι, αναφέρω μόνο όσους θυμούμαι, ο Πάμπης Ταλατίνης, ο Γιώργος και ο Γιαννής, γιοι του Κύπρου, ο Κοκής του Νίκου του Ττόφα, ο Γιώρκαρος δεν θυμούμαι το επίθετό του (σ.σ. γιος της Ελένης, αδελφής του Χριστόδουλου Χήνα), ο Τάσος του Βασίλη, ο Κωστής του Γιάγκου, ο αδελφός μου Ρένος και ο Στέλιος του Γιάγκου ήταν ακόμη μικροί. Ως ομάδα Νιοχωριτών το μόνο που κάναμε ήταν να μοιράζουμε φυλλάδια, και να γράφουμε συνθήματα στα σπίτια στους καφενέδες, στα σωματεία.

Θυμούμαι το 1955 μου έφεραν μια βόμβα, μου την παραδώσανε στη φάρμα του πατέρα μου, αυτός που μου την έδωσε νομίζω ήταν από την Κυθρέα και λεγόταν Αντρέας Σούρος. Την έβαλα κάτω από μια λεμονιά, τη βρήκε ο πατέρας μου και την πέταξε στο λάκκο. Επίσης, κάποιος από το Εξω Μετόχι –δεν θυμούμαι το όνομα– μου έδωσε ένα περιστροφικό, το οποίο ήταν γερμανικής προέλευσης *louker*, όχι 100% λειτουργήσιμο, αυτό το πιστόλι δεν χρησιμοποιήθηκε όσο ήμουν στην Κύπρο. Όταν έφυγα το έδωσα στον Παναγιώτη Ζερβό.

Στο διάστημα 1955-56, οι περισσότερες δικές μου ενέργειες ήταν περισσότερο στη Λευκωσία, παρά στο Νέο Χωριό. Είχα πολύ στενές και φιλικές σχέσεις με την ομάδα των συμμαθητών μου που μας απέβαλαν, μάλιστα μερικοί από αυτούς βγήκαν αντάρτες στο Τρόδος. Όταν έφυγα από το χωριό ο Παναγιώτης του Γιάγκου βγήκε αντάρτης στον Πενταδάκτυλο».

ΤΑ ΧΡΟΝΙΑ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΚΥΠΡΟ

Μετά από τα χρόνια της Κύπρου ο Πολύβιος Γεωργίου έφυγε και κυνήγησε άλλα όνειρα, πιο μεγάλα και πιο μεγελεπήβολα: «Έφυγα από την Κύπρο τον Οκτώβριο του 1956. Πήγα στην Αθήνα, όπου γράφτηκα σε ένα Λύκειο, που λεγόταν «First Model Lyceum of Kingdom of Greece», που ήταν στο τέλος της οδού Ιπποκράτους. Φοίτησα το 1956 και 1957 και όταν αποφοίτησα γράφτηκα στην Ανωτάτη Εμπορική, όπου φοίτησα

and in the reservoir of Hamos son of Koronas, but I remember that we also swam in Pidkias (Pedaios) river once. We miss those years, I wish we could relive them.”

THE EOKA YEARS

Regarding his activity with EOKA, Mr. Polybios tells us: “I joined EOKA in the summer of 1955, I went with my fellow villagers Petros Kyriakides and Panayiotis son of Yiangos at the office of dentist Loukis Papastratis, on Ledras Street in Nicosia, where we were sworn as members of EOKA. We were the first people from Niochorio to become members of EOKA. We believed that Loukis Papastratis was Digenis’ personal dentist. After us, others also took the oath, I will mention only those that I remember: Pambis Talattinis, Giorgos and Yiannis, sons of Kypros, Kokis son of Nikos Ttofias, Giorgaros, whose surname I do not remember (he was the son of Eleni, sister of Christodoulos Henas), Tasos son of Vasilis, Kostis son of Yiangos. My brother Renos and Stelios, Yiangos’ son, were still young. As a group of young people from Niochori, all we did was to distribute leaflets, and write slogans on the walls of houses, in coffee shops, in union offices.

I remember in 1955 they brought me a bomb, they delivered it to me at my father’s farm, the person who gave it to me was from Kythrea and his name was Andreas Souros. I put it under a lemon tree, my father found it and threw it in the water well. Also, someone from Exo Metochi – I don’t remember the name – gave me a revolver, which was a German *Louger*, not 100% functional, this pistol was not used while I was in Cyprus. When I left, I gave it to Panayiotis Zervos.

During 1955-56, most of my actions were carried out mainly in Nicosia rather than in Neo Chorio. I had very close and friendly relations with the group of my classmates who were expelled with me, and some of them even became resistance fighters in Troodos. When I left the village, Panayiotis son of Yiangos became a resistance fighter in the Pentadaktylos Mountain.”

THE YEARS AFTER I LEFT FROM CYPRUS

After leaving Cyprus, Polyvios Georgiou pursued other dreams, greater and more ambitious: “I left Cyprus in October 1956. I went to Athens, where I enrolled in a Lyceum called

μέχρι το 1958, οπότε πήγα στο Λονδίνο. Στην Ελλάδα ήμουν πολύ δραστήριος, γνώρισα πολύ καλά τον Πάτροκλο Σταύρου, τον Κάιζερ, που ήταν πρόεδρος της ΕΦΕΚ. Ο Πάτροκλος Σταύρου έμαθε την ιστορία της αποβολής μου από το Γυμνάσιο και πάντοτε ήταν υποστηρικτής μου. Όταν επέστρεψε ο Μακάριος από τις Σεϋχέλλες, αυτός μου είπε να ντυθώ βρακάς και να πάμε με τους άλλους Κύπριους φοιτητές να πάμε στην Πύλη του Αδριανού να τον υποδεχθούμε. Συμμετείχα στις διαδηλώσεις που γίνονταν στην Αθήνα, στη λεωφόρο Πανεπιστημίου, που τότε ήταν η Πρεσβεία των ΗΠΑ, φάγαμε ξύλο και δακρυγόνα απόν την αστυνομία του Κων/νου Καραμανλή, που θα μας μείνει αξέχαστη. Έμενα στην οδό Παπαρρηγοπούλου σε ένα δωμάτιο, μου το βρήκε ο συγχωριανός μας γιατρός Θεμιστοκλής (Κίκης) Ζερβός, ήταν πολύ καλός άνθρωπος φιλόξενος, λεβεντάνθρωπος. Αυτός βοήθησε και τον αδελφό μου τον Ανδρέα και άλλους χωριανούς, όπως ο Κωστάκης Κορέλλης, αδελφότεκνος του. Έζησα δυόμισι χρόνια, αξέχαστα, μου άρεσε η Ελλάδα, μας αγαπούσαν τότε οι Έλληνες λόγω του αγώνα της ΕΟΚΑ, άκουγαν την προφορά μας και άνοιγαν τις αγκαλιές τους».

ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΘΗΝΑ ΣΤΙΣ ΗΠΑ

«Τον Μάιο του 1958 πήγα στο Λονδίνο, γιατί δεν μπορούσα να πάρω βίζα για την Αμερική από την Αθήνα, γιατί μας έβαλαν στην ίδια κατηγορία με τους Έλληνες παρόλο ότι έβγαλα αγγλικό διαβατήριο από την αγγλική πρεσβεία στην Αθήνα. Όταν έμενα στο Λονδίνο γνώρισα και τη γυναίκα μου, τον Γενάρη του 1959 πήγα στη Νέα Υόρκη και η γυναίκα μου πήγε στην Αμερική τον Ιούλιο του 1960. Στις ΗΠΑ πήγα με φοιτητική βίζα, ο αδελφός μου Ανδρέας με παρέλαβε από το λιμάνι της Νέας Υόρκης και με πήρε στο αρμόδιο γραφείο για να βγάλω την απαραίτητη κάρτα για να μπορέσω να δουλέψω. Μιλούσα πολύ καλά τα αγγλικά, και θυμώμαι την υπάλληλο που με ρώτησε για πόσο καιρό ήμουν στην Αμερική κι εγώ αφού είδα το ρολόι μου της είπα: «Δυόμισι ώρες», και αυτή γέλασε αλλά μου έδωσε την κάρτα. Μετά από δύο βδομάδες βρήκα δουλειά σε μικρά εστιατόρια, που ανήκαν σε Έλληνες. Έτσι έβγαζα τα χρήματα για να πάω στο κολλέγιο, όπου γράφτηκα τον Σεπτέμβριο του 1959. Έκανα δυο εξάμηνα στο Duquesne University. Έμενα στο οικοτροφείο του πανεπιστημίου και τα Σαββατοκύριακα δούλευα σε ένα ιταλικό εστιατόριο. Μετά τον Ιούνιο του 1960 πήγα στη Νέα Υόρκη όπου ήλθε η γυναίκα μου, με την οποία

the “First Model Lyceum of the Kingdom of Greece,” which was at the end of Hippokratous Street. I studied in 1956 and 1957, and when I graduated, I enrolled in the Higher School of Commerce, where I studied until 1958, when I left for London. In Greece I was very active, I got to know Patroklos Stavrou and Kaiser, who was the president of EFEEK very well. Patroklos Stavrou had heard the story of my expulsion from high school and he was always supporting me. When Makarios returned from his exile in the Seychelles, Patroklos Stavrou instructed me to put on a Cypriot “vraka” (baggy pleated trousers) and go with the other Cypriot students to Hadrian’s Gate for the huge welcome demonstrations. I participated in the demonstrations that were taking place in Athens, on Panepistimiou Avenue, where the US Embassy was situated at the time. There was a lot of beating and tear gas throwing against us by the Konstantinos Karamanlis’ police, and this we will remember forever. I lived on Paparrigopoulou Street in a room, which was found for me by our fellow village doctor Themistoklis (Kikis) Zervos. He was a very good, hospitable man, a brave, gallant man. He also helped my brother Andreas and other villagers, such as Kostakis Korellis, his nephew. I lived there for two and a half years. They were unforgettable. I liked Greece, the Greeks loved us at that time because of the EOKA struggle, as soon as they heard the Cypriot dialect they welcomed us with open arms.”

FROM ATHENS TO THE USA

“In May 1958 I went to London, because I couldn’t obtain a visa for America from Athens, because we were classified as Greeks even though I had obtained an English passport from the British embassy in Athens. I met my wife while in London. In January 1959 I went to New York and my wife came to America in July 1960. I went to the USA on a student visa. My brother Andreas picked me up from the New York port and took me to the relevant government office to get the necessary work permit. I spoke very good English, and I remember the employee who asked me how long I had been in America and after looking at my watch I told her: “Two and a half hours”, and she laughed but she gave me the card. In two weeks’ time I found work in small restaurants, owned by Greeks. That’s how I earned the money to go to college,

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ

παντρευτήκαμε τον Νοέμβριο. Ύστερα έκανα μετεγγραφή στο Saint Jone's University απ' όπου πήρα το πτυχίο μου Bachelor of Arts με κύρια κατεύθυνση τις κοινωνικές επιστήμες (οικονομικά, ιστορία, φιλοσοφία, πολιτικές επιστήμες) τον Μάιο του 1963. Κατά τη διάρκεια της φοίτησής μου δούλευα τα απογεύματα και τα βράδια δούλευα σε ελληνικά εστιατόρια. Μετά την αποφοίτησή μου εργάστηκα σε μια εταιρεία ως αναλυτής αγορών. Στη συνέχεια προσπάθησα να κάνω μεταπτυχιακό, αλλά μετά από έξι μήνες εγκατέλειψα την προσπάθεια λόγω υπερβολικής κόπωσης, υποσχόμενος τον εαυτό μου ότι θα ξαναπροσπαθώ. Τελικά, το 1970, όταν δούλευα σε μια πολύ καλή εταιρεία την Pepsi Cola έκανα το μεταπτυχιακό μου με την εταιρεία μάλιστα να μου πληρώνει τα διδάκτρα. Πήρα το μεταπτυχιακό μου το 1973 στη Διοίκηση Επιχειρήσεων. Μετά εργοδοτήθηκα σε μια φαρμακευτική εταιρεία και το 1977 πήγα σε άλλη εταιρεία την Avis rent a car όπου δούλεψα για 25 χρόνια, ανεβαίνοντας όλες τις βαθμίδες της ιεραρχίας, φτάνοντας στη θέση του διευθυντή Αγοράς, Έρευνας και Προγραμματισμού (Director of marketing, research and planning). Ο ρόλος μου ήταν να κάνουμε μελέτες για να αναλύουμε την ανθρώπινη συμπεριφορά για τις προτιμήσεις των πελατών σε προϊόντα αλλά και σε υπηρεσίες. Κατά τη διάρκεια της υπηρεσίας μου σε αυτή την εταιρεία έκανα πολλά ταξίδια. Επισκέφθηκα σχεδόν όλες τις πολιτείες της Αμερικής εκτός της Αλάσκας. Αφυπηρέτησα το 2001, δηλαδή είμαι 24 χρόνια συνταξιούχος, ακριβώς τόσα χρόνια είχα δουλέψει στην εταιρεία Avis rent a car. Ήμουν πολύ ευτυχισμένος που εργάστηκα σε αυτή την εταιρεία γιατί ένιωθα ικανοποίηση και ενθουσιασμό όταν δούλευα (job satisfaction).

Η ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ ΤΟΥ

«Το όνομα της γυναίκας μου είναι Pearl, την παντρεύτηκα την γυναίκα μου δυο φορές, την πρώτη φορά ήταν 25/11/1960, σε μια εκκλησία

“

Νιώθω ευτυχία γιατί πραγματοποιήσα το όνειρό μου όταν ήρθα στην Αμερική, να σπουδάσω, έκανα την οικογένειά μου, έκανα ποδοδούς φίλους, Έδληνες και ξένους.

where I enrolled in September 1959. I attended Duquesne University for two semesters. I lived in the university's boarding house and worked in an Italian restaurant on weekends. After June 1960, I went to New York and met with my wife who had also come to the States, and we got married in November. Then I transferred to Saint John's University, where I received my Bachelor of Arts degree with a major in social sciences (economics, history, philosophy, political science) in May 1963. During my studies, I worked in the afternoons and in the evenings mainly in Greek restaurants. After graduation, I worked for a company as a market analyst. Then I tried to do a master's degree, but after six months I gave up the effort due to exhaustion, promising myself that I would try again. Finally, in 1970, when I was working for a very good company, Pepsi Cola, I did my master's degree with the company and I was even able to pay my tuition fees. I received my master's degree in 1973 in Business Administration. Then I got a job in a pharmaceutical company and in 1977 I went to another company, Avis rent a car, where I worked for 25 years, climbing all the ranks of the hierarchy, reaching the position of Director of Marketing, Research and Planning. My role was to conduct studies to analyze human behaviour for customer preferences in products and services. During my service in this company, I traveled a lot. I visited almost all the states in America except Alaska. I retired in 2001, which means I have been retired for 24 years, exactly the same number of years I had worked for Avis-rent-a car. I am very happy to have worked for this company because I felt satisfaction and enthusiasm while I was working there (job satisfaction).

HIS FAMILY

“My wife's name is Pearl, I married my wife twice. The first time was on 11/25/1960, in a church in Harlem, New York. My best man was my brother Andreas. We did not go on a honeymoon because I was studying and my wife was working. However, our goal was to get married in a Greek Orthodox Church and this happened in the summer of 1961 at the Holy Church of St. Constantine and Helen and my best man was a man from Athienou, with whom I had worked together in a restaurant. We held a reception in the basement of the church. My family, friends and of course all the people of

στο Χάρλεν της Νέας Υόρκης, κουμπάρος μου ήταν ο αδελφός μου ο Ανδρέας. Δεν πήγαμε μήνα του μέλιτος γιατί εγώ σπούδαζα και η γυναίκα μου δούλευε. Ωστόσο, σκοπός μας ήταν να παντρευτούμε σε ελληνορθόδοξη εκκλησία και αυτό έγινε το καλοκαίρι του 1961 στον ιερό ναό Αγ. Κων/νου και Ελένης και κουμπάρος μου ήταν ένας από την Αθναίνου, με τον οποίο δουλεύαμε μαζί σε ένα εστιατόριο. Στο υπόγειο της εκκλησίας παραθέσαμε δεξίωση. Προσκεκλημένοι η οικογένειά μου, φίλοι και φυσικά όλοι οι Νιοχωρίτες. Τη γυναίκα μου τη γνώρισα στην Αγγλία, στις 25 Αυγούστου 1963 γεννήθηκε η μεγάλη μου κόρη, την οποία ονομάσαμε Κατερίνα για να τιμήσω τη μητέρα μου. Αποκτήσαμε ακόμη μια θυγατέρα, στις 14 Σεπτεμβρίου 1972, τη Χριστίνα για να τιμήσουμε τον πατέρα μου. Και οι δυο μου κόρες έχουν σπουδάσει και παντρεύτηκαν. Έχουμε δύο εγγόνια».

Η ΕΙΣΒΟΛΗ ΚΑΙ Η ΠΑΡΟΙΚΙΑ

Ο κ. Πολύβιος μας λέει πώς βίωσε την τουρκική εισβολή, ποιες ήταν οι πληροφορίες που έπαιρνε και ποια ήταν η αντίδραση της παροικίας: «Όταν οι Τούρκοι εισέβαλαν στην Κύπρο, στις 20/7/1974, εμείς ήμασταν στο κρεβάτι, αλλά εγώ είχα πάντοτε το ράδιο στο προσκέφαλό μου. Το πρωί σηκώθηκα νωρίς και πήγα στου αδελφού μου του Ανδρέα για να βοηθήσω στο κτίσιμο ενός τοίχου –θα τον έκτιζε ο Ρένος– έβαλα το ράδιο και άκουσα ότι έγινε εισβολή. Όταν ήμουν στο σπίτι του Ανδρέα όπου ήταν και ο ξάδελφός μου Σωτήρης του Αντωνή και ο Πέτρος Τσαγκάρης, ξέραμε ότι έγινε εισβολή και ακούγαμε από το CBS radio τις ειδήσεις. Μετά τις 20 του Ιούλη διοργανώσαμε διαδηλώσεις έξω από το κτίριο των Ηνωμένων Εθνών. Πήραμε μέρος σε εκδήλωση διαμαρτυρίας στο Washington DC με επικεφαλής τον Αρχιεπίσκοπο Ιάκωβο. Στο μεταξύ γίνονταν συζητήσεις στο Συμβούλιο Ασφαλείας των Η.Ε. τις οποίες παρακολουθούσα εξασφαλίζοντας σχετική άδεια με τη βοήθεια της Μόνιμης Αντιπροσωπείας της Κύπρου. Θυμούμαι ότι οι μόνοι που μας υποστήριζαν ήταν οι Ρώσοι, οι Αμερικανοί και οι Άγγλοι έπαιζαν διπλωματικό παιχνίδι.

Θυμούμαι ότι ο αδελφός μου ο Κώστας και άλλοι είχαν συνάντηση με το νεοκλεγέντα γερο-στιαστή Τζον Μπαιντεν τον οποίο ενημέρωσαν. Πιστεύω ότι ο Τζον Μπαιντεν ήταν φίλος της Ελλάδας και της Κύπρου. Επίσης, διοργανώσαμε συναυλίες για την Κύπρο. Γνώριζα πολλούς στην Παγκύπρια Συντονιστική Επιτροπή Κυπριακού

Niochori were invited. I met my wife in England and on August 25, 1963 my eldest daughter was born, and she was named Katerina to honour my mother. We had another daughter, Christina, on September 14, 1972, named after my father. Both of my daughters have studied and are married. We have two grandchildren.”

THE INVASION AND THE COMMUNITY

Mr. Polyvios tells us how he experienced the Turkish invasion, what information he received and what the community's reaction was: “When the Turks invaded Cyprus on July 20, 1974, we were still in bed, but I always kept the radio next to me. In the morning I got up early and went to my brother Andreas's house to help build a wall – Renos was going to build it – I turned on the radio and heard about the invasion. When I went to Andreas' house my cousin Soti

that there had been an invasion and we kept listening to the news on CBS radio. After July 20, we organized demonstrations outside the United Nations building. We took part in a protest in Washington DC led by Archbishop Iakovos. In the meantime, discussions were taking place at the UN Security Council, which I attended by securing a permission with the help of the Permanent Mission of Cyprus. I remember that the only ones who supported us were the Russians. The Americans and the British were playing a diplomatic game.

I remember that my brother Kostas and others had a meeting with the newly elected then senator John Biden, whom they informed about the situation. I believe that John Biden was a friend of Greece and Cyprus. We also organized concerts for Cyprus. I knew many people in the Pancyprian Coordinating Committee of the Cyprus Struggle (PSEKA), such as its president Philip Christopher. Although we made all these efforts, we still did not achieve anything. Because, unfortunately, Turkey will never let go

“

I feel happy because I realized my dreams when I came to America; that is to study, to have a family, I made lots of friends, both Greeks and others.

Αγώνα (ΠΣΕΚΑ), όπως τον πρόεδρο της τον Φίλιπ Κρίστοφερ. Παρόλο που κάναμε όλες αυτές τις προσπάθειες, εντούτοις δεν καταφέραμε τίποτε. Γιατί, δυστυχώς, εκεί που μπαίνουν οι Τούρκοι δεν φεύγουν και δεν ξέρω ποιος θα κάνει πόλεμο για τους διώξει».

ΥΠΕΡΟΧΑ ΧΡΟΝΙΑ

Αναπόφευκτη η ερώτησή μας στον κ. Πολύβιο, φέρνει άραγε στο μυαλό του το Νιόχωρκο, τι θυμάται ποιο έντονα από τα χρόνια στο χωριό; «Το χωριό μου το νοσταλγώ κάθε μέρα, είναι στις σκέψεις μου καθημερινά. Οι αναμνήσεις είναι τόσες πολλές που δεν μπορείς να τις παραμερίσεις, πάνε πίσω στα σχολικά μου χρόνια, πώς μεγάλωσα, οι γειτονιές μας. Οι γείτονές μας ήταν σαν τα αδέρφια μας, δεν θυμάμαι να είχαμε καβγάδες. Θυμάμαι που η μάνα μου είχε δυο κατσίκες, όπως και άλλες γειτόνισσες. Με το γάλα των δύο κατσίκων δεν μπορούσες να φτιάξεις χαλλούμια. Γι' αυτό τη μία μέρα όλες οι γειτόνισσες έδιναν το γάλα στη μάνα μου για να φτιάξει χαλλούμια. Την άλλη ημέρα το έδιναν σε άλλη γειτόνισσα κ.ο.κ. Έτσι έκαναν όλες τα χαλλούμια τους. Όλα τα παιδιά της γειτονιάς μας ήταν πολύ συνδεδεμένα, πολύ καλοί φίλοι στο δημοτικό, παίζαμε μετά το σχολείο, όπως ποδόσφαιρο κωστήν, λιγκρί, πετάσια. Επίσης νηστεύαμε για 50 μέρες και πηγαίναμε και κοινωνούσαμε την Αγία Εβδομάδα. Θυμούμαι τους πιστολάες, το Μεγάλο Σάββατο, όταν ανάβαμε τη λαμπρατζιά, είχαμε μια ομάδα πιστολάρηδες, οι καλύτεροι ήταν ο Γιαννής του Πετρούτσιου, ο Χαράλαμπος Μαϊμάρης από το Τραχώνι, ο γιος του Πάπουτσου, ο Γιαννής του Κύπρου κ.ά. Διαγωνίζονταν ποιος θα κάνει τον μεγαλύτερο κρότο. Θυμούμαι που γινόταν λιτή την Κυριακή το πρωί και τη Δευτέρα της Λαμπρής. Οι αναμνήσεις αυτές είναι αξέχαστες. Γιόρτασα τη Λαμπρή και σε άλλες χώρες, αλλά στο χωριό ήταν το κάτι άλλο.

Τα παλιά χρόνια οι χωριανοί μας ήταν πιο πολύ δεμένοι παρά διαιρεμένοι, τα κομματικά δεν ήταν τόσο φανερά, υπήρχαν κομματικά, αλλά δεν υπήρχε αυτός ο φανατισμός, ο φανατισμός έγινε μετά την ΕΟΚΑ, την πρώτη, είναι λάθος να νομίζουν μερικοί ότι οι αριστεροί ήταν προδότες, επειδή δεν ήταν μέλη της ΕΟΚΑ, αυτό ήταν λάθος. Υπήρχαν παιδιά με αληθινά αισθήματα πατριωτισμού. Το χωριό μας δεν θα το ξεχάσω ποτέ, είναι πάντοτε στο μυαλό μου, θυμούμαι μικρά παιδιά που περιμέναμε από Σάββατο σε Σάββατο ποιο θα ήταν το καινούργιο έργο στο σινεμά. Περιμέναμε να δούμε τις εκδηλώσεις για

of any land that is has occupied, and it is not for me to say who will wage a war to throw them out of Cyprus”.

WONDERFUL YEARS

Our inevitable question to Mr. Polyvios is, does he have Niochorko in his thoughts all the time; what does he remember more vividly from his years in the village? “I long for my village every day, it is in my thoughts every day. The memories are so many that you cannot put them aside, they go back to my school years, the way I grew up, our neighborhood streets. The whole neighbourhood was like one single family. I do not remember having any fights with anyone. I remember my mother had two goats, as did other neighbours. The milk from two goats was not enough to make halloumi cheese. That's why all the neighbours took turns in making halloumi from all the milk they collected from all the goats. That's how they all made their halloumi. All the kids in our neighbourhood were very close between them, we were very good friends in elementary school, we played after school, soccer, lingri, (a game with wooden sticks and stones) and kites. We also fasted for 50 days and received the Holy Communion during Holy Week. I remember we had a group of pistolades (gunmen) on Easter Saturday, when we lit the Easter bonfire. The best of those were Giannis the son of Petroutsios, Charalambos Maimaris from Trachoni, Papoutsos' son, Giannis son of Kypros, etc. They would compete to see who would achieve the loudest bang. I remember the Easter Sunday Service on Sunday morning (Liti) and on the Monday after Easter. These memories are unforgettable. I celebrated Easter in other countries too, but in the village it was something else.

In the old days, the people of the village were more united rather than divided. Political party preferences were not so obvious, there were political party affiliations, but there were no fanatics. Fanaticism developed after EOKA, the original EOKA. It is wrong for some to think that the leftists were traitors, because they were not members of EOKA... that was wrong. There were people with true feelings of patriotism.

I will never forget our village, it is always in my mind, I remember as little children we waited from Saturday to next Saturday to see what the new movie would be at the cinema. We waited to see the celebrations for the national

τις εθνικές επετείους της 25ης Μαρτίου και 28ης Οκτωβρίου. Περιμέναμε τότε θα παίξουν θεατρικά έργα στην αυλή του Σιόρρη ή του Νίκου του Ττόφα. Θυμούμαι πώς γιορτάζαμε τις Σήκωσες που μαζεύονταν όλες οι οικογένειες και μαγείρευαν και διασκέδαζαν. Θυμούμαι το έθιμο της δακκαννούρας σε ένα σπάγκο που κρεμόταν πάνω από τα τραπέζια ήταν περασμένα αβγά που τα κουνούσαν, και οι συνδαιτυμόνες προσπαθούσαν να αρπάξουν με το στόμα του το αβγό. Θυμούμαι την Καθαρά Δευτέρα, τις μάσκες τα πετάσια. Θυμούμαι τον αδελφό μου τον Νίκο, με το πρόσωπο του μουζωμένο, να κάθεται σε ένα γαϊδούρι ανάποδα, κάποιος να το τραβά και ο Νίκος να βάζει το μολύβι στον πισινό του γαϊδουριού και μετά τάχα να γράφει. Υπέροχα χρόνια, μακάρι να τα ξαναζούσαμε. Όταν βρισκόμαστε με χωριανούς όπως τον Αντρέα Κυρ. Κούννο, τον Πέτρο Τσαγκάρη, τον Παναγιώτη Χαλαλάμπους από το Τραχώνι, παντρεμένο με τη Χρυστάλλα του Αποστολή, τον Σωτήρη και τον Κωστή του Βασίλη, τ' αδελφία μου, τον ξάδελφό μου τον Σωτήρη, τον Αντρέα του Τηλέμαχου, αυτά αναπολούμε. Παρόλο ότι δεν είχαμε τις ευκολίες που υπάρχουν τώρα, όπως τον ηλεκτρισμό, ωστόσο, είχαμε αξέχαστα παιδικά χρόνια, όλοι ήμασταν ευτυχισμένοι. Πολλές φορές διερωτώμαστε αν υπάρχει πιθανότητα να ξαναγεννηθούμε, τότε να ξαναγεννηθούμε στο ίδιο χωριό, το πράσινο Νιόχωρκο, που είναι η γενέτειρά μας. Αν το Νιόχωρκο ήταν ελεύθερο θα το διάλεγα για την τελευταία μου κατοικία, αλλά, δυστυχώς, δεν είναι και προσβλέπουμε να γίνει το θαύμα, να ξαναενωθούν τα δυο τμήματα της πατρίδας μας, όπως τραγουδά και ο Γιώργος Νταλάρας το ποίημα του

anniversaries of March 25 and October 28. We waited for plays to be performed in the yard of Siorris or Nikos Ttofias. I remember how we celebrated the Sikoses when all the families would gather together and cook and have fun. I remember the custom of dakkannoura which involved a hard-boiled egg on a string that was dangling above the tables and the diners would try to grab the egg with their mouths. I remember Clean Monday, the masks and the kites. I remember my brother Nikos, with his face covered with charcoal, sitting on a donkey facing backwards, someone pulling the donkey and Nikos putting the pencil on the donkey's butt and then supposedly trying to write something. Wonderful years, I wish we could live them again.

When I meet with people from the village like Andreas Kyr. Kounnos, Petros Tsangaris, Panagiotis Charalambous from Trachoni, married to Chrystalla Apostoli's daughter, Sotiris and Kostis son of Vasilis, my brothers, my cousin Sotiris, Andreas son of Telemachos, these are the things that we remember. Although we did not have the facilities that we have now, such as electricity, we nevertheless had unforgettable childhood years, we were all happy. Many times we wonder if there is a possibility of being reborn and we make statements such as that we would certainly want to be reborn in the same village, the green Niochorko, which is our birthplace. If Niochorko was not occupied, I would choose it as my last residence, but, unfortunately, it is not and we look forward to the miracle of reuniting the two

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ

Λιπέρτη: «Καρτερούμεν μέρα νύχτα να φυσήσει ένας αέρας πον να φέρει στον καθένα τζιαί χαρά τζιαί ποσπασιάν». Αυτό είναι στην καρδιά όλων των Νιοχωριτών ανεξαιρέτως, έχουν τα ίδια συναισθήματα, θέλουν να πάνε πίσω στο χωριό. Ευτυχώς που σας έχουμε εσάς και τους συνεργάτες σας που μας φέρνουν το χωριό κοντά μας. Ο Θεός να σας δίνει δύναμη να συνεχίσετε αυτό το έργο, μπράβο και εις ανώτερα.

ΘΕΛΩ ΝΑ ΞΑΝΑΕΡΘΩ

Ο κ. Πολύβιος επισκέφθηκε για τελευταία φορά το Νιόχωρκο, το 2005, και είκοσι χρόνια μετά δεν παραιτείται, θέλει να έρθει ξανά: «Από την Κύπρο έφυγα το 1956, και την πρώτη φορά που πήγα στο Νιόχωρκο ήταν το 1966, περάσαμε πολύ ωραία, μας φιλοξενούσε ο αδελφός μου ο Νίκος, πήγαμε σε πολλά μέρη στην Κύπρο, στην παρέα μας ήταν και ο Νικολής του Τελεβάντου. Ξαναπήγα το 1967, όταν σκοτώθηκε ο αδελφός μου ο Σωτήρης στο αεροπορικό δυστύχημα, στις 12/10/1967, έξω από το Καστελόριζο. Την επόμενη φορά περίμενα 25 χρόνια, κι αυτό ήταν ένα φανταστικό ταξίδι το 1992. Ξαναπήγα το 1993 για να αποχαιρετήσω τον αδελφό μου τον Νίκο. Τελευταία φορά επισκέφθηκα την Κύπρο το 2005 για να παραστώ σε γάμο. Θέλω να ξαναέλθω, δυστυχώς οι καταστάσεις δεν είναι υποβλητικές, όμως, δεν παραιτούμαστε. Ευτυχώς που σας έχουμε εσάς που μας στέλνετε όλα τα νέα, όλες τις ιστορίες, είναι σαν να είμαστε στην Κύπρο. Παρακολουθούμε και τα κυπριακά προγράμματα, ένα αγαπημένο είναι η «Παραδοσιακή βραδιά», με την Άντρη Καραντώνη. Μπορεί η Κύπρος να είναι μακριά μας αλλά με την τεχνολογία ήλθε πιο κοντά. Σας ευχόμαστε καλή επιτυχία ώστε να μείνει αυτή η φλόγα ζωντανή, όπως έλεγε και το σλόγκαν του σχολείου μου εδώ στη Νέα Υόρκη: «Λύχνος καιόμενος και φαίνων», η *Νιοχωρίτικη Φωνή* είναι ο λύχνος ο καιόμενος και φαίνων, φωτίζει όλους τους Νιοχωρίτες στο εξωτερικό. Γι' αυτό σας ευχαριστούμε και σας ευχόμαστε κάθε επιτυχία.

ΕΙΜΑΣΤΕ ΣΕ ΣΥΝΕΧΗ ΕΠΑΦΗ

Για το πώς διατηρείται ο δεσμός των Νιοχωριτών της Αμερικής ο κ. Πολύβιος λέει: «Ως απόδημοι Νιοχωρίτες δεν έχουμε σωματείο όπως είχαμε στο χωριό, αλλά έχουμε τακτική επικοινωνία μεταξύ μας, και ξέρουμε τι κάνει ο ένας και τι κάνει ο άλλος. Για 40 χρόνια είχαμε συγκεντρώσεις στην αυλή του σπιτιού μου που είναι μεγάλη, ανάβαμε εφτά φουκούδες και ψήναμε. Ένα Πάσχα είχαμε 132 άτομα. Πάμε σε γάμους

parts of our homeland, as Giorgos Dalaras sings in Lipertis' poem: "We are waiting day and night for a wind to blow to bring about both joy and peace for everyone." This is in the hearts of all the people of Niochori, without exception, they have the same feelings; they want to go back to the village. Fortunately, we have you and your associates who bring the village closer to us. May God give you the strength to continue this work, well done and I wish you all the best for the future.

I WANT TO COME BACK

Mr. Polyvios visited Niochorko for the last time in 2005, and twenty years later he is not giving up, he wants to come back: "I left Cyprus in 1956, and the first time I went to Niochorko was in 1966 when we had a great time; we stayed with my brother Nikos, we visited many places in Cyprus. Nikolis son of Televantos was also in our company. I went back in 1967, when my brother Sotiris was killed in the plane crash, on 12/10/1967, near Kastelorizo. I waited 25 years for the next trip, and that was a fantastic one, in 1992. I went back in 1993 to say goodbye to my brother Nikos. The last time I visited Cyprus was in 2005 to attend a wedding. I want to come back, but unfortunately the circumstances are not convenient, but we are not giving up. Fortunately, we have you sending us all the news, all the stories, it feels like we are in Cyprus. We also watch Cypriot programs, a favourite one is the "Traditional Evening", with Andri Karantoni. Cyprus may be far away, but technology has helped bring it closer. We wish you good luck so that this flame stays alive, as the slogan of my school here in New York read: "A burning and shining light", the *Niochori Voice* is the burning and shining light, illuminating all Niochori people abroad. For this, we thank you and wish you every success.

WE ARE IN CONSTANT CONTACT

Mr Polyvios explains how the bond of all the people from Niochori in America is maintained, Mr. Polyvios says: "As expatriate people from Niochori, we do not have an association like the one we had in the village, but we have regular communication with each other, and we know how everyone is doing. For 40 years we had gatherings in my house's back yard, which is large, we lit seven fukou grills and cooked our

Νιοχωριτών, σε βαπτίσεις εγγονών, είμαστε σε συνεχή επαφή.

Ωστόσο, τόσο εγώ όσο και όλα τ' αδέρφια μου είμαστε για δεκαετίες ενεργά μέλη της οργάνωσης ΑΗΕΡΑ (American Hellenic Educational Progressive Association). Η οργάνωση αυτή ενημερώνει και κάνει διαφώτιση για τα εθνικά θέματα στην αμερικανική κοινή γνώμη.

Ο ΠΟΘΟΣ ΓΙΑ ΓΥΡΙΣΜΟ

Και το μήνυμα που στέλνει στους συγχωριανούς του είναι: «Παρόλο που μας χωρίζουν χιλιάδες μίλια και αρκετές δεκαετίες, εμείς νιώθουμε ότι είμαστε όλοι μαζί, χωριανοί, γείτονες και φίλοι. Και αυτό το οφείλουμε σε μια ομάδα ανθρώπων που κρατούνε την φλόγα αναμμένη, να φέγγει σε όλες τις χώρες του κόσμου που ζουν Νεοχωριτες. Μεγάλα μπράβο και έπαινο στον κοινοτάρχη μας Χρίστο Λαμπρία, στον επιστημονικό συνεργάτη δρα Απόστολο Κουρουπάκη, στο Κοινοτικό Συμβούλιο και σε όλους που συνεισφέρουν σημαντικά στην έκδοση του περιοδικού και γενικά σε όλους αυτούς τους πατριώτες που η μόνη τους επιθυμία είναι να διατηρήσουν άσβεστη τη μνήμη του χωριού μας και να αναδείξουν την ένδοξη ιστορία ενός όμορφου χωριού από γενεά σε γενεά. Ελπίζω ότι όλοι μαζί θα κάνουμε ό,τι χρειάζεται – οικονομικά και/ή πνευματικά – έτσι ώστε να συνεχιστεί για πολλές γενεές η έκδοση της Νιοχωριτικής Φωνής.

Όλοι οι Νιοχωρίτες της Αμερικής περιμένουμε με ανυπομονησία το περιοδικό για να διαβάσουμε τις ιστορίες και τα άρθρα που περιγράφουν τις ζωές και εμπειρίες των χωριανών μας. Ο πόθος για γυρισμό στα πατρογονικά σπίτια είναι επιθυμία όλων των Νιοχωριτών, εντός και εκτός Κύπρου. Ζητούμε μια Ενωμένη και Ελεύθερη Πατρίδα.

Εν κατακλείδι, θα ήθελα να επισημάνω ότι ένα πράγμα για το οποίο νιώθω πολύ περήφανος που είμαι Νιοχωρίτης, είναι το γεγονός ότι το χωριό μας πρωταγωνιστούσε από πολύ παλιά σε θέματα παιδείας και εκπαίδευσης. Από αμνημονεύτων χρόνων, σε μια εποχή με πολύ δύσκολες βιοποριστικές συνθήκες, οι γονείς έστελλαν τα παιδιά τους στο Γυμνάσιο να μορφωθούν και μετά σε πανεπιστήμια στην Ελλάδα, στην Αγγλία, στις ΗΠΑ και σε χώρες της Ανατολικής Ευρώπης. Δεκάδες οικογένειες το έκαναν αυτό. Χαριτολογώντας θα έλεγα ότι ίσως είναι το νερό του Κεφαλόβρυσου της Κυθρέας που συνέβαλε σε αυτό, με το να ενισχύει τη δίψα για ολόένα και πιο πολύ μάθηση.

meat. One Easter we had 132 people. We go to weddings of people who come from Niochori, to baptisms of grandchildren; we are in constant contact. At the same time both I and all my siblings have been active members of the AHEPA (American Hellenic Educational Progressive Association) organization for decades now. This organization informs and enlightens the American public about our national issues.

THE DESIRE TO RETURN

And the message he sends to his fellow villagers is: "Despite the fact that we are thousands of miles, and several decades, away, we feel that we are all close together, villagers, neighbours and friends. And we owe this to a group of people who keep the light burning, shining in all the countries of the world where there are people from Niochori. A big bravo and praise to our community leader Christos Lambrias, to the scientific associate Dr. Apostolos Kouroupakis, to the Community Council and to all those who contribute significantly to the publication of the magazine and in general to all these fellow villagers whose only desire is to keep the memories of our village alive, and to highlight the glorious history of a beautiful village from generation to generation. I hope that together we will do all that is needed – financially and/or spiritually – so that the publication of the Voice of Niochori continues for many generations to come.

All people who come from Niochori and live in America eagerly await the publication of the magazine to read the stories and articles that describe the lives and experiences of our fellow villagers. The desire to return to one's ancestral homes is the desire of all the people of Niochori, both in Cyprus and abroad. We ask for a United and Free Homeland.

In conclusion, I would like to point out that one thing that makes me very proud to come from Niochori, is the fact that our village has been a leader in education and learning since ancient times. From time immemorial, in times with very difficult living conditions, parents sent their children to high school to be educated and then to universities in Greece, England, the USA and Eastern European countries. Dozens of families did this. Jokingly, I would say that perhaps it is the water of Kefalovrysos in Kythrea that contributed to this, by strengthening the desire for lifelong learning.

Ποδοσφαιρικά Νέου Χωρίου Κυθρέας

(Μέρος 2)

*Η αγωνιστική ιστορία των ομάδων του χωριού
από το 1960 έως το 1974.*

Οι ομάδες του «Αυγερινού»
και του ΘΟΙ Παλαικύθρου,
λίγο πριν από την έναρξη του
μεταξύ τους ποδοσφαιρικού
αγώνα, φθινόπωρο του 1967.

ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ Γ. ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗ

• • •
Στο πρωτάθλημα νοκ-άουτ «Αραούζεια» (1968), το οποίο προκήρυξε η ΑΕΛ Ασπρομερίτη, συμμετείχαν και οι δύο ομάδες του Νέου Χωρίου.

Συνεχίζουμε και σε αυτό το τεύχος τα ποδοσφαιρικά του Νέου Χωρίου Κυθρέας και για την αγωνιστική ιστορία των δύο ομάδων του χωριού. Σε αυτό το τεύχος ασχολούμαστε με τη δραστηριότητα του «Απόλλωνα» και του «Αυγερινού» από το 1960 έως το 1974. Μελετώντας τον Τύπο της εποχής, διαπιστώνουμε –προκαταρκτικά πάντα– πως τα πρώτα χρόνια της δεκαετίας του 1960 ο «Απόλλων» είχε έντονη αγωνιστική δραστηριότητα, συμμετέχοντας σε πολλά πρωταθλήματα. Αυτή η δραστηριότητα βαίνει μειούμενη από το τέλος της δεκαετίας του '60, με τον «Αυγερινό» να αναπτύσσει μεγαλύτερη δραστηριοποίηση από το τέλος του '60 ως το 1974. Φυσικά, δεν εξάγουμε συμπεράσματα γι' αυτό το ζήτημα, μιας και η έρευνά μας για τα αθλητικά του Νέου Χωρίου συνεχίζεται, με την παρούσα μελέτη μας να βασίζεται στον Τύπο της εποχής.

ΠΕΙΣΜΑΤΩΔΗΣ ΑΓΩΝΑΣ

Ξεκινώντας λοιπόν από το 1960, στο πλαίσιο φιλικής ποδοσφαιρικής συνάντησης στο γήπεδο της ΑΕΚ Κυθραίας, ο «Απόλλων» Νέου Χωρίου νίκησε την ΑΕΚ Κυθραίας με το ευρύ, όπως αναφέρεται στον Τύπο, το οποίο δεν έχει ίχνος υπερβολής, σκορ 9-2 (Χαραυγή, 20 Ιανουαρίου 1960). Απ' ό,τι φαίνεται η ομάδα του «Απόλλωνα» εκείνης της περιόδου ήταν υπέρ το δέον δυνατή, μιας και την Κυριακή 20 Ιανουαρίου, εντός έδρας νίκησε με το πολύ ευρύ σκορ 11-2 την ΕΔΟΝ Ματισκοριδικών (Χαραυγή, 27 Ιανουαρίου 1960).

Στο πρωτάθλημα της ΕΔΟΝ Δευτεράς και στον αγώνα μεταξύ «Απόλλωνα» Νέου Χωρίου και «Ολύμπου Αγλαντζιάς», ο οποίος διεξήχθη στο γήπεδο του Νέου Χωρίου, την Κυριακή 21 Φεβρουαρίου, οι δύο ομάδες εξήλθαν ισόπαλες, με τον «Απόλλωνα» να προηγείται στο πρώτο ημίχρονο με 2-0, με τον «Όλυμπο» να ισοφαρίζει μόλις στα τελευταία λεπτά. Αυτός ο αγώνας χαρακτηρίστηκε από τον ανώνυμο αθλητικό ανταποκριτή ως

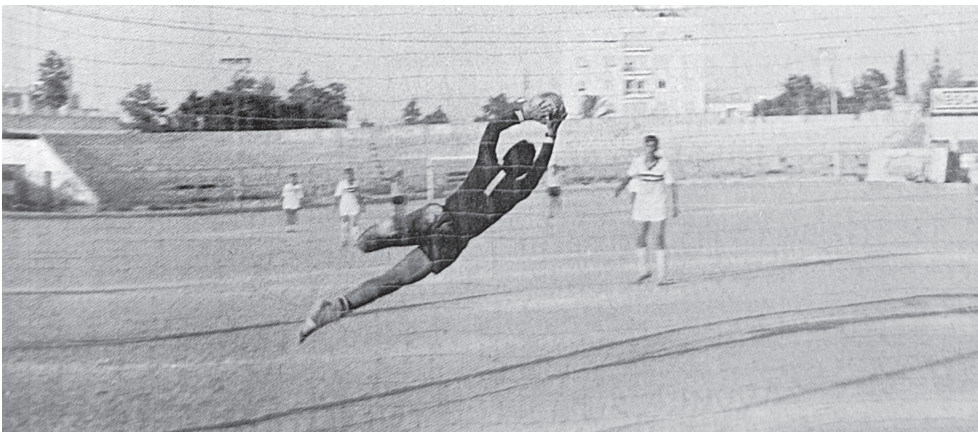
πεισματώδης (Χαραυγή, 26 Φεβρουαρίου 1960 και *Τηλέγραφος* 27 Φεβρουαρίου 1960). Επόμενη ποδοσφαιρική πληροφορία που αρυόμαστε από τον Τύπο αφορά το Πρωτάθλημα ΕΔΜΑ Κυθρέας, το οποίο άρχισε την Κυριακή 13 Μαρτίου και διεξαγόταν στη μνήμη των πεσόντων της περιοχής, μεταξύ των «ομάδων πατριωτικών σωματείων» όπως αναφέρεται στην εφημερίδα *Φιλελεύθερος* (17 Μαρτίου 1960). Σε αυτό το πρωτάθλημα και στο γήπεδο του Νέου Χωρίου η Α' ομάδα του χωριού έχασε από την Α' ομάδα του Γερίου, με σκορ 5-2 και στον αγώνα των Β' ομάδων πάλι εκείνη του Νέου Χωρίου, με το σκορ 4-0. Όπως σημειώνεται στο σχετικό ρεπορτάζ «Προ της διεξαγωγής των αγώνων ετηρήθη μονόλεπτος σιγή εις μνήμην των πεσόντων».

Στο ίδιο πρωτάθλημα και στον αγώνα που έγινε στο γήπεδο του Έξω Μετοχίου η Α' ομάδα του Νέου Χωρίου κέρδισε την αντίστοιχη του Έξω Μετοχίου, με το σκορ 3-1 (*Φιλελεύθερος*, 31 Μαρτίου 1960). Στην επόμενη αγωνιστική, στο γήπεδο του Νέου Χωρίου γνωρίζουμε ότι αγωνίστηκαν οι ομάδες της κωμόπολης της Κυθραίας, χωρίς να αναφέρεται η ομάδα του Νέου Χωρίου (*Φιλελεύθερος*, 14 Απριλίου 1960).

Δυστυχώς, για το υπόλοιπο του έτους δεν βρέθηκαν περισσότερα στοιχεία, με την έρευνά μας ωστόσο να συνεχίζεται.

1961 - 1963

Για το έτος 1961 δυστυχώς οι πληροφορίες των ποδοσφαιρικών νέων είναι πενιχρές. Στον αγώνα της Κυριακής 22 Ιανουαρίου 1961, ο «Απόλλων» αγωνίστηκε στο γήπεδο της κοινότητας και νίκησε την ομάδα της ΕΔΟΝ Αλάμπρας με τέρματα 5-2. σκόρερ οι Πετρής με τέσσερα γκολ και ο Αντρίκκος με 1 γκολ. Για το 1962 οι πληροφορίες που καταφέραμε να εντοπίσουμε αφορούν το αγροτικό ποδόσφαιρο και τον αγώνα της 8ης Απριλίου 1962 μεταξύ του «Απόλλωνος» Νέου Χωρίου και του ΘΟΙ Αγκαστίνας. Ο αγώνας διεξήχθη στο γήπεδο της Αγκαστίνας, στις 3:30 το μεσημέρι, με τον συντάκτη του μονόστηλου Κ. Λυσι-

Ο «Απόλλωνας» αντιμετώπισε τον «Ονήσιλλο» Γερολάκκου, στις 2 Αυγούστου, στο ΓΣΠ, στις 4:30 μ.μ, στον τελικό για το πρωτάθλημα κυπέλλου της ΠΟΕΛ. Τελικά έχασε από τον «Ονήσιλλο» με σκορ 4-2, με τον Τύπο να χαρακτηρίζει τον αγώνα ως θεαματικό (Μικρό Λεύκωμα Λαϊκών Οργανώσεων και «Ονήσιλλου» Γερολάκκου).

• • •
Όταν ένας εκ των παικτών του «Ονήσιδου» αποβλήθηκε από τον διαιτητή κάποιος από τους θεατές «ανέσυρε περίστροφο και ήρχισε να πυροβολεί εις τον αέρα». Οι αστυνομικοί τελικά συνέλαβαν και έθεσαν υπό κράτηση ένα πρόσωπο, με το περίστροφο να το εντοπίζουν εντός αυτοκινήτου.

ώτη να χαρακτηρίζει τον αγώνα «ενδιαφέρουσα συνάντησις», η οποία αθλοθετήθηκε από τον Λ. Παντελίδη (Φιλελεύθερος, 8 Απριλίου 1962). Τελικά, στη συνάντηση αυτή η ομάδα της Αγκαστίνας ήταν ο «Αγιος Θεράπων», όπως την ονομάζει ο συντάκτης της εφημερίδας *Μάχης* και εκείνη της μικτής «Απόλλων» του Νέου Χωρίου, η οποία και νίκησε με 3 γκολ έναντι δύο της αντιπάλου (*Μάχη*, 12 Απριλίου 1962).

Επόμενη πληροφορία έρχεται από την εφημερίδα *Ελευθερία*, στη οποία διαβάζουμε πως ο «Απόλλων» Νέου Χωρίου τη Δευτέρα του Πάσχα του 1962 συμμετείχε στην τιμητική του Ολυμπιακού Λευκωσίας, στο Γ.Σ.Π. Ο «Απόλλων» αναμετρήθηκε με τον ΘΟΙ Παλαιομετόχου. Το πρόγραμμα περιελάμβανε, εκτός από τον πιο πάνω αγώνα, αγώνες τσικό και παλαιμάχων, εμφάνιση της ομάδας ράγκμπι του Ολυμπιακού και ποδοσφαιρικό αγώνα μεταξύ των πρώτων ομάδων του Ολυμπιακού και του Ορφέα (*Ελευθερία*, 28 Απριλίου 1962).

Για το 1963 χρήσιμη είναι η εφημερίδα *Η Αθλητική*, η οποία μας ενημερώνει πως στο πλαίσιο των αγώνων για το αγροτικό πρωτάθλημα ο «Απόλλων» Νέου Χωρίου έχασε από την ομάδα του Γενικού Νοσοκομείου, με το σκορ 3-2 (*Η Αθλητική*, 14 Ιανουαρίου 1963).

Ο «Απόλλων» Νέου Χωρίου, σε φιλικό αγώνα αυτή τη φορά, που έγινε στο γήπεδο της Κυθρέας, εξήλθε ισόπαλος με την ΑΕΛ, με σκορ 2-2. Προηγούμενως είχαν αγωνιστεί οι αναπληρωματικές ομάδες οι οποίες επίσης εξήλθαν ισόπαλες, με σκορ 1-1 (*Η Αθλητική*, 8 Απριλίου 1963). Από τη *Χαραυγή* (*Χαραυγή*, 22 Νοεμβρίου 1963) μαθαίνουμε πως ο «Απόλλων» συμμετείχε στο πρωτάθλημα της ΠΟΕΛ στην Γ΄ Περιφέρεια, μαζί με τις ομάδες «Ερμής» Τραχωνίου, ΕΑΣ Αγίου Δομετίου, Ομόνοια Τσερίου, ΕΔΟΝ Λακατάμειας, Αετός Ποταμιάς.

Ο ΤΕΛΙΚΟΣ ΣΤΟ ΓΣΠ

Το 1964 οι ειδήσεις αφορούν το πρωτάθλημα Νοκ-Αουτ της Ποδοσφαιρικής Ομοσπονδίας Επαρχίας Λευκωσίας (ΠΟΕΛ), το οποίο άρχισε την Κυριακή 14 Ιουνίου 1964 (*Η Τελευταία Ώρα*,

13 Ιουνίου 1964). Σε αυτό, στον πρώτο γύρο, συμμετείχε ο «Απόλλων» Νέου Χωρίου, ο οποίος αγωνίστηκε εναντίον του Παρνασσού Στροβόλου. Δεν γνωρίζουμε το αποτέλεσμα του αγώνα με τον Παρνασσό Στροβόλου, αλλά σίγουρα στην πιο πάνω διοργάνωση ο «Απόλλων» τα πήγε πάρα πολύ καλά, αφού την Κυριακή 19 Ιουλίου, στις 4:45 μ.μ. στο ΓΣΠ, για το Πρωτάθλημα Κυπέλλου (Νοκ-Αουτ) της ΠΟΕΛ θα γινόταν ο αγώνας μεταξύ της «Ολυμπίας» Λυμπιών και του «Ονήσιλλου» Γερολάκκου, με τη νικήτρια ομάδα να αντιμετωπίζει στον τελικό τον «Απόλλωνα». Να σημειώσουμε πως το πρωτάθλημα αθλοθέτησε η εταιρία της Κόκα-Κόλα (*Η Τελευταία Ώρα*, 17 Ιουλίου 1964). Τελικά, τον «Απόλλωνα» θα αντιμετώπιζε ο «Ονήσιλλος» Γερολάκκου, στις 2 Αυγούστου, στο ΓΣΠ, στις 4:30 μ.μ. Πριν από τον αγώνα θα συναντιόντουσαν σε φιλικό αγώνα οι αναπληρωματικές ομάδες των σωματείων. Διαιτητής του αγώνα ήταν ο Θεοδόσης Ασπρής. Τελικά ο αγώνας έγινε και ο «Απόλλων» Νέου Χωρίου έχασε από τον «Ονήσιλλο» με σκορ 4-2, με τον Τύπο να χαρακτηρίζει τον αγώνα ως θεαματικό. Στο «Απόλλωνα» απενεμήθη αναμνηστικό κύπελο (*Χαραυγή*, 4 Αυγούστου 1964 και *Τελευταία Ώρα*, 5 Αυγούστου 1964). Βέβαια, αυτός ο τελικός είχε παρατράγουδα, αφού όπως αναφέρει η εφημερίδα *Αλήθεια* (3 Αυγούστου 1964) σημειώθηκαν επεισόδια από πλευράς μάλλον των Γερολατιστών οπαδών. Σύμφωνα με την εφημερίδα, όταν ένας εκ των παικτών του «Ονήσιλλου» αποβλήθηκε από τον διαιτητή κάποιος από τους θεατές «ανέσυρε περίστροφο και ήρχισε να πυροβολεί εις τον αέρα». Οι αστυνομικοί τελικά συνέλαβαν και έθεσαν υπό κράτηση ένα πρόσωπο, με το περίστροφο να το εντοπίζουν εντός αυτοκινήτου. Τον Δεκέμβριο του ίδιου έτους η ΠΟΕΛ διοργάνωσε τιμητικούς αγώνες για την Κυριακή 20 Δεκεμβρίου. Μάλιστα, πριν από την έναρξη των αγώνων θα ετηρείτο ενός λεπτού σιγή εις μνήμην των πεσόντων υπέρ της Κυπριακής Ελευθερίας. Ο «Απόλλων» αγωνίστηκε στο γήπεδο του Τραχωνί-

ου με την ομάδα του χωριού «Ερμής» (*Τελευταία Ώρα*, 19 Δεκεμβρίου 1964).

1965 - 1969

Το Πρωτάθλημα της ΠΟΕΛ συνεχίστηκε την Κυριακή 28 Φεβρουαρίου 1965, με τον «Απόλλωνα» του Νέου Χωριού να αγωνίζεται με τον ΑΣΟΛ κάτω Λακατάμειας, ανήκοντας στην Γ΄ Περιφέρεια (*Τελευταία Ώρα*, 24 Φεβρουαρίου 1965, *Χαραυγή*, 23 Φεβρουαρίου 1965). Ο επόμενος αγώνας για το πιο πάνω πρωτάθλημα δόθηκε στις 21 Μαρτίου με τον «Απόλλωνα» να αγωνίζεται εναντίον του «Ηρακλή» Βουνού (*Τελευταία Ώρα*, 20 Μαρτίου 1965). Μία επόμενη αγωνιστική είχαμε στις 2 Μαΐου, με τον «Απόλλωνα» να αγωνίζεται εναντίον του Μορφωτικού Έγκωμης. Σημειώνουμε πως στην Γ΄ Περιφέρεια, στην οποία αγωνιζόταν ο «Απόλλων» συμμετείχαν οι ομάδες Νεολαία Τράχωνα, Αθλητικός Ομορφίτας, Μορφωτικός Έγκωμης, «Ηρακλής» Βουνού, «Απόλλων» Αθηναίου, ΑΣΟΛ Λακατάμειας, Νέα Γενεά Αγίας Μαρίνας, «Απόλλων» Γερίου και ΕΔΟΝ Δευτεράς και θεωρούμε πως η νιοχωρίτικη ομάδα θα αγωνίστηκε και με τις άλλες ομάδες της περιφέρειάς της.

Για τη νέα περίοδο του πρωταθλήματος της ΕΠΟΛ, όπως γνωρίζουμε από το πρόγραμμα των αγώνων της 12ης Δεκεμβρίου 1965, ο «Απόλλων» αυτή τη φορά να αγωνιζόταν στην Δ΄ Περιφέρεια, μαζί με τις ομάδες Αθλητικός Ομορφίτας, «Αετός» Ποταμίας, Νεολαία Τράχωνα, «Απόλλων» Γερίου, ΑΕΝΕ Έξω Μετοχίου, «Ερμής» Τραχωνίου και Μορφωτικός Έγκωμης (*Τελευταία Ώρα*, 9 Δεκεμβρίου 1965).

Για τον αγώνα της Κυριακής 9 Ιανουαρίου 1966, ο «Απόλλων» αγωνίστηκε με τη Νεολαία Τράχωνα (*Τελευταία Ώρα*, 8 Ιανουαρίου 1966), στην επόμενη αγωνιστική η νιοχωρίτικη ομάδα ήλθε αντιμετώπιση με τον Αθλητικό Ομορφίτας (*Τελευταία Ώρα*, 21 Ιανουαρίου 1966). Επόμενη πληροφορία μας είναι ο αγώνας της Κυριακής 20 Μαρτίου 1966, οπότε και ο «Απόλλων» αγωνίστηκε εναντίον του Αετού Ποταμίας και την Κυριακή 27 Μαρτίου με τον Αθλητικό Ομορφίτας, και την Κυριακή 3 Απριλίου με τη Νε-

ολαία Τράχωνα. Την Κυριακή 29 Μαΐου άρχισαν οι αγώνες του πρωταθλήματος Κυπέλλου Νοκ-Αουτ, με τον «Απόλλωνα» να αγωνίζεται εντός έδρας με την ΕΔΟΝ Αθηναίου. Την Κυριακή 5 Ιουνίου αγωνίστηκε στο γήπεδο του Αγίου Δομετίου εναντίον της ομάδας της κωμόπολης ΕΑΣ Αγίου Δομετίου (*Τελευταία Ώρα*, *Χαραυγή*).

Για το Πρωτάθλημα της ΠΟΕΛ ο «Απόλλων» συμμετείχε στη Δ΄ Περιφέρεια, μαζί με τις ομάδες, «Απόλλων» Γερίου, «Ηρακλής» Βουνού, Μορφωτικός Τύμπου, ΑΕΤΟΣ Ποταμίας, ΑΕΝΕ Έξω Μετοχίου, ΑΠΟΠ Παλαικύθρου και «Ερμής» Τραχωνίου. Για τον β΄ γύρο του πρωταθλήματος κυπέλου (νοκ-άουτ) της ΠΟΕΛ που διεξήχθη την Κυριακή 25 Ιουνίου, στις 4:30 μ.μ. ο «Απόλλων» κληρώθηκε με τον «Ερμή» Αραδίππου. Προηγουμένως είχε αγωνιστεί με την ΕΔΟΝ Κλήρου (18 Ιουνίου 1967).

Ο Αυγερινός συμμετείχε και στο Αγροτικό Πρωτάθλημα Μεσαορίας, και όπως αποφασίστηκε σε σύσκεψη των εθνικοφρόνων σωματείων που έγινε στον ΘΟΙ Έξω Μετοχίου το πρωτάθλημα πήρε την επωνυμία ΑΠΕΣΜ (Αγροτικό Πρωτάθλημα Εθνικοφρόνων Σωματείων). Το πρωτάθλημα ξεκίνησε στις 17 Δεκεμβρίου 1967 και σε αυτό έλαβαν μέρος τα σωματεία ΘΟΙ Έξω Μετοχίου, Παλαιχωρίου (sic) και μάλλον εννοεί το ΘΟΙ Παλαικύθρου, και Τραχωνίου, η ΠΕΚ Νέου Χωριού, και τα σωματεία «Χύτροι» και ΠΑΟΚ Κυθρέας (Ο Αγών, 16 Δεκεμβρίου 1967). Στη δεύτερη περίοδο του πρωταθλήματος της ΠΟΕΛ στη Γ΄ Περιφέρεια ο «Απόλλων» συμμετείχε μαζί με τις ομάδες, ΕΝΑ Αλάμπρας, ΑΕΛ Λακατάμειας, ΔΟΞΑ Δευτεράς, «Απόλλων» Δικώμου, «Απόλλων» Αγίου Παύλου, ΑΕΣ Σκυλλούρας και τον Μορφωτικό Τύμπου.

Την Κυριακή 14 Ιανουαρίου 1968 ο «Απόλλων» συμμετέχοντας στο πρωτάθλημα της ΠΟΕΛ αντιμετώπισε στον Γ΄ Όμιλο τον «Απόλλωνα» Δικώμου (*Χαραυγή*, 9 Ιανουαρίου 1968). Βέβαια, σε άλλη εφημερίδα διαβάζουμε πως ο «Απόλλων» την Κυριακή 14 Ιανουαρίου θα αντιμετώπιζε τον Μορφωτικό Τύμπου (*Τελευταία Ώρα*, 4 Ιανουαρίου

● ● ●
*Η συμμετοχή
 του «Αυγερινού»
 τον Ιούνιο του
 1974 στο πρω-
 τιάθλημα της
 ΑΠΕΣ είναι
 οι τελευταίες
 διαθέσιμες ει-
 δήσεις για τα
 ποδοσφαιρικά
 του Νέου Χω-
 ρίου.*

1968)). Υποθέτουμε πως μάλλον θα πρό-
 κειται για αλλαγή της τελευταίας στιγ-
 μής. Οι ομάδες που συμμετείχαν ήταν
 ο Μορφωτικός Τύμπου, η ΕΝΑ Αλά-
 μπρας, η ΑΕΛ Λακατάμιας, ο «Απόλλων»
 Αγίου Παύλου, η ΑΕΣ Σκυλλούρας, η Δό-
 ξα Δευτεράς, και ο «Απόλλων» Δικώμου.
 Στο πρωτάθλημα νοκ-άουτ «Αραούζεια»,
 το οποίο προκήρυξε η ΑΕΛ Αστρομερί-
 τη, συμμετείχαν και οι δύο ομάδες του
 Νέου Χωρίου. Πρώτος θα αγωνιζόταν ο
 «Απόλλων» με την ΑΤΕ-ΠΕΚ Αυλώνας,
 στις 20 Οκτωβρίου και επόμενος, την
 1η Δεκεμβρίου η ομάδα του «Αυγερι-
 νού» (Χαραυγή, 21 Αυγούστου 1968). Ο
 αγώνας του «Απόλλωνα» έγινε στο γή-
 πεδο της «ΑΕΛ» Αστρομερίτη, στις 4 το
 απόγευμα.

Ο «Απόλλων» συμμετείχε φυσικά ξα-
 νά στο πρωτάθλημα της ΠΟΕΛ, και στις
 28 Νοεμβρίου αντιμετώπισε τον ΑΠΟ
 Ομορφίτας, με διαιτητή τον Παντελή
 Κίτση (Χαραυγή, 21 Νοεμβρίου 1968).
 Στον Γ΄ Όμιλο συμμετείχαν οι ομάδες
 ΑΕΜ Τράκωνα, «Απόλλων» Δικώμου,
 ΑΣΟΛ Λακατάμιας, Παρθενών Ακρο-
 πόλεως, ΑΠΟ Ομορφίτας, Ονήσιλλος
 Γερολάκκου και Παρνασσός Στροβόλου.

Για το πρωτάθλημα φυσικά της ΠΟΕΛ
 το 1969, ο «Απόλλων» έχασε εντός έδρας
 στις 16 Φεβρουαρίου 1969, με σκορ 3-0
 από την ΑΣΟ Λακατάμιας (Φίλαθλος, 17
 Φεβρουαρίου 1969). Διαιτητής του αγώ-
 να ήταν ο Αργυρός Λεωνίδα. Στις 25 Μα-
 ρτίου 1969 τα συμμετέχοντα σωματεία στο
 αγροτικό πρωτάθλημα ΑΠΕΣ της περιο-
 χής Κυθρέας έλαβαν μέρος στο Πρωτά-
 θλημα «Επτά καθ' ομάδα». Την ίδια ημέ-
 ρα δόθηκαν και τα έπαθλα στην πρω-
 ταθλήτρια του ΑΠΕΣ, την ομάδα ΑΤΕ –
 ΠΕΚ Δικώμου (Η Μάχη, 18 Μαΐου 1969).
 Τελικά, στο Σέβεν α σάιτ Πρωτάθλημα
 έπαθλα απονεμήθηκαν στις ομάδες του
 Δικώμου και Έξω Μετοχίου, οι οποίες
 στον μεταξύ τους αγώνα ανεδείχθησαν
 ισόπαλες (Η Μάχη, 1 Ιουνίου 1969).

1971 - 1974

Την ήττα γνώρισε ΑΤΕ – ΠΕΚ Νέου
 Χωρίου από την ομάδα του ΘΟΙ Παλαι-
 κύθρου με σκορ 1 – 7 για το πρωτάθλη-
 μα της ΑΠΕΣΚ (Το Θάρρος, 18 Ιανουαρί-
 ου 1971). Τον Φεβρουάριο του 1971, πά-

λι για το πρωτάθλημα της ΑΠΕΣΚ η ομά-
 δα ΑΤΕ ΠΕΚ Νέου Χωρίου έχασε από
 την ομάδα του ΘΟΙ Τραχωνίου, εντός
 έδρας με σκορ 4-0. Η σύνθεση της νι-
 κήτριας ομάδας ήταν: Πανίκος, Αντωνά-
 κης, Κόκος, Χρυσός, Σταύρος, Κωστής,
 Παράσχος, Ξενής, Σώτος, Κωστής Π,
 Χαμπής (Πανίκος). Επόμενη αναφορά
 για το έτος 1971, έχουμε μερικούς μή-
 νες μετά, τον Ιούνιο. Για το πρωτάθλημα
 της Εθνικής Ποδοσφαιρικής Ομοσπον-
 δίας Περιφέρειας Λευκωσία (ΕΠΟΠΛ) ο
 Αυγερινός, τον Ιούνιο του 1971, συνεντί-
 ρη – και μάλιστα στην έδρα του – από τον
 ΠΑΟΚ Κυθραίας, με το σκορ 0 – 10. Ση-
 μειώνουμε πως στην είδηση που μετα-
 φέρει η εφημερίδα Φίλαθλος (12 Ιουνί-
 ου 1971) την ήττα της ομάδας του Νέου
 Χωρίου, δεν αναφέρεται πως πρόκειται
 για τον «Αυγερινό», ωστόσο θεωρού-
 με πως πρόκειται γι' αυτή την ομάδα,
 μιας και ο «Απόλλων» δεν συμμετείχε
 στο Πρωτάθλημα της ΕΠΟΠΛ. Η σύν-
 θεση του ΠΑΟΚ Κυθρέας ήταν: Χαρα-
 λάμπους, Δημητρός, Φούλης, Άντρος
 Μακεδόνας, Τάσος Φιλιππίδης, Συμεω-
 νίδης, Σωτήρης, Κοκής, Λούης. Τα γκολ
 έβαλαν οι Κοκής (4), Σωτήρης (2) και
 Τάσος, Λούης και Μακεδόνας.

Στο πρωτάθλημα της ΑΠΕΣΚ η ομάδα
 της ΑΤΕ – ΠΕΚ Νέου Χωρίου γνώρισε
 την ήττα εκτός έδρας από τον ΘΟΙ Τρα-
 χωνίου με σκορ 1-5. Όπως περιγράφε-
 ται ο ΘΟΙ Τραχωνίου πέτυχε εντυπω-
 σιακή νίκη (Αθλητική, 10 Ιανουαρίου
 1972). Για το ίδιο πρωτάθλημα ΑΠΕΣΚ,
 η ομάδα των εθνικοφρόνων σωματεί-
 ων Νέου Χωρίου νίκησε την ομάδα των
 «Χύτρων» Κυθρέας με σκορ 4-3 (Γνώμη,
 26 Νοεμβρίου 1972). Στο πρωτάθλημα
 ΑΠΕΣΚ τη δεύτερη περίοδο συμμετεί-
 χαν τα σωματεία, Εθνικός Βώνης, «Μά-
 τσης» Δικώμου, ΘΟΙ Έξω Μετοχίου,
 ΘΟΙ Τραχωνίου, Ένωσης Νέων Λευκο-
 νοίκου, Εθνικά Σωματεία Αγκαστίνας,
 ΣΕΝΑ Αγλαντζιάς, ΑΠΟΠ Μαραθοβού-
 νου, Εθνικόφρονα Σωματεία Νέου Χω-
 ρίου, και «Χύτροι» Κυθρέας (Θάρρος, 27
 Νοεμβρίου 1972).

Για το πρωτάθλημα της ΑΠΕΣΚ το Νέ-
 ον Χωρίον, δηλαδή ο «Αυγερινός» κέρδι-
 σε το Λευκόνοικο με σκορ 2-1 (Θάρρος,
 8 Ιανουαρίου 1973). Ο Αυγερινός Νέου

Χωρίου συμμετείχε μαζί με τα σωματεία Ένωσις Νέων Λευκονοίκου, Θ.Ο.Ι. Βώνης, «Χύτροι» Κυθρέας, ΑΠΟΠ Μαραθοβούνου, ΣΕΝ Αγλαντζιάς, ΘΟΙ Έξω Μετοχίου, . Θ.Ο.Ι. Παλαικύθρου, Εθνικόφρονα Σωματεία Αγκαστίνας, «Μάτσης» Δικώμου, οι αγώνες ξεκινούσαν στις 2:30 μ.μ. (Γνώμη, 21 Ιανουαρίου 1973). Ο «Αυγερινός» συμμετείχε και στους αντίστοιχους αγώνες για το Κύπελλο, με τις ομάδες να έχουν την υποχρέωση εξόφλησης της συνδρομής τους (Γνώμη 30 Μαρτίου 1973).

Στο πρωτάθλημα της ΑΠΕΣ, το οποίο τελείωσε τον Ιούνιο του 1974, νικήτρια ανεδείχθη ο Δικέφαλος Αγκαστίνας – για δεύτερη μάλιστα χρονιά. Σε αυτό το πρωτάθλημα φυσικά συμμετείχε και ο «Αυγερινός» Νέου Χωρίου, ο οποίος κατετάγη 9ος μεταξύ των 10 ομάδων που έλαβαν μέρος, συγκεντρώνοντας 10 βαθμούς. Στο πρωτάθλημα συμμετείχαν οι ομάδες (σειρά τελικής κατάταξης): Δικέφαλος Αγκαστίνας, ΘΟΙ Μουσουλ

λίτας, Χύτροι Κυθραίας, ΘΟΙ Παλαικύθρου, Μάτσης Δικώμου, ΘΟΙ Τραχωνίου, Ε.Ν. Λευκονοίκου, ΘΟΙ Έξω Μετοχίου, Αυγερινός Ν. Χωρίου, ΣΕΝΑ Άγλαντζιάς (Αγών, 29 Ιουνίου 1974, Μάχη, 30 Ιουνίου 1974).

Αυτή η συμμετοχή του «Αυγερινού» στο πρωτάθλημα της ΑΠΕΣ είναι οι τελευταίες διαθέσιμες ειδήσεις για τα ποδοσφαιρικά του Νέου Χωρίου, ενάμιση μήνα αργότερα το γήπεδο και τα σωματεία του χωριού θα αδρανήσουν, εξαιτίας της τουρκικής εισβολής. Αργότερα και ο «Απόλλωνας» και ο «Αυγερινός» θα επαναδραστηριοποιηθούν στην προσφυγιά, και 51 χρόνια μετά αγωνίζονται για την επιστροφή στο χωριό τους, εκτός γηπέδων, όμως!

Σημ.: Ευχαριστώ τον Δώρο Σεραφείμ για τις φωτογραφίες από τον τελικό του «Ονήσιλλου» με τον «Απόλλωνα» στο ΓΣΠ. Οι φωτογραφίες δημοσιεύονται στο Μικρό Λεύκωμα Λαϊκών Οργανώσεων και «Ονήσιλλου» Γερόλακκου.

Η ομάδα του Αυγερινού το 1967. Από αριστερά όρθιοι: Κωνσταντίνος Σγουραλής, αρχηγός, Αντρέας Χήνας, Χαράλαμπος Αποστολίδης, Σωτήρης Βασιλείου, Κώστας Αθανασιάδης, Χαράλαμπος Κούννος και Μόδεστος Ζερβός. Καθήμενοι: Αντρέας Αποστολίδης, Αντώνης Αντωνιάδης, Σάββας Παρτασίδης, Σταύρος Λαμπρίας και Αντρέας Κούννος. Κωνσταντίνος Σγουραλής, αξιωματικός του ελληνικού στρατού, νυμφεύθηκε τη Χαρούλα Βρακά.

Φωτογραφήματα

Όρθιοι από αριστερά: Χαρού-
λα Σγουραλή Βρακά, Στέλιος
Ζερταλής, Χρίστος Βρακάς, και
Σωτηρούλα Βρακά. Καθήμενοι
από αριστερά: Έλλη Χαϊρεπέτη,
Ηλιάνα Βασιλείου (θυγατέρα
της Γιαννούλας και του Αντρέα
Βασιλείου – Αντρικκή του
Κούκκου), Αντρούλα Χαϊρεπέ-
τη (Φωτό: Κώστας Σγουραλής,
1972).

Αθηνά Αποστολίδου, Χα-
ρούλα Σγουραλή Βρακά,
Αντρούλα Χαϊρεπέτη και η
μικρή Ηλιάνα Βασιλείου
(θυγατέρα της Γιαννούλας
και του Αντρέα Βασιλείου
– Αντρικκή του Κούκκου)
(Φωτό: Κώστας Σγουραλής,
1972).

Σχολικό έτος 1962-63, Τάξη Στ': Α' σειρά, πάνω αριστερά: Αντρέας Κούλης, Παύλος Δράκος, Αντρέας Κούννος, Παύλος Αθανασιάδης, Παύλος Κουσιουμής, Αντρέας Κάραντος, Χρίστος Μίχαλος, Τάσος Αργυρίδης, Χάρης Κίρκας, Λουκάς Πόντος. Β' σειρά, αριστερά: Έλλη Κούννου, Έλλη Πιτσιλίδου, Στέλλα Δεληγιάννη, Παντελής Ρωτός, Γεώργιος Κυριακίδης, Σωτήρης Κυριακίδης, Τάκης Κόνιου, Γιάννης Παπαγιάννης. Γ' σειρά, αριστερά: Σταυρούλα Κιλικίτα, Ιωάννα Αντωνιάδου, Ορθοδοξία Τηλεμάχου, Έλλη Μελά, Ανδρούλα Στρατουρά, Μαρούλα Καγκελλάρη, Παντελίτσα Λοΐζου, Ελένη Καμπλήρη, Έλλη Γαλατάρη. Δ' σειρά, αριστερά στη μέση: Έλλη Ταλατίνη (με άσπρη μπλούζα), Γαλατεία Αβραάμ, Ευανθία Καρτακούλλη, Χαρούλα Βρακά. Δάσκαλοι: Ιάνθη Κολλίτση, Χρίστος Τσιγώνης, Παναγιώτης Παπαγιώργης, Γεώργιος Κορέλλης (διευθυντής), Μιχάλης Συμεωνίδης, Αντρούλα Φωτιάδου.

Η Κατερίνα Μάρκου με τα εγγόνια της, παιδιά του Νίκου και της Μηνιάς. Από αριστερά Τούλα, Τάκης, Κώστας και Καίτη (έτος 1965).

Φωτογραφήματα

Γαμήλια φωτογραφία του ζεύγους Προκόπη Λούκα, από την Κύθρεα, και της Μαρούλας, κόρης του Πέτρου και της Χρυστάλλας Χατζηφελλά. Από αριστερά η αδελφή της νύφης Αντρούλα και η μητέρα της Χρυστάλλα. Ο γάμος έγινε στις 14 Ιουλίου 1974.

Ο γαμπρός Προκόπης Λούκα, συνοδεύεται από τον πατέρα του Λούκα, στην εκκλησία του Αγίου Χαράλαμπους για τον γάμο του με τη Μαρούλα, θυγατέρα του Πέτρου και της Χρυστάλλας Χατζηφελλά. Ο Λούκας, επονομαζόμενος «Κολότζιας», ήταν ο διαχειριστής του αλευρόμυλου του χωριού μας (14/7/1974).

Τα αδέλφια Πάμπος και Νότα Δαμιανού, στην αυλή του δημοτικού σχολείου (έτος 1970).

Το Νέο Χωρίο Κυθρέας στον Τύπο

ΜΙΚΡΑ ΝΕΑ

Από της προσεχούς Δευτέρας θα αρχίσει η επιδιόρθωση των δρόμων εις 16 χωρία της Επαρχίας Λευκωσίας. Μεταξύ των χωρίων τούτων περιλαμβάνονται τα πρόστεια της Λευκωσίας το Νέον Χωρίον, Τύμπου, Λουρουτζίνα, τὸ Δάλι και τα χωρία εις την περιοχὴν Μόρφου και Τυλληρίας.

Ανεξάρτητος, Πέμπτη 11 Ιανουαρίου 1945, σελ. 1

●●●

ΑΡΡΑΒΩΝΕΣ

Ο εκ Κυθραίας διακεκριμένος διδάσκαλος και κάλλιστος νέος κ. Γεώργιος Ν. Κυριακίδης και η σεμνοπρεπής και πολύφερνος δεσποινίς Δωροθέα Αγγελικῆς Πέτρου ἀντῆλλαξαν δακτύλιον ἀρραβώνα. Εγκάρδια συγχαρητήρια

και ευχάς ἐπὶ ταχεῖα τῇ στέψει.

Πατρίς, Πέμπτη 18 Ιουνίου 1908, σελ. 3

●●●

ΤΙΜΗ ΠΡΟΣ ΜΟΥΚΤΑΡΑΣ

Επ' ευκαιρία των γενεθλίων της Α.Μ. του Βασιλέως, απενεμήθησαν διπλώματα τιμῆς διὰ νομιμοφροσύνης και πολυτίμους υπηρεσίας προς την Κυβέρνησιν εις τους ἀκολουθούσους μουκτάρας Χασάν Ταχοί Αλή, Νέον Χωρίον, Μηνάν Παπαναστάση, Περιστερώννα, Σοφοκλήν Ν., Βογιατζήν, Καλοπαναγιώτη, Αλή Χαλήλ, Σκάλα, Γεώργιον Χρυσοστόμου, Αγ. Γεώργιον Λεμεσοῦ, Μορφὴν Κούμαν, Γύψου, Μαχμοῦτ Τζελαδεδίν, Ιστιντζιό, Παῦλον Ιακωβίδην, Διόριος. (Γ.Δ.Π.)

Ανεξάρτητος, Πέμπτη 12 Ιουνίου 1941, σελ. 2

Μικρά νέα

Ἀπὸ τῆς προσεχούς Δευτέρας θὰ ἀρχίσει ἡ ἐπιδιόρθωσις τῶν δρόμων εἰς 16 χωρία τῆς Ἐπαρχίας Λευκωσίας. Μεταξὺ τῶν χωρίων τούτων περιλαμβάνονται τὰ πρόστεια τῆς Λευκωσίας τὸ Νέον Χωρίον, Τύμπου, Λουρουτζίνα, τὸ Δάλι και τὰ χωρία εἰς τὴν περιοχὴν Μόρφου και Τυλληρίας.

ΜΙΚΡΑ ΕΦΗΜΕΡΙΔ

ΑΡΡΑΒΩΝΕΣ

Ὁ ἐκ Λευκωσίας γνωστότατος ἔμπορος και ὑπὲρ τῶν κοινῶν δραστηριώτατα ἐργαζόμενος κ. Μιχ. Σκουφαρίδης ἐμνηστεύσατο τὴν καλλίμορφον και μεμορφωμένην δεσποινίδα Ἑλένην Λουκά. Εὐλογημένα ἔστωσαν τὰ μνηστρα αὐτῶν και ταχεῖα ἡ ἡμέρα τοῦ ὕμεναίου.

~~~~~

Ὁ ἐκ Κυθραίας διακεκριμένος διδάσκαλος και κάλλιστος νέος κ. Γεώργιος Ν. Κυριακίδης και ἡ σεμνοπρεπής και πολύφερμος δεσποινίς Δωροθέα Αγγελικῆς Πέτρου ἐκ Νέου χωρίου ἀντῆλλαξαν δακτύλιον ἀρραβώνα. Ἐγκάρδια συγχαρητήρια και εὐχάς ἐπὶ ταχεῖα τῇ στέψει.

~~~~~

ΣΥΝΤΟΜΑ ΕΣΩΤΕΡΙΚΑ ΝΕΑ

Την παρελθούσαν Τρίτην συνεκροτήθη εις την Βουλὴν σύσκεψις των προέδρων των κοινοτήτων Κυθραίας, Νέου Χωρίου, Τραχωνίου και Παλαικύθρου κ.κ. Χρηστίδην, Ζερβού, Σαββίδην και Ιωάννου και του βουλευτοῦ Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ μετὰ του Προέδρου τῆς Βουλῆς κ. Γλ. Κληρίδην, καθ' ἣν συνεζητήθη το ὑδρευτικὸν πρόβλημα και τῆς κατ' οἶκον διασωληνώσεως του ὕδατος εις Κυθραίαν και περὶ χώρα.

Αγών, Παρασκευή 24 Σεπτεμβρίου 1965, σελ. 6

● ● ●

ΠΑΝΗΓΥΡΙΚΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ

Φέρεται εις γνώσιν του φιλεόρτου και φιλοθρήσκου κοινοῦ ὅτι το προσεχές Σάββατο, εορτὴν του Τιμίου Προδρόμου, θα τελεσθῇ εις τον εορτάζοντα φερώνυμον Ι. ναὸν εις Νέον Χωρίον Κυθραίας πανηγυρικὴ λειτουργία κατὰ την οποίαν θα κηρύξει ο ἱερολογ. ἀρχ. Επίτροπος Ἀμμοχώστου κ. Κυριακίδης. Εἰς το τέλος τῆς λειτουργίας θα τελεσθῇ δέσπης υπέρ κατισχύσεως των συμμαχικῶν ὀπλων. Ἐκ τῆς Επιτροπείας Κυπριακός **Φύλαξ, Τετάρτη, 26 Αυγούστου 1942, σελ. 1**

● ● ●

ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΑ ΔΙΑ ΤΟ ΥΔΩΡ ΚΕΦΑΛΟΒΡΥΣΟΥ

Εἰς το παράρτημα τῆς Εφημερ. τῆς Κυβερνήσεως ἡμερομ. 20 Μαΐου 1932 δημοσιεύονται δύο νομοσχέδια, ἀτινα συντόμως θα καταστῶσι νόμοι. Το ἐν των νομοσχεδίων τούτων, τιτλοφορούμενον «περὶ διακανονισμοῦ

και βελτιώσεως τῆς προμηθείας και διανομῆς του ὕδατος εις τινὰ χωρία χάριν πόσεως και ἄλλων οικιακῶν αναγκῶν», ἀποσκοπεῖ κατὰ την συνοδεύουσαν αὐτὸ βραχείαν αιτιολογικὴν ἔκθεσιν, εις την εξασφάλισιν υγιεινοῦ τρόπου προμηθείας ὕδατος ἐκ τῆς πηγῆς του Κεφαλοβρύσου εις τα κατωτέρω μνημονεύμενα χωρία, ἀτινα ὑδρεύονται μὲν μέχρι τούδε ἐκ τῆς πηγῆς ταύτης, ἀλλ' οὐκ κατὰ τρόπον ἀποκλείοντα την μόλυνσιν. Το νομοσχέδιο ἀκολουθεῖ ἐν γενικαῖς γραμμαῖς τον αφορώντα την Κυθραίαν ἀρδευτικὸν νόμον του 1928, ὅστις και ἀναφέρεται

εἰς την αὐτὴν πηγὴν ὕδατος. Τα περὶ ὧν πρόκειται χωρία εἶναι το Μπε Κιοῖ (665 γαλόνια ἡμερησίως), ἡ Εππχώ (5,600 γαλ.), το Ἐξω Μετόχι (6,550 γαλόνια), το Νέον Χωρίον (9,850 γαλ.), το Παλαικύθρον (7,600 γαλ.), το Τραχῶνι (3,200 γαλ.), και ἡ Βώνη (4,400 γαλ.) των ὁποίων αἱ ἐπιτροπαὶ δύνανται χάριν τῆς ὑδρεύσεως νὰ συνάψουν εἴτε παρὰ των Δανειστικῶν Ἐπιτροπῶν εἴτε παρ' ἰδιωτῶν, ἐγκρίσει τῆς Α.Ε. του Κυβερνήτου. Το ἕτερον νομοσχέδιον προνοεῖ περὶ τροποποιήσεως του αφορώντος την Κυθραίαν ἀρδευτικοῦ νόμου του 1928 καθισταμένης προαιρετικῆς τῆς χρήσεως μέτρου προς διακανονισμόν τῆς προμηθείας του ὕδατος.

Ελευθερία, Τετάρτη, 25 Μαΐου 1932, σελ. 2

ΤΙΜΗ ΠΡΟΣ ΜΟΥΚΤΑΡΑΣ

Ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῶν γενεθλίων τῆς Α.Μ. τοῦ Βασιλέως, ἀπενεμήθησαν διπλώματα τιμῆς διὰ νομιμοφροσύνης και πολυτίμους ὑπηρεσίας προς τὴν Κυβέρνησιν εἰς τοὺς ἀκολούθους μουκτάρας: Χασάν Ταχσίν Ἀλῆ, Νέον Χωρίον, Μητ' ἂν Παπαναστάση, Περιστερώνα, Σοφοκλήν Ν. Βονιατλήν, Καλοπαναγιώτη, Ἀ-

Σύντομα Ἐσωτερικὰ Νέα

● Ἡ ΑΡΧΗ Ἀδελῶν ἀνακοινεῖ, ὅτι συμφώνως προς τὸ ἀρ. 9(4) τῶν περὶ Ρυθμίσεως τῆς Τροχαίας Μεταφορᾶς Κανονισμῶν τοῦ 1964, ὡς αὐτοῦ ἐτροποποιήθη, καθώρισε τὸν τύπον τῆς φωτεινῆς, ἐπιγραφῆς τῶν Ταξὶ Ἀστικῶν Τροχαίων Περὶ τὰ Γραφεῖα τῆς Ἀρχῆς Ἀδελῶν.

● Συμφώνως προς τὸ Σχέδιον Προστασίας τῶν Καλλιτεχνικῶν ἔργων κατὰ τῶν διαφόρων ἐθνικῶν καὶ ἀσθενειῶν προτρέπονται οἱ γεωργοὶ ὅπως ἐντὸς μιᾶς ἑβδομάδος ἀποσταθῶν προς τὸν Ἐπαρχιακὸν Γεωργικὸν Λειτουργὸν τῆς Ἐπαρχίας των καὶ δηλώσουν τὸν τύπον τοῦ ψεκαστήρος ἢ βειωτήρος (μηχανή) ἀγοράσουν εἰς ἐπιδότημένας τιμὰς.

● Τὴν παρελθούσαν Τρίτην συνεκροτήθη εἰς τὴν Βουλὴν σύσκεψις τῶν προέδρων τῶν κοινοτήτων Κυθραίας, Ν. Χωρίου, Τραχωνίου καὶ Παλαικύθρου κ.κ. Χρηστίδην, Ζερβού, Σαββίδην καὶ Ἰωάννου, καὶ τοῦ βουλευτοῦ Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ μετὰ τοῦ Προέδρου τῆς Βουλῆς κ. Γλ. Κληρίδην, καθ' ἣν συνεζητήθη τὸ ὑδρευτικὸν πρόβλημα τῆς περὶ χώρα.

● ἘΚ ΜΕΡΟΥ Ε. Παπαϊωάννου, βουλευτοῦ κ. Στ. 2 τισμὸν τῶν Ἑλλ.

ΠΑΝΗΓΥΡΙΚΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ

Φέρεται εἰς γνώσιν τοῦ φιλεόρτου και φιλοθρήσκου κοινοῦ ὅτι τὸ προσεχές Σάββατο, εορτὴν τοῦ Τιμίου Προδρόμου, θα τελεσθῇ εἰς τὸν εορτάζοντα φερώνυμον Ι. ναὸν εἰς Νέον Χωρίον Κυθραίας πανηγυρικὴ λειτουργία κατὰ τὴν ὁποίαν θα κηρύξει ὁ ἱερολογ. ἀρχ. Ἐπίτροπος Ἀμμοχώστου κ. Κυριακίδης. Εἰς τὸ τέλος τῆς λειτουργίας θα τελεσθῇ δέσπης υπέρ κατισχύσεως των συμμαχικῶν ὀπλων. Ἐκ τῆς Ἐπιτροπείας

ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΑ ΔΙΑ ΤΟ ΥΔΩΡ ΚΕΦΑΛΟΒΡΥΣΟΥ

Εἰς παράρτημα τῆς Ἐφημερ. τῆς Κυβερνήσεως ἡμερομ. 20 Μαΐου 1932 δημοσιεύονται δύο νομοσχέδια, ἀτινα συντόμως θα καταστῶσι νόμοι.

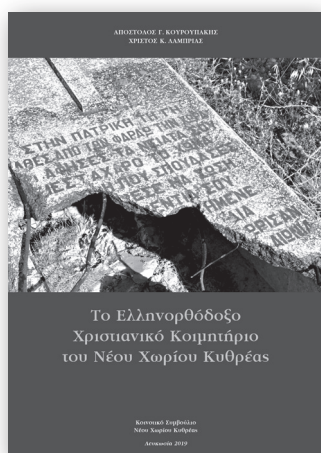
Τὸ ἐν των νομοσχεδίων τούτων, τιτλοφορούμενον «περὶ διακανονισμοῦ και βελτιώσεως τῆς προμηθείας και διανομῆς του ὕδατος εις τινὰ χωρία χάριν πόσεως και ἄλλων οικιακῶν αναγκῶν», ἀποσκοπεῖ κατὰ την συνοδεύουσαν αὐτὸ βραχείαν αιτιολογικὴν ἔκθεσιν, εις την εξασφάλισιν υγιεινοῦ τρόπου προμηθείας ὕδατος ἐκ τῆς πηγῆς τοῦ Κεφαλοβρύσου εις τα κατωτέρω μνημονεύμενα χωρία, ἀτινα ὑδρεύονται μὲν μέχρι τούδε ἐκ τῆς πηγῆς ταύτης, ἀλλ' οὐκ κατὰ τρόπον ἀποκλείοντα την μόλυνσιν. Το νομοσχέδιον ἀκολουθεῖ ἐν γενικαῖς γραμμαῖς τὸν αφορώντα την Κυθραίαν ἀρδευτικὸν νόμον τοῦ 1928, ὅστις καὶ ἀναφέρεται εἰς τὴν αὐτὴν πηγὴν ὕδατος.

Τὰ περὶ ὧν πρόκειται χωρία εἶναι τὸ Μπε Κιοῖ (665 γαλόνια ἡμερησίως), ἡ Εππχώ (5,600 γαλ.), τὸ Ἐξω Μετόχι (6,550 γαλ.), τὸ Νέον Χωρίον (9,850 γαλ.), τὸ Παλαικύθρον (7,600 γαλ.), τὸ Τραχῶνι (3,200 γαλ.) καὶ ἡ Βώνη (4,400 γαλ.) των ὁποίων αἱ ἐπιτροπαὶ δύνανται χάριν τῆς ὑδρεύσεως νὰ συνάψουν εἴτε παρὰ των Δανειστικῶν Ἐπιτροπῶν εἴτε παρ' ἰδιωτῶν, ἐγκρίσει τῆς Α. Ε. τοῦ Κυβερνήτου.

Εκδόσεις Κοινοτικού Συμβουλίου Νέου Χωρίου Κυθρέας

Το Κοινοτικό Συμβούλιο, εκτός από την περιοδική έκδοση *Νιοχωρίτικη Φωνή*, έχει προχωρήσει στις πιο κάτω εκδόσεις:

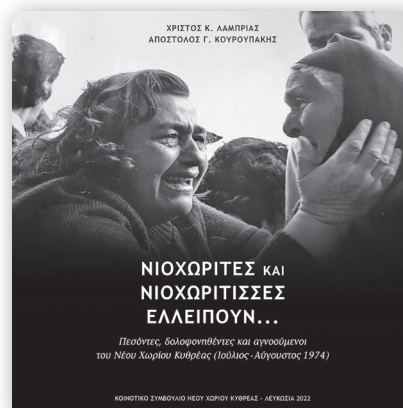
Το Ελληνορθόδοξο χριστιανικό κοιμητήριο του Νέου Χωρίου Κυθρέας (ιστορία-μνημόνιο), Λευκωσία 2019

Διαθέτει, εκτός από το ιστορικό πλαίσιο δημιουργίας του κοιμητηρίου, τέσσερα παραρτήματα: α) Μνημόνιο ευρεθέντων τάφων, β) Σύντομα βιογραφικά ταφέντων, γ) Στατιστικά στοιχεία κοιμητηρίου και δ) Κατάλογος ταφέντων από προφορικές μαρτυρίες.

Κατάλογος Κοινοτικής Βιβλιοθήκης Νέου Χωρίου Κυθρέας (Συνοπτική αναγραφή), Λευκωσία 2021

Στο μικρό αυτό βιβλίο καταγράφεται η ιστορία δημιουργίας της κοινοτικής βιβλιοθήκης του χωριού, και ο κατάλογος των 61 βιβλίων που ανευρέθησαν και επεστράφησαν μετά την εισβολή στον τότε κοινοτάρχη Σοφοκλή Ζερβό και στον ιερέα της κοινότητας πατέρα Διομήδη Κωνσταντίνου.

Νιοχωρίτες και Νιοχωρίτισσες ελλείπουν. Πεσόντες, δολοφονηθέντες και αγνοούμενοι του Νέου Χωρίου Κυθρέας (Ιούλιος - Αύγουστος 1974), Λευκωσία 2023

Στο βιβλίο καταγράφεται το βιογραφικό σημείωμα για το κάθε πρόσωπο (αγνοούμενος/η, πεσών, τραυματίας) και σε όποια περίπτωση ήταν σημειώνονται πληροφορίες για τις συνθήκες κάτω από τις οποίες έχασαν τη ζωή τους ή εξαφανίστηκαν τα 74 βιογραφούμενα πρόσωπα.

Έχει κυκλοφορήσει το ημερολόγιο τοίχου για το 2025, το οποίο είναι αφιερωμένο στο περιοδικό του χωριού μας. Το ημερολόγιο διατίθεται προς πώληση και μπορείτε να το παραγγείλετε στα τηλέφωνα του κοινοτάρχη και των μελών του Κοινοτικού Συμβουλίου.

ΟΛΕΣ ΤΙΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΜΑΣ ΜΠΟΡΕΙΤΕ ΝΑ ΤΙΣ ΠΡΟΜΗΘΕΥΕΤΕ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΩΝΤΑΣ ΜΕ ΤΟΝ ΠΡΟΕΔΡΟ ΤΟΥ ΚΟΙΝΟΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΣΤΟ ΤΗΛΕΦΩΝΟ 00357 99 330 981.

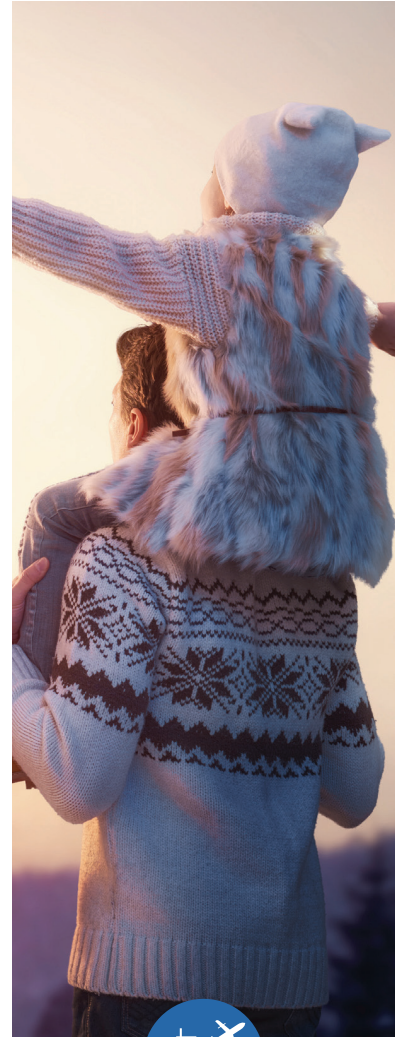
ΟΙ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΜΑΣ:

- Εταιρικά Ταξίδια
- Ταξίδια Κινήτρων
- Διοργάνωση Συνεδρίων
- Εισερχόμενος Τουρισμός

- Οργανωμένα Ταξιδιωτικά Πακέτα
- Πακέτα Νεόνυμφων
- Αθλητικός Τουρισμός

- Αεροπορικά Εισιτήρια
- Κρουαζιέρες
- Κρατήσεις στο Διαδίκτυο
- Ταξιδιωτικές Ασφάλειες

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΗΣΤΕ ΜΑΖΙ ΜΑΣ:

ΛΕΥΚΩΣΙΑ / NICOSIA: Λεωνίδου 2 & Λεωφόρος Ακροπόλεως, 2007 Στρόβολος - Λευκωσία, Τηλ.: 22869999,
ΛΑΡΝΑΚΑ / LARNACA: Φιλίου Ζαννέτου 27, 6330 Λάρνακα, Τηλ.: 24652539, Παραλίμνι: Τάσου Μάρκου 2, 5281 - Παραλίμνι, Τηλ.: 23811333,
ΛΕΜΕΣΟΣ / LIMASSOL: Αγίας Ζώνης 33B, Αγίας Ζώνης 33B, Τηλ.: 25818681,
ΖΑΚΑΚΙ: Φρανγκλίνου Ρουσβελτ 242, Ζακάκι, Τηλ.: 25398787,
ΚΑΨΑΛΟΣ: 156Γ Αγίας Φυλάξεως, 3083 Λεμεσός, Τηλ. 25733789